

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
Кафедра соціальної педагогіки та корекційної освіти

Теорія та методи соціальної роботи

Довідник для студентів

Дрогобич – 2023

УДК 36(035)

Т 33

Рекомендовано вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 12 від 19.10.2023 р.)

Рецензенти:

Герговська Наталія Євгенівна, директорка Самбірського міського центру соціальних служб;

Спринська Зоряна Валентинівна, кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Теорія та методи соціальної роботи : довідник для **Т 33** студентів / авт.-уклад. Ігор Зубрицький. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 246 с.

Довідник упорядковано на підставі термінологічного апарату законодавства України у сфері соціальної роботи та соціального захисту населення і Державних стандартів соціальних послуг, який є базовою основою для вивчення дисципліни «Теорія та методи соціальної роботи».

Навчально-методичний посібник призначений для студентів спеціальності 231 «Соціальна робота» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти.

ПЕРЕДМОВА

«Теорія та методи соціальної роботи» є самостійним за змістом і технологіями курсом, який повинен забезпечити оволодіння сукупністю сформованих у процесі пізнавальної, практичної діяльності уявлень, концепцій, понять, які відображають закони, закономірності, принципи, тенденції розвитку соціальної роботи, обґрунтовують моделі практики і техніки втручання у професійній діяльності.

Пропонований навчально-методичний посібник «Довідник для студентів із дисципліни «Теорія та методи соціальної роботи»» покликаний допомогти майбутнім фахівцям соціальної роботи в опануванні дисципліни «Теорія та методи соціальної роботи», яка є обов'язковим компонентом освітньої програми «Соціальна педагогіка» за спеціальністю 231 «Соціальна робота» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Довідник розроблено як допоміжний навчальний матеріал з метою поглибленого ознайомлення студентів з фаховою терміносистемою, яка використовується у соціальній сфері, що дасть змогу значно підвищити рівень їхніх професійних компетентностей.

Навчально-методичне видання сформоване на основі термінологічного апарату законодавства України у сфері соціальної роботи та соціального захисту населення і Державних стандартів соціальних послуг. Терміни й поняття розташовані в алфавітному порядку. Більшість термінів використовуються відповідно до назви певного нормативного документа або в усталеній формі, наприклад: Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання, Закон України «Про соціальні послуги», волонтерська діяльність, основні засади функціонування системи надання соціальних послуг, суб'єкти молодіжної роботи. Для термінів-словосполучень прийнятий прямий порядок слів, а різні відтінки у значенні окремих термінів і понять позначаються цифрами з дужками.

Довідник може бути використаний у процесі викладання навчальних дисциплін «Вступ до спеціальності «Соціальна робота»», «Соціальний захист в Україні», «Соціальний захист населення», «Соціальна профілактика», «Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми», «Соціальна робота в громаді» та інших навчальних дисциплін, які викладаються на спеціальності 231 «Соціальна робота».

А

Абілітація – комплекс заходів, що допомагають особі з вродженими та/або такими, що виникли у ранньому віці, обмеженнями повсякденного функціонування, досягти оптимального рівня функціонування у її середовищі.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Акт з надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання – документ, складений на підставі проведеної комплексної оцінки кризової ситуації отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснювалися для надання соціальної послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність й термін виконання, відповідальних виконавців та дані щодо моніторингу результатів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання: Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Асистент вихователя соціального по роботі з дітьми-інвалідами – бере участь у плануванні, проведенні навчальної, виховної, корекційно-розвиткової, реабілітаційної роботи з дітьми з інвалідністю. Організовує навчання, дозвілля, спортивно-оздоровчі заняття дітей з інвалідністю під керівництвом вихователя соціального по роботі з дітьми з інвалідністю з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей, інтелектуальних здібностей і фізичних можливостей дітей з інвалідністю. Забезпечує умови для адаптації дітей з інвалідністю у суспільстві, закладає основи оволодіння майбутніми професіями та залучає членів сім'ї дитини до участі у виховному процесі. Проводить, у межах наданих йому повноважень, заняття з лікувальної фізкультури, масажу. інші заходи згідно з призначенням лікаря. Вдосконалює свій професійний рівень та загальнокультурну компетентність. Виконує професійні завдання та обов'язки з

додержанням норм етики і моралі. Веде встановлену документацію.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Б

Багатодітна сім'я – сім'я, в якій подружжя (чоловік та жінка) перебуває у зареєстрованому шлюбі, разом проживає та виховує трьох і більше дітей, у тому числі кожного з подружжя, або один батько (одна мати), який (яка) проживає разом з трьома і більше дітьми та самостійно їх виховує. До складу багатодітної сім'ї включаються також діти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, – до закінчення закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

База персональних даних – іменована сукупність упорядкованих персональних даних в електронній формі та/або у формі картотек персональних даних.

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI (зі змінами та доповненнями)

Базова підготовка медіаторів – здійснюється за програмою обсягом (тривалістю) не менше 90 годин навчання, у тому числі не менше 45 годин практичного навчання. Програма базової підготовки медіатора включає теоретичну підготовку і відпрацювання практичних навичок. Підготовку медіаторів здійснюють суб'єкти освітньої діяльності. Підготовка медіаторів, крім базової, може включати спеціалізовану підготовку відповідно до програм навчання, розроблених суб'єктами освітньої діяльності.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Базові соціальні послуги – соціальні послуги, надання яких отримувачам соціальних послуг відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» забезпечується Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад міст обласного значення, а також виконавчими органами сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, створених згідно із законом та перспективним планом формування територій громад і визнаних Кабінетом Міністрів України спроможними в порядку, встановленому законом. Базовими є такі соціальні послуги: 1) догляд вдома, денний догляд; 2) підтримане проживання; 3) соціальна адаптація; 4) соціальна інтеграція та реінтеграція; 5) надання притулку; 6) екстрене (кризове) втручання; 7) консультування; 8) соціальний супровід; 9) представництво інтересів; 10) посередництво; 11) соціальна профілактика; 12) натуральна допомога; 13) фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору; 14) переклад жестовою мовою; 15) догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних; 16) супровід під час інклюзивного навчання; 17) інформування; 18) медіація.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Батьки-вихователі – подружжя або окрема особа, яка не перебуває у шлюбі, які взяли на виховання та для спільного проживання не менш як п'ять дітей-сиріт та/або дітей, позбавлених батьківського піклування, та яким, за рішенням органів опіки та піклування, надано статус батьків-вихователів.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV (зі змінами та доповненнями)

Батьки-вихователі дитячого будинку сімейного типу – подружжя або окрема особа, що не перебуває у шлюбі, які взяли дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, для виховання та спільного проживання.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Безбар'єрність – загальний підхід до формування та імплементації державної політики для забезпечення безперешкодного доступу всіх груп населення до різних сфер життєдіяльності.

Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р

Бездомна особа – особа, яка перебуває у соціальному становищі бездомності. До бездомних осіб належать безпритульні особи та особи, які мають притулок.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Бездомність – соціальне становище людини, зумовлене відсутністю у неї будь-якого житла, призначеного та придатного для проживання.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Безоплатна вторинна правова допомога – вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя. Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг: 1) захист; 2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; 3) складення документів процесуального характеру.

Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI (зі змінами та доповненнями)

Безоплатна первинна правова допомога – вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг: 1) надання правової інформації; 2) надання консультацій і роз'яснень з правових питань; 3) складення заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру); 3¹) надання консультацій, роз'яснень та підготовка проєктів договорів користування земельними ділянками (оренда, суборенда, земельний сервітут, емфітевзис, суперфіцій) для сільського населення – власників земельних ділянок; 4) надання допомоги у забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI (зі змінами та доповненнями)

Безоплатна правова допомога – правова допомога, що гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів та інших джерел.

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI (зі змінами та доповненнями)

Безпритульна особа – повнолітня особа, яка проживає на вулиці, в парках, підвалах, під'їздах будинків, на горищах, об'єктах незавершеного будівництва, в інших місцях, непризначених та непридатних для проживання, у тому числі жилих приміщеннях, що перебувають в аварійному стані.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей: Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Безпритульні діти – діти, які були покинуті батьками, самі залишили сім'ю або дитячі заклади, де вони виховувались, і не мають певного місця проживання.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Будинок нічного перебування – заклад соціального захисту для ночівлі (розміщення на ніч) бездомних осіб, прийом до якого не потребує попереднього медичного обстеження. Діяльність будинку нічного перебування регулюється типовим положенням, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах трудових відносин, соціального захисту населення.

Про затвердження Порядку здійснення соціального патрулювання : Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.07.2011 р. № 283

Бюджет місцевого самоврядування (місцевий бюджет) – план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функцій та повноважень місцевого самоврядування.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

В

Ведення випадку – надання соціальних послуг здійснюється шляхом ведення випадку, що включає такі етапи: 1) аналіз заяви / звернення про надання соціальних послуг, повідомлення про осіб / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах або в ситуаціях, що загрожують життю чи здоров'ю особи; 2) оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах; 3) прийняття рішення про надання соціальних послуг з урахуванням індивідуальних потреб особи/сім'ї; 4) розроблення індивідуального плану надання соціальних послуг; 5) укладення договору про надання

соціальних послуг; 6) виконання договору про надання соціальних послуг та індивідуального плану надання соціальних послуг; 7) здійснення моніторингу надання соціальних послуг та оцінки їх якості.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Ветерани війни – особи, які брали участь у захисті Батьківщини чи в бойових діях на території інших держав. До ветеранів війни належать: учасники бойових дій, особи з інвалідністю внаслідок війни, учасники війни.

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII (зі змінами та доповненнями)

Взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – передбачає: 1) взаємне інформування не пізніше однієї доби про виявлені факти домашнього насильства у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом; 2) реагування на випадки домашнього насильства відповідно до компетенції та з урахуванням оцінки ризиків, що загрожують постраждалій особі; 3) узгодження заходів реагування на випадки домашнього насильства та надання дієвої допомоги постраждалим особам, що здійснюються різними суб'єктами; 4) розроблення та виконання відповідно до компетенції програм для кривдників; 5) розроблення та виконання відповідно до компетенції програм із запобігання та протидії домашньому насильству; 6) організацію здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству відповідно до компетенції; 7) обмін досвідом у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 8) скоординовану міжвідомчу підготовку фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 9) здійснення спеціально уповноваженими органами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству моніторингу дотрима-

ння вимог законодавства суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, розроблення пропозиції щодо вдосконалення законодавства та практики його застосування. 2. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, залучають до співпраці з організації та здійснення таких заходів і надання дієвої допомоги постраждалим особам громадські об'єднання, іноземні неурядові організації та інших заінтересованих осіб, а також забезпечують висвітлення таких заходів і діяльності в медіа з дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом. 3. Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, затверджується Кабінетом Міністрів України. 4. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, звітують центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень, визначених цим Законом, у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, який, зокрема, передбачає: 1) звітування служб у справах дітей через Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації; 2) звітування уповноважених підрозділів органів Національної поліції України через центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку; 3) звітування органів управління освітою, навчальних закладів та установ системи освіти через центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти; 4) звітування органів охорони здоров'я, установ та закладів охорони здоров'я через центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я; 5) звітування центрів

з надання безоплатної вторинної правової допомоги через Координаційний центр з надання правової допомоги.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Види соціальної профілактики – первинна соціальна профілактика; вторинна соціальна профілактика; третинна соціальна профілактика.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Види та форми кризового та екстреного втручання – залежно від особливостей кризової ситуації виділяють такі види кризового та екстреного втручання: телефонне консультування («гаряча лінія» – а наявності); екстрена допомога; короткочасна кризова допомога; кризове консультування.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах – збір, узагальнення та аналіз інформації про наявність на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці вразливих груп населення, осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, про їхні потреби у соціальних послугах, на основі результатів яких приймаються управлінські рішення щодо організації надання таких послуг.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Вихованці дитячого будинку сімейного типу – діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Відмова надання соціальних послуг – підставою для відмови у наданні соціальних послуг є: 1) відсутність потреби у соціальних послугах за результатами оцінювання потреб особи / сім'ї; 2) ненадання надавачем соціальних послуг тих соціальних послуг, яких потребує особа. Особі може бути відмовлено у наданні соціальних послуг у разі наявності у неї відповідно до медичного висновку медичних протипоказань, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я. Рішення про надання соціальних послуг приймається після усунення таких протипоказань. Не може бути відмовлено у наданні соціальних послуг у разі наявної загрози життю чи здоров'ю особи, домашнього насильства, насильства за ознакою статі або жорстокого поводження з дітьми.

Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

ВІЛ-експонована дитина – дитина, яка народжена жінкою з ВІЛ-позитивним статусом і потребує медичного спостереження з моменту народження до визначення її ВІЛ-статусу.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-XII (зі змінами та доповненнями)

ВІЛ-інфікована дитина – дитина, в організмі якої виявлено ВІЛ, але яка перебуває у стані безсимптомного носійства ВІЛ.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування: Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307 (зі змінами та доповненнями)

ВІЛ-статус особи – стан організму особи стосовно відсутності чи наявності в ньому ВІЛ: негативний ВІЛ-статус особи характеризується відсутністю в її організмі ВІЛ; позитивний ВІЛ-статус особи характеризується наявністю в її організмі ВІЛ; невизначений (сумнівний) ВІЛ-статус особи характеризується неможли-

вістю визначення наявності чи відсутності в організмі ВІЛ після проходження на підтверджувальному етапі діагностики; невідомий ВІЛ-статус особи характеризується відсутністю інформації про обстеження її на ВІЛ-інфекцію та результати лабораторних досліджень.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

Вільний вибір місця проживання чи перебування – право громадянина України, а також іноземця та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, на вибір адміністративно-територіальної одиниці, де вони хочуть проживати чи перебувати.

Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-IV (зі змінами та доповненнями)

Володілець персональних даних – фізична або юридична особа, яка визначає мету обробки персональних даних, встановлює склад цих даних та процедури їх обробки, якщо інше не визначено Законом України «Про захист персональних даних».

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI (зі змінами та доповненнями)

Волонтер – фізична особа, яка добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги. Волонтерами можуть стати громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, які є дієздатними. Неповнолітні особи здійснюють волонтерську діяльність за згодою батьків (усиновлювачів), прийомних батьків, батьків-вихователів або піклувальника. Волонтери надають волонтерську допомогу на базі організації чи установи, що залучає до своєї діяльності волонтерів, на підставі договору про провадження волонтерської діяльності, укладеного з такою організацією чи установою, або без такого договору.

Волонтери можуть надавати волонтерську допомогу індивідуально, при цьому вони зобов'язані повідомляти отримувачів волонтерської допомоги про те, що вони не співпрацюють з організаціями та установами, що залучають до своєї діяльності волонтерів.

Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04 2011 р. № 3236-VI (зі змінами та доповненнями)

Волонтерська діяльність – добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги. Волонтерська діяльність ґрунтується на принципах законності, гуманності, рівності, добровільності, безоплатності, неприбутковості. Волонтерська діяльність здійснюється за такими напрямками: надання волонтерської допомоги з метою підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних, бездомних, безпритульних, осіб, які потребують соціальної реабілітації, осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; здійснення догляду за хворими, особами з інвалідністю, самотніми, людьми похилого віку та іншими особами, які через свої фізичні, матеріальні чи інші особливості потребують підтримки та допомоги; надання волонтерської допомоги громадянам, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, дії особливого періоду, правових режимів надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України, у результаті соціальних конфліктів, нещасних випадків, а також жертвам кримінальних правопорушень, біженцям, внутрішньо переміщеним особам; надання волонтерської допомоги особам, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав і законних інтересів; проведення заходів, пов'язаних з охороною

навколишнього природного середовища, збереженням культурної спадщини, історико-культурного середовища, пам'яток історії та культури, місць поховання; сприяння проведенню заходів національного та міжнародного значення, пов'язаних з організацією спортивних, культурних, молодіжних та інших видовищних і громадських заходів; надання волонтерської допомоги для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру; надання волонтерської допомоги Збройним Силам України, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам, органам державної влади під час дії особливого періоду, дії правового режиму надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України; надання волонтерської допомоги для подолання наслідків бойових дій, терористичного акту, збройного конфлікту, тимчасової окупації; утвердження української національної та громадянської ідентичності; надання волонтерської допомоги для подолання наслідків збройної агресії Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України, а також для післявоєнного відновлення і розвитку України; надання волонтерської допомоги особам / сім'ям, які опинилися у складних життєвих обставинах через шкоду, завдану бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією, збройною агресією Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України; сприяння уповноваженому органу з питань пробації у здійсненні нагляду за засудженими та проведенні з ними соціально-виховної роботи; сприяння центральним і місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям, об'єднанням громадян, а також фізичним особам, які здійснюють соціальний патронаж, у

проведенні заходів, спрямованих на соціальну адаптацію осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також звільнені від подальшого відбування зазначених видів покарань на підставах, передбачених законом; надання волонтерської допомоги особам, які постраждали внаслідок інфекційних (небезпечно інфекційних, особливо небезпечних інфекційних) хвороб та епідемій; надання волонтерської допомоги, пов'язаної із захистом та рятуванням тварин; надання волонтерської допомоги за іншими напрямками, не забороненими законодавством. Волонтерська допомога за зазначеними напрямками може здійснюватися в онлайн-режимі за допомогою мережі Інтернет та інших телекомунікаційних мереж.

Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04 2011 р. № 3236-VI (зі змінами та доповненнями)

Волонтерська допомога – роботи та послуги, що безоплатно виконуються і надаються волонтерами.

Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04 2011 р. № 3236-VI (зі змінами та доповненнями)

Вразливі групи населення – особи / сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Встановлення завдань реабілітації – визначення конкретних, вимірюваних, досяжних, відповідних та визначених у часі показників функціонування особи, які вона повинна досягти внаслідок отримання реабілітаційної допомоги, які визначаються фахівцем з реабілітації спільно з особою при складенні програми терапії.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Встановлення опіки та піклування – влаштування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, у сім'ї громадян України, які перебувають, переважно, у сімейних, родинних відносинах з цими дітьми-сиротами або дітьми, позбавленими батьківського піклування, з метою забезпечення їх виховання, освіти, розвитку і захисту їх прав та інтересів.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV (зі змінами та доповненнями)

Вторинна соціальна профілактика – передбачає здійснення комплексу заходів та реалізацію програм з метою обмеження поширення певних негативних явищ, що мають місце у суспільстві, соціальній групі чи на рівні особистості, попередження загострення таких явищ та їх наслідків, запобігання поглибленню соціальної дезадаптації осіб, яким властива асоціальна чи ризикована поведінка. Завдання вторинної соціальної профілактики: формування знань, умінь та навичок, необхідних для подолання проблеми, негативного явища, складних життєвих обставин у представників цільової групи; розширення можливостей для самостійного задоволення потреб, подолання проблеми / негативного явища, складних життєвих обставин, повноцінної життєдіяльності (підвищення соціальних ресурсів); подолання особистісних факторів, які чинять вплив на виникнення та загострення проблеми, негативного явища, складних життєвих обставин, чи ж заважають їх ранньому подоланню; підвищення особистісних ресурсів, здібностей особистості адекватно реагувати на проблеми, долати їх та задовольнити потреби; формування знань, умінь та навичок для зменшення ризику загострення проблеми, негативного явища, складних життєвих обставин і шкоди для представників цільової групи; мотивування до зміни ризикованої поведінки на більш безпечну та супроводження цього процесу; запобігання негативному впливу соціального середовища на отримувачів послуг; посилення підтримуючого середовища – розвиток підтримуючих мереж з числа найближчого

соціального оточення підлітка (батьків, опікунів чи піклувальників, родичів тощо), закладів освіти, відповідних служб.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Втрата здоров'я – наявність хвороб і фізичних дефектів, які призводять до фізичного, душевного і соціального неблагополуччя.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Вулична культура – молодіжна субкультура, що відображає спосіб життя, захоплення та погляди молодих людей, об'єднаних спільними інтересами, цінностями, установками і формами поведінки, та відрізняється від традиційної (усталеної) культури суспільства, хоча й пов'язана з нею.

Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX (зі змінами та доповненнями)

Вуличне консультування – контактне консультування отримувачів соціальної послуги в нестационарних умовах (поза приміщеннями, у яких працюють надавачі соціальних послуг), у місцях, звичних для закритих щодо контактування соціальних груп (бездомних, осіб із алко-, нарко- та іншими видами залежності), у місцях, де вони мешкають, гуртуються, проводять разом час.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Г

Гендерна рівність – рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Г

Гнучкі умови праці – надання можливості працювати неповний робочий день, гнучкий графік роботи, розподіл професійних обов’язків між декількома працівниками або надання можливості працювати вдома.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Громадські об’єднання осіб з інвалідністю, їх спілки – створюються з метою забезпечення рівних прав і можливостей осіб з інвалідністю та їх соціального захисту, виявлення, усунення перепон і бар’єрів, що перешкоджають забезпеченню прав і задоволенню потреб таких осіб, у тому числі стосовно доступу їх нарівні з іншими громадянами до об’єктів фізичного оточення, транспорту, інформації та зв’язку, а також з урахуванням індивідуальних можливостей, здібностей та інтересів – до освіти, праці, культури, фізичної культури і спорту, надання соціальних послуг, залучення осіб з інвалідністю до суспільної діяльності, здійснення громадського контролю за дотриманням прав осіб з інвалідністю, представництва їхніх інтересів та усунення будь-яких проявів дискримінації стосовно осіб з інвалідністю та мають право користуватися пільгами і преференціями, передбаченими законодавством.

Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

Групове консультування – консультування, учасниками якого у якості отримувачів є дві чи більше осіб з подібними складними життєвими обставинами або однаковою запитом щодо очікуваної допомоги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Д

Денний догляд – забезпечення умов для денного перебування; забезпечення харчуванням; допомога у самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, прийом ліків, годування); спостереження за станом здоров'я, надання реабілітаційних послуг; формування та підтримка навичок самообслуговування; психологічна підтримка; соціально-трудова адаптація; організація денної зайнятості (*отримувачі соціальної послуги*: особи похилого віку; особи з інвалідністю; особи з тяжкими формами захворювання (у тому числі до встановлення інвалідності); особи з психічними та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення)).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Денний догляд дітей з інвалідністю – соціальна реабілітація; соціально-трудова адаптація та організація дозвілля; участь отримувачів та членів їх сімей їхніх родичів у вирішенні конкретних соціальних проблем; догляд; навчання батьків осіб що їх замінюють (*отримувачі соціальної послуги*: діти з інвалідністю; діти з тяжкими захворюваннями, розладами, травмами, станами (у тому числі до встановлення інвалідності)).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Державний стандарт денного догляду – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги денного догляду, показники її якості для суб'єктів всіх форм власності, які надають цю послугу. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги денного догляду особам похилого віку, у тому числі з когнітивними розладами психіки; особам з інвалідністю, у тому числі із психічними розладами (крім осіб, які скоїли суспільно небезпечну дію та отримують амбулаторну примусову психіатричну допомогу за рішенням суду) та інтелектуальними порушеннями, дітям з інвалідністю від трьох років, хворим (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи

інвалідності, але не більше ніж чотири місяці), які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги (далі – особи похилого віку та особи з інвалідністю); моніторингу та оцінки якості надання соціальної послуги денного догляду; визначення тарифу на платну соціальну послугу денного догляду. Соціальна послуга денного догляду в обсязі, визначеному цим Державним стандартом, надається безоплатно, за плату або з установами диференційованої плати.

Про затвердження Державного стандарту денного догляду: Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Державний стандарт догляду вдома – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги догляду вдома, показники її якості для суб'єктів незалежно від форм власності, які надають цю послугу. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги догляду вдома особам похилого віку, у тому числі з когнітивними розладами; особам з інвалідністю, у тому числі з психічними та поведінковими розладами (крім осіб, які страждають на психічні розлади і вчинили суспільно небезпечні діяння та отримують амбулаторну психіатричну допомогу в примусовому порядку за рішенням суду), дітям з інвалідністю віком від трьох до 18 років, особам з тяжкими формами захворювання (у тому числі до встановлення інвалідності), які не здатні (частково нездатні) до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги (далі – особи похилого віку та особи з інвалідністю); моніторингу та оцінки якості надання соціальної послуги догляду вдома; визначення тарифу на платну соціальну послугу догляду вдома.

Про затвердження Державного стандарту догляду вдома: Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.11.2013 р. № 760 (зі змінами та доповненнями)

Державний стандарт надання притулку бездомним особам – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги надання притулку бездомним особам, показники її якості для

суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги надання притулку повнолітнім особам, які перебувають у соціальному становищі бездомності; здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги надання притулку бездомним особам; визначення тарифу платної соціальної послуги за надання притулку бездомним особам. У разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях, наявності загрози життю чи здоров'ю бездомної особи соціальна послуга надання притулку бездомним особам може надаватися екстрено (кризово). У такому разі застосовуються спеціальні вимоги до її змісту, обсягу, умов та порядку надання, встановлені в розділі XVII цього Державного стандарту.

Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495

Державний стандарт паліативного догляду – визначає зміст, обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальної послуги з паліативного догляду, показники її якості; застосовується для: організації надання соціальної послуги з паліативного догляду паліативним хворим (особам похилого віку, інвалідам, хворим (із числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше ніж чотири місяці)), які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги; моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги з паліативного догляду.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58

Державний стандарт соціальних послуг – соціальні послуги надаються надавачами соціальних послуг державного, комунального, недержавного секторів незалежно від джерел фінансування відповідно до державних стандартів соціальних послуг. У державному стандарті соціальних послуг: 1) встановлюються вимоги щодо

забезпечення необхідного рівня доступності соціальних послуг, зокрема на кожному етапі їх надання; 2) визначаються зміст та обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальних послуг, показники їх якості.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, які надають цю послугу з метою подолання чи мінімізація негативних наслідків складних життєвих обставин, у яких перебуває сім'я (особа).

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318 (зі змінами та доповненнями)

Державний стандарт соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування (сім'ї опікунів, піклувальників, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу), показники її якості для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, що надають цю послугу.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Державний стандарт соціальної адаптації – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціальної

адаптації, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу.

Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації: Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № з0665-15

Державний стандарт соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб: Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Державний стандарт соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю – визначено зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю, показники її якості для надавачів цієї послуги усіх форм власності. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги дітям з інвалідністю, дітям, які мають тяжкі захворювання, розлади, травми, стани, визначені переліком тяжких захворювань, розладів, травм, станів, що дають право на одержання державної допомоги на дитину, якій не встановлено інвалідність, надання такій дитині соціальних послуг, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 року № 1161.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю: Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Державний стандарт соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних – визначає зміст, обсяг, умови, норми та порядок надання соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних, та показники її якості. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги догляду та виховання дітей

в умовах, наближених до сімейних; моніторингу та оцінювання якості надання соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Державний стандарт соціальної послуги консультування – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги консультування, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, які надають цю послугу; застосовується для: організації надання соціальної послуги консультування особам, сім'ям, групам осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги консультування; визначення тарифу платної послуги консультування.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Державний стандарт соціальної послуги кризового та екстреного втручання – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання, показники її якості й застосовується для: організації надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання особам, сім'ям, групам осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі постраждалим від насильства в сім'ї; здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання; визначення тарифу платної соціальної послуги кризового та екстреного втручання.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Державний стандарт соціальної послуги натуральної допомоги – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної

послуги натуральної допомоги, показники її якості для надавачів соціальних послуг усіх форм власності, які надають цю послугу. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги особам похилого віку, у тому числі з когнітивними розладами; особам з інвалідністю, у тому числі із психічними розладами (крім осіб, які скоїли суспільно небезпечну дію та примусово отримують стаціонарну психіатричну допомогу за рішенням суду); особам, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування / потребують паліативної допомоги; особам, які виховують дитину без батька (матері), та в яких виховуються діти з інвалідністю, діти, яким не встановлено інвалідність, але які хворі на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, діти, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, потребують паліативної допомоги (далі – діти, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності); особам, яким завдана шкода пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією; бездомним особам; особам, звільненим від відбування покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк; біженцям, особам, які потребують додаткового захисту; моніторингу та оцінювання якості надання соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги : Наказ Міністерства соціальної політики від 25.03.2021 р. № 147

Державний стандарт соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – визначає зміст, обсяг, умови, норми і нормативи, порядок надання соціальної послуги підтриманого проживання та показники її якості. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної

послуги підтриманого проживання особам похилого віку та/або повнолітнім особам з інвалідністю, які потребують стороннього догляду, побутового та медичного обслуговування; моніторингу та оцінки якості надання соціальної послуги підтриманого проживання; визначення тарифу на платну соціальну послугу підтриманого проживання.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 07.06.2017 р. № 956 (зі змінами та доповненнями)

Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації) – визначає зміст, обсяги, умови та порядок надання соціальної послуги посередництва (медіації), показники її якості для суб'єктів різних форм власності та господарювання, які надають таку послугу.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги представництва інтересів, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу; застосовується для організації надання соціальної послуги представництва інтересів сім'ям та/або особам, які перебувають у складних життєвих обставинах (бездомні особи, особи, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, громадяни похилого віку, інваліди, особи, постраждалі від торгівлі людьми, від насильства у сім'ї тощо), прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям опікунів, піклувальників, а також для здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги представництва інтересів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261

Державний стандарт соціальної послуги профілактики – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги профілактики, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу. Цей Державний стандарт застосовується для: організації надання соціальної послуги профілактики особам, сім'ям, групам осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, незалежно від віку і статі; здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги профілактики; визначення тарифу платної соціальної послуги профілактики.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Державний стандарт соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці, показники її якості та застосовується для: організації надання соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці громадянам, які не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці, перебувають у складних життєвих обставинах, бажають працевлаштуватися та потребують соціального супроводу; здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці; визначення тарифу платної соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Державний стандарт соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціальної інтеграції випускникам інтернатних закладів (установ), показ-

ники її якості для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, які надають цю послугу. Цей Державний стандарт застосовується для: 1) організації надання соціальної послуги соціальної інтеграції вихованцям інтернатних закладів (установ) різних типів і форм власності з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які у поточному навчальному році здобувають базову або повну загальну середню освіту, та особам із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховувались в інтернатних закладах (установах) (далі – випускники інтернатного закладу); 2) здійснення моніторингу та контролю за якістю надання соціальної послуги соціальної інтеграції.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) : Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Державний стандарт стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності – визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі – соціальна послуга стаціонарного догляду), показники її якості для суб'єктів всіх форм власності, які надають цю послугу. Цей Державний стандарт застосовується для: 1) організації надання соціальної послуги стаціонарного догляду: особам похилого віку, які втратили здатність до самообслуговування; особам з інвалідністю, які потребують стороннього догляду, побутового обслуговування, медичної допомоги та яким не протипоказане надання соціальної послуги стаціонарного догляду; 2) здійснення моніторингу й контролю за якістю надання соціальної послуги стаціонарного догляду; 3) визначення тарифу на платну соціальну послугу стаціонарного догляду.

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198

Державні соціальні гарантії – встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, встановлені законами пільги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму.

Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III (зі змінами та доповненнями)

Державні соціальні стандарти – встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій.

Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III (зі змінами та доповненнями)

Директор закладу (установи) надання соціальних послуг – керує згідно з чинним законодавством діяльністю закладу (установи), що надає соціальні послуги. Забезпечує відповідно до Положення про Заклад (установу) роботу структурних підрозділів, несе повну відповідальність за стан та результати їхньої роботи. Укладає угоди, діє від імені Закладу (установи) і представляє його інтереси. Несе персональну відповідальність за виконання покладених на Заклад (установу) завдань. Видає накази з питань діяльності Закладу (установи), у т. ч. щодо здійснення (припинення) обслуговування отримувачів соціальних послуг, організовує і контролює їх виконання. Організовує роботу Закладу (установи) з виявлення осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують соціальних послуг. Організовує роботу та ефективну взаємодію всіх структурних підрозділів, сприяє розвитку та вдосконаленню методів і форм їхньої роботи. Забезпечує співпрацю Закладу (установи) з іншими установами, організаціями, зокрема, із закладами охорони здоров'я, освіти та науки, поліції, громадськими організаціями. Забезпечує здійснення моніторингу надання соціальних послуг, реабілітаційних заходів, забезпечує дотримання прав людини, прав

осіб з інвалідністю, супервізію, державних стандартів соціальних послуг. Укладає угоди з отримувачами соціальних послуг. Контролює формування електронної бази даних отримувачів соціальних послуг, складання та впровадження індивідуального плану надання соціальної послуги, визначення (оцінювання) індивідуальних потреб отримувачів соціальних послуг у наданні таких послуг. Організовує представництво або представляє за необхідності інтереси отримувача соціальної послуги в різних державних і недержавних організаціях, закладах, перед фізичними особами. Інформує відповідні органи про випадки насильства, зокрема домашнього, щодо отримувачів соціальних послуг і про невиконання обов'язків щодо їхнього догляду. Встановлює зв'язок із підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, фізичними особами (родичами та близькими отримувачів соціальних послуг), з метою сприяння в наданні їм соціальних послуг. Інформує управління соціального захисту населення про стан надання соціальних послуг отримувачам, контролює ведення обліку, складання і подання звітності за встановленою формою. Організовує проведення внутрішньої та зовнішньої оцінки якості надання соціальних послуг. Бере участь у семінарах, науково-практичних конференціях, засіданнях «круглих столів» тощо з усіх аспектів соціальної політики. Вживає заходів щодо забезпечення Закладу (установи) кваліфікованими кадрами. Проводить добір та розстановку кадрів, затверджує посадові та робочі інструкції працівників. Організовує атестацію, навчання персоналу на робочому місці, підвищення кваліфікації, переміщення персоналу Закладу (установи), створює сприятливий психологічний клімат у колективі. Розподіляє посадові обов'язки між працівниками Закладу (установи) з урахуванням їхньої взаємозамінності. Забезпечує додержання персоналом правил внутрішнього трудового розпорядку. Контролює забезпечення протипожежної безпеки, охорони праці.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Директор реабілітаційної установи (центру) для осіб з інвалідністю – керує згідно з чинним законодавством і положенням про реабілітаційну установу (центр) для осіб з інвалідністю, діяльністю щодо проведення комплексу реабілітаційних заходів для осіб з інвалідністю, зокрема дітей з інвалідністю в поєднанні з їхнім навчанням і вихованням. Представляє Установу (центр) у всіх установах та організаціях, розпоряджається в установленому порядку її майном і коштами, укладає угоди, відкриває банківські рахунки. Організовує роботу та ефективну взаємодію всіх структурних підрозділів Установи (центру) з метою забезпечення комплексного реабілітаційного процесу, системи реабілітаційних і корекційно-відновлювальних заходів для дітей з інвалідністю з метою забезпечення зменшення або подолання фізичних і психічних розладів та інтелектуальних порушень, набуття знань, умінь і навичок, які дали б змогу дитині з інвалідністю поступово повністю або частково інтегруватись у дитячі колективи та суспільне життя. Забезпечує роботу системи соціальної реабілітації з надання конкретних видів і форм соціальної допомоги та послуг для адаптації особи з інвалідністю до соціального середовища; організацію комплексної психотерапії, психокорекції та професійної діагностики з проведенням професійної орієнтації, переорієнтації, професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та ефективного працевлаштування; функціонування системи медико-професійної реабілітації, спрямованої на відтворення втрачених і розвиток нових професійно значущих навичок. Забезпечує надання реабілітаційних послуг згідно з індивідуальною програмою реабілітації дитини з інвалідністю; дотримання спеціального розпорядку дня та впровадження методик соціальної реабілітації дітей з інвалідністю; створення відповідних умов для забезпечення належної ефективності корекційної спрямованості навчально-виховної, реабілітаційно-відновлювальної роботи, розвитку мовлення вихованців; застосування індивідуального та диференційованого підходу з урахуванням діагнозу; підготовку до інклюзивної освіти. Організовує соціально-педагогічний патронат

сімей, у яких є дитина з інвалідністю. Вирішує питання організації фінансово-господарської діяльності Установи (центру), створення та розвитку матеріально-технічної бази для проведення заходів комплексної реабілітації осіб з інвалідністю, зокрема дітей з інвалідністю. Здійснює заходи щодо налагодження та підтримки взаємозв'язку з аналогічними установами (центрами), вивчає ефективні вітчизняні та зарубіжні форми й методи роботи з професійної, медичної та соціальної реабілітації осіб з інвалідністю. Бере участь у науково-практичних конференціях, засіданнях «круглих столів» тощо з усіх питань соціальної політики та реабілітації осіб з інвалідністю. Контролює повноту та якість надання послуг із реабілітації відповідно до вимог індивідуальних програм та планів реабілітації осіб з інвалідністю. Проводить добір та розстановку кадрів, затверджує посадові та робочі інструкції працівників, видає розпорядження з питань діяльності Установи (центру). Видає накази, затверджує положення про структурні підрозділи Установи (центру), правила внутрішнього розпорядку, застосовує заохочення та накладає дисциплінарні стягнення. Вживає заходів щодо забезпечення Установи (центру) кваліфікованими кадрами. Організовує атестацію працівників і створює умови для підвищення їх професійної кваліфікації. Вживає заходів щодо поліпшення умов праці, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, а при їх виникненні спрямовує роботу колективу на ліквідацію негативних наслідків. Забезпечує ведення та своєчасне подання встановленої звітності.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Дискримінація – ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними (далі – певні ознаки), зазнає

обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI (зі змінами та доповненнями)

Дискримінація за ознакою інвалідності – означає будь-яке розрізнення, виключення чи обмеження з причини інвалідності, метою або результатом якого є применшення або заперечення визнання, реалізації або здійснення нарівні з іншими всіх прав людини й основоположних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній, цивільній чи будь-якій іншій сфері.

Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 р. № 995_g71 (зі змінами та доповненнями)

Дискримінація за ознакою статі – ситуація, за якої особа та/або група осіб за ознаками статі, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами або привілеями в будь-якій формі, встановленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли такі обмеження або привілеї мають правомірну об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Дистанційне консультування – заочне консультування, здійснюване суб'єктом, що надає соціальну послугу за запитами отримувачів за допомогою технічних засобів (телефонне, онлайн-консультування), яке за потреби забезпечує анонімність отримувача соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Дитина – 1) особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно із законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше;

2) будь-яка фізична особа віком до 18 років;

3) правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття; малолітня – 14 років; неповнолітня – 14 – 18 років.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI (зі змінами та доповненнями)

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Дитина-біженець – дитина, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може або не бажає користуватися захистом цієї країни внаслідок та побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Дитина з інвалідністю – 1) дитина зі стійким розладом функцій організму, спричиненим захворюванням, травмою або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що зумовлюють обмеження її нормальної життєдіяльності, та необхідність додаткової соціальної допомоги і захисту;

2) особа до досягнення повноліття (віком до 18 років) зі стійким обмеженням життєдіяльності, якій встановлено інвалідність.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Дитина-кривдник – особа, яка не досягла 18 років та вчинила домашнє насильство у будь-якій формі.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Дитина, розлучена із сім'єю – дитина, яка прибуває чи прибула на територію України без супроводу батьків чи одного з них, діда чи баби, повнолітніх брата чи сестри або опікуна чи піклувальника, призначених відповідно до законодавства країни походження, або інших повнолітніх осіб, які до прибуття в Україну добровільно чи в силу звичаю країни походження взяли на себе відповідальність за виховання дитини.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Дитина-сирота – дитина, в якій померли чи загинули батьки.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-II

Дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах – дитина, яка потрапила в умови, що негативно впливають на її життя, стан здоров'я та розвиток у зв'язку з інвалідністю, тяжкою хворобою, безпритульністю, конфліктом із законом, залученням до найгірших форм дитячої праці, залежністю від психотропних речовин та інших видів залежності, жорстоким поведінням, зокрема домашнім насильством, ухилянням батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання обов'язків, обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів, що встановлено за результатами оцінки потреб дитини.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Дитина, яка постраждала від домашнього насильства – особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Дитина, яка постраждала від насильства за ознакою статі – особа, яка не досягла вісімнадцятирічного віку та зазнала насильства за ознакою статі або стала свідком (очевидцем) такого насильства.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Дитина, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів – дитина, яка внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту отримала поранення, контузію, каліцтво, зазнала фізичного, сексуального, психологічного насильства, була викрадена або незаконно вивезена за межі України, залучалася до участі у військових формуваннях або незаконно утримувалася, у т. ч. в полоні.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Дитина, яка потребує додаткового захисту – дитина, яка не є біженцем відповідно до Конвенції про статус біженців 1951 р. і Протоколу щодо статусу біженців 1967 р. та Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», але потребує захисту внаслідок виникнення загрози її життю, безпеці чи свободі в країні походження, через побоювання застосування щодо неї смертної кари або виконання вироку про смертну кару чи тортур, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Дитячий будинок сімейного типу – окрема сім'я, яка створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Діти-вихованці – діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, влаштовані до дитячого будинку сімейного типу.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Діти з особливими освітніми потребами – діти сліпі та із зниженим зором, глухі та із зниженим слухом, з важкими порушеннями мовлення, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю, діти із складними вадами розвитку (у тому числі діти з розладами аутичного спектру), навчання і виховання яких здійснюється у спеціально створених умовах.

Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 р. № 607

Діти, над якими встановлюється опіка, піклування – опіка, піклування встановлюється над дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування; опіка встановлюється над дитиною, яка не досягла чотирнадцяти років, а піклування – над дитиною у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років; опіка, піклування над дитиною встановлюється органом опіки та піклування, а також судом у випадках, передбачених Цивільним кодексом України.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Діти, позбавлені батьківського піклування – діти, які залишилися без піклування батьків у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав, відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав, визнанням батьків безвісно відсутніми або недієздатними, оголошенням їх померлими, відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства, розшуком їх органами Національної поліції, пов'язаним з відсутністю відомостей про їх місце перебування, тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки, а також діти, розлучені із сім'єю, підкинуті діти, діти, батьки яких невідомі, діти, від яких відмовились батьки, діти, батьки яких не виконують своїх батьківських обов'язків з причин, які неможливо з'ясувати у зв'язку з перебуванням батьків на тимчасово окупованій території України або в районах проведення антитерористичної операції,

здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та безпритульні діти.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Діти, які мають право на безоплатне або пільгове забезпечення дитячим харчуванням – діти грудного віку та другого року життя, які входять до складу малозабезпечених сімей, діти грудного та раннього віку, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, або з числа внутрішньо переміщених осіб, або дітей з числа осіб, визначених у статті 10 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Діти, які потребують тимчасового захисту – діти, які є іноземцями та особами без громадянства, які постійно проживають на території країни, що має спільний кордон з Україною, які масово вимушені шукати захисту в Україні внаслідок зовнішньої агресії, іноземної окупації, громадянської війни, зіткнень на етнічній основі, природних чи техногенних катастроф або інших подій, що порушують громадський порядок у певній частині або на всій території країни походження.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Діяльність держави щодо осіб з інвалідністю – виявляється у створенні правових, економічних, політичних, соціальних, психологічних та інших умов для забезпечення їхніх прав і можливостей нарівні з іншими громадянами для участі в суспільному житті та 24 полягає у: виявленні, усуненні перепон і бар'єрів, що перешкоджають забезпеченню прав і задоволенню потреб, у тому числі стосовно доступу до об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу (далі – об'єкти фізичного оточення), транспорту, інформації та зв'язку, а також з урахуванням індивідуальних можливостей,

здібностей та інтересів – до освіти, праці, культури, фізичної культури і спорту; охороні здоров'я; соціальному захисті; забезпеченні виконання індивідуальної програми реабілітації осіб з інвалідністю; наданні пристосованого житла; сприянні громадській діяльності.

Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-ХІІ

Догляд вдома – допомога в самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, годування), пересуванні в побутових умовах, веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання житла, оплата комунальних платежів, прання білизни, дрібний ремонт одягу), в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами (виклик лікаря, працівників комунальних служб, транспортних служб тощо); навчання навичкам самообслуговування; допомога в забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; психологічна підтримка; інформування та представництво інтересів (отримувачі соціальної послуги: особи похилого віку; діти з інвалідністю; особи з інвалідністю; особи з тяжкими формами захворювання (у тому числі до встановлення інвалідності); особи з психічними та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Догляд за особою з інвалідністю (дитиною з інвалідністю) – сукупність соціальних послуг, спрямованих на соціально-побутову допомогу та підтримку, захист і забезпечення життєдіяльності особи з інвалідністю (дитини з інвалідністю).

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-ІІІ (зі змінами та доповненнями)

Догляд стаціонарний – створення умов для проживання; забезпечення харчуванням, твердим, м'яким інвентарем; допомога у самообслуговуванні; спостереження за станом здоров'я, організація

надання реабілітаційних та медичних послуг; допомога у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичок користування ними; навчання навичок самообслуговування; організація розпорядку дня, у тому числі денної зайнятості, дозвілля (*отримувачі*: особи похилого віку; діти з інвалідністю; особи з інвалідністю; особи з тяжкими формами захворювання (у т. ч. до встановлення інвалідності); особи з психічними та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення)).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних – забезпечення умов для проживання, наближених до сімейних (харчуванням, одягом, взуттям, твердим і м'яким інвентарем, ведення домашнього господарства, організація дозвілля тощо), формування та підтримка навичок самообслуговування, побутових навичок, необхідних для організації самостійного життя; виховання та розвиток індивідуальних здібностей, сприяння в отриманні освітніх, медичних, реабілітаційних і соціальних послуг у відповідних закладах (*отримувачі*: діти-сироти / діти, позбавлені батьківського піклування, у тому числі діти з обмеженою життєдіяльністю; діти та молодь з інвалідністю; діти, щодо батьків яких ще не прийнято рішення про позбавлення батьківських прав).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Договір про надання соціальних послуг – укладається в письмовій формі між надавачем та отримувачем соціальних послуг чи його законним представником. Типовий договір про надання соціальних послуг затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення. Істотними умовами договору про надання соціальних послуг є назва соціальних послуг, умови їх надання та вартість, права, обов'язки та відповідальність сторін, строк дії договору та інші умови, які сторони визнають істотними.

Невід'ємною частиною договору про надання соціальних послуг є індивідуальний план надання соціальних послуг. В індивідуальному плані надання соціальних послуг, крім заходів, передбачених у державному стандарті соціальних послуг, зазначаються інші заходи, які потрібно здійснити для надання таких послуг, а також відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки здійснення заходів, відповідальні виконавці. Надання соціальних послуг, що надаються одноразово, екстрено (кризово), здійснюється без укладення договору. У разі якщо надавач соціальних послуг надає особі одночасно кілька соціальних послуг, укладається один договір про надання соціальних послуг та складається один індивідуальний план надання соціальних послуг. Продовження строку дії договору про надання соціальних послуг здійснюється за результатами оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах. Оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах здійснюється не менш як за 30 календарних днів до закінчення строку дії договору, якщо інше не передбачено таким договором.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Договір про проведення медіації – угода про надання послуг з проведення медіації з метою запобігання виникненню або врегулювання конфлікту (спору), укладена сторонами можливого або наявного конфлікту (спору) та медіатором (медіаторами) у погодженій ними усній чи письмовій формі, яка відповідає Закону України «Про медіацію».

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Документ – матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі.

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (зі змінами та доповненнями)

Домашнє насильство – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Допоміжні засоби реабілітації – будь-які зовнішні вироби (включаючи пристрої, обладнання, прилади чи програмне забезпечення), спеціально виготовлені або загальнодоступні, основною метою яких є підтримка або поліпшення функціонування та незалежності особи та сприяння її добробуту. Допоміжні засоби реабілітації також використовуються для запобігання порушенням та виникненню вторинних станів здоров'я та є об'єктом регулювання технічних регламентів щодо медичних виробів.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Доступність – забезпечення рівного доступу всім групам населення до фізичного оточення, транспорту, інформації та зв'язку, інформаційно-комунікаційних технологій і систем, а також до інших об'єктів та послуг як у міських, так і в сільських районах.

Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р

Доступність для осіб з інвалідністю – забезпечення жінкам та чоловікам з інвалідністю доступу нарівні з іншими до фізичного оточення, транспорту, інформації та зв'язку, інформаційно-комуні-

каційних технологій і систем, послуг як у міських, так і в сільських районах.

Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН В.2.2-40:2018

Е

Економічне насильство – форма домашнього насильства, що включає умисне позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, залишення без догляду чи піклування, перешкоджання в отриманні необхідних послуг з лікування чи реабілітації, заборону працювати, примушування до праці, заборону навчатися та інші правопорушення економічного характеру.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Екстрена допомога – надається в разі загрози життю та здоров'ю отримувача соціальної послуги негайно, але не пізніше ніж протягом 24 годин після отримання повідомлення про кризову ситуацію. Завдання екстреної допомоги – усунути загрозу, небезпеку для здоров'я та життя отримувача соціальної послуги, надати безпечне місце, психологічну підтримку, знизити рівень напруження та стресу, забезпечити базові потреби отримувача соціальної послуги. В процесі надання екстреної допомоги відповідальність за прийняття рішень щодо ситуації покладається на надавачів соціальної послуги. Екстрена допомога може бути частиною кризового та екстреного втручання.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Екстрене (кризове) втручання – перша психологічна допомога; консультивання; інформування; представництво інтересів; допомога в організації отримання безоплатної правової, невідкладної медичної допомоги, притулку тощо (*отримувачі соціальної послуги: особи, постраждалі від домашнього насильства; особи, постраждалі*

від торгівлі людьми; особи, яким завдана шкода пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Ерготерапія – процес відновлення, розвитку та/або підтримки навичок, необхідних для залучення особи з обмеженнями повсякденного функціонування до активного повсякденного життя та занять, які вона бажає, потребує або планує виконувати, а також модифікація заняттєвої активності особи та/або адаптації її середовища. Ерготерапія призначається, планується та здійснюється ерготерапевтом або під його контролем.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи (соціальних працівників і соціальних педагогів) України – документ, який націлює на здійснення соціальної роботи у багатьох функціональних сферах з метою розвитку потенціалу та можливостей особистості, а також і задоволення людських потреб. В Етичному кодексі спеціалістів із соціальної роботи України визначено положення, які є для фахівців принциповими орієнтирами з питань професійної діяльності, виконання службових обов'язків, організації взаємодії з клієнтами. У документі визначено шляхи розв'язання моральних проблем та прийняття найбільш адекватного професійного рішення в етичних питаннях. В основу Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України покладений вітчизняний досвід і міжнародні етичні принципи й стандарти соціальної роботи, що визначені на загальних зборах Міжнародної Федерації соціальних працівників (IFSW) у м. Коломбо (Шрі-Ланка) 6–8 липня 1994 р. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України містить: етичні принципи діяльності спеціалістів із соціальної роботи (перелік базових етичних ідей і традицій, що стають підґрунтям для прийняття етичного рішення в соціальній роботі); норми етичної

поведінки спеціалістів із соціальної роботи (основа професійної діяльності).

Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України : Наказ Міністерства України у справах молоді та спорту від 09.09.2005 р. № 1965

Етичні принципи діяльності спеціалістів із соціальної роботи – 1) *повага до гідності кожної людини*. Кожна людина є неповторною та унікальною, що необхідно враховувати соціальним працівникам, не допускаючи жодного прояву зневаги до особистості. Кожна людина має право на самореалізацію, яка не призводить до порушення подібних прав інших людей. Соціальна робота є несумісною з прямим чи опосередкованим примусом клієнтів до будь-яких дій, навіть на користь клієнта або його близького соціального оточення; 2) *пріоритетність інтересів клієнтів*. Спеціалісти із соціальної роботи спрямовують усі свої зусилля, знання та навички на допомогу окремим громадянам, сім'ям, групам, спільнотам та громадам для їх удосконалення, а також з метою врегулювання конфліктів та подолання їх наслідків; 3) *толерантність*. Спеціалісти із соціальної роботи є толерантними до різних емоційних проявів клієнтів, мають належний рівень професійної підготовки, за будь-яких обставин зберігають рівновагу, терпимість. Спеціалісти із соціальної роботи приймають проблеми й обставини клієнтів незалежно від їхнього способу життя, поведінки, соціального і національного походження, статі тощо; 4) *довіра та взаємодія у розв'язанні проблем клієнта*. Спеціалісти із соціальної роботи співпрацюють з клієнтами, намагаючись якнайкраще розв'язувати будь-які завдання, з якими вони стикаються, з метою задоволення інтересів клієнтів. Спеціалісти із соціальної роботи сприяють добровільній участі клієнтів у процесі надання соціальної послуги. Спеціалісти із соціальної роботи мають сприяти максимальній самостійності клієнтів у розв'язанні їхніх соціальних проблем та в діях у відповідних соціальних ситуаціях. Спеціалісти із соціальної роботи створюють доброзичливу атмосферу спілкування з клієнтом. Довіра до спеціаліста із соціальної роботи є необхідною умовою

результативної соціальної діяльності; 5) *доступність послуг*. Спеціалісти із соціальної роботи надають допомогу кожному, хто звертається до них за захистом, підтримкою, консультацією або порадою, без будь-якої дискримінації щодо статі, віку, фізичних або розумових обмежень, соціальної чи расової приналежності, віросповідання, мови, політичних поглядів, сексуальної орієнтації; б) *конфіденційність*. Спеціалісти із соціальної роботи в будь-якій соціальній ситуації інформують клієнтів про те, як забезпечується конфіденційність, для чого вона необхідна, а також про обмеження в її дотриманні. Обов'язок спеціалістів із соціальної роботи – бути конфіденційними, що виключає можливість розголошення будь-яких відомостей про клієнтів за винятком тих випадків, коли це робиться з їхньої згоди чи в установленому законом порядку; 7) *дотримання норм професійної етики*. Спеціалісти із соціальної роботи сприяють формуванню та реалізації заходів соціальної політики, забезпеченню благополуччя людини, спільноти, громади, несуть відповідальність за розвиток та дотримання професійних норм у розв'язанні практичних завдань соціальної роботи.

Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: Наказ Міністерства України у справах молоді та спорту від 09.09.2005 р. № 1965

Ж

Житлове приміщення у гуртожитку – надається громадянину України та членам його сім'ї на час перебування на соціальному квартирному обліку за умови, що таке житло є єдиним місцем проживання зазначених осіб.

Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Житловий фонд соціального призначення – сукупність соціального житла, що надається громадянам України, які відповідно до закону потребують соціального захисту. До житла з житлового фонду соціального призначення належать: 1) квартири в багатоквартирних жилих будинках, садибні (одноквартирні) жилі бу-

динки, які надаються громадянам у порядку черги на одержання соціального житла; 2) жилі приміщення у соціальних гуртожитках, які надаються громадянам на час їх перебування на соціальному квартирному обліку за умови, що таке житло є єдиним місцем їх проживання.

Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Жорстоке поводження з дитиною – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього, а також будь-які незаконні угоди стосовно неї, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

З

Забезпечення найкращих інтересів дитини – дії та рішення, що спрямовані на задоволення індивідуальних потреб дитини відповідно до її віку, статі, стану здоров'я, особливостей розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної та етнічної належності і враховують думку дитини, якщо вона досягла такого віку і рівня розвитку, що може її висловити.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Забезпечення найкращих інтересів отримувачів соціальних послуг – дії та рішення, спрямовані на задоволення індивідуальних потреб отримувачів соціальних послуг відповідно до віку, статі, стану здоров'я, особливостей інтелектуального та фізичного розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної, етнічної та іншої належності, потреб та інтересів дітей, осіб з інвалідністю, осіб, визнаних недієздатними, осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, осіб похилого віку, а також з урахуванням думки їх отримувачів.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Завдання надання соціальної послуги профілактики – попередження виникнення проблем та негативних явищ на рівні особистості, сім'ї, групи, громади; попередження загострення вже наявних проблем або негативних явищ; вплив на формування позитивних ціннісних орієнтацій та мотивування отримувачів послуги до зміни поведінки та/або подолання складних життєвих обставин; мінімізація ризику повторення (рецидиву) проблем або негативних явищ; адаптація, інтеграція та реінтеграція, ресоціалізація тих отримувачів соціальної послуги, які зазнали негативних наслідків у результаті обставин, які виникли, або поглиблення (погіршення) проблем та негативних явищ.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Завдання суб'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю – 1) участь у виконанні загальнодержавних, регіональних та інших програм соціальної підтримки сімей, дітей та молоді; 2) надання соціальних послуг, соціальної допомоги, соціальної підтримки сім'ям, дітям та молоді з метою відновлення їхніх соціальних функцій, реалізації системи заходів щодо запобігання негативним явищам та їх подолання, запобігання потраплянню сімей, дітей та молоді у складні життєві обставини; 3) здійснення соціально-профілактичної роботи серед дітей та молоді, реалізація системи заходів щодо запобігання негативним явищам та їх подолання; 4) впровадження державних стандартів соціальних послуг, нових форм, методів проведення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; 5) здійснення міжнародного співробітництва, вивчення і поширення передового міжнародного досвіду з питань соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; здійснення інших повноважень у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю відповідно до законодавства.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (із змінами та доповненнями)

Завідувач відділення (соціальні послуги) – керує діяльністю відділення відповідно до Положення. Забезпечує виконання завдань, покладених на відділення. Організовує розгляд звернень осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують надання соціальних послуг. Визначає індивідуальні потреби отримувачів соціальних послуг відповідно до державних стандартів. Складає та контролює впровадження узгодженого з отримувачем соціальних послуг індивідуального плану надання соціальної послуги. Контролює, за згодою отримувачів соціальних послуг, роботу щодо обстеження матеріально-побутових умов їхнього проживання, визначення потреби в одержанні матеріальної, натуральної, побутової та соціальної допомоги. Планує роботу відділення згідно з потребами отримувачів соціальних послуг та відповідно до державних стандартів соціальних послуг. Складає графіки щодо встановлення періодичності й термінів надання послуг соціальним працівником і соціальним робітником. Встановлює зв'язки з підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами (родичами та близькими) для надання соціальних послуг. Взаємодіє з іншими відділеннями закладу (установи). Визначає обсяг роботи соціального працівника, соціального робітника через наявність громадян, які обслуговуються з урахуванням стану їхнього здоров'я, віку, рівня рухової активності, здатності до самообслуговування, місця та умов проживання, наявності громадського транспорту, інших факторів, що можуть вплинути на якість соціальних послуг. Здійснює заходи щодо залучення до роботи громадських і приватних установ, отримання благодійної допомоги. Інформує керівництво про стан обслуговування отримувачів соціальних послуг. Контролює ведення обліку документації, складання та подання відповідної звітності. Контролює роботу соціальних працівників і соціальних робітників відділення, забезпечує їх навчання, належні умови праці. Забезпечує проведення моніторингу, оцінку якості соціальних послуг та їх відповідність потребам отримувачів. Здійснює добір, раціональну розстановку персоналу, організовує підвищення їх

кваліфікації, атестацію та переміщення. Розподіляє посадові обов'язки з урахуванням взаємозамінності працівників. Забезпечує контроль за додержанням персоналом правил охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Загальні служби підтримки постраждалих осіб – до загальних служб підтримки постраждалих осіб належать заклади та установи, які, зокрема, надають допомогу постраждалим особам (центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка), центри соціально-психологічної допомоги, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг) тощо).

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Загальноосвітні школи та професійні училища соціальної реабілітації – спеціальні навчально-виховні закладами для дітей, які потребують особливих умов виховання, та підпорядковуються центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки. До цих закладів можуть направлятися особи, які вчинили кримінальне правопорушення у віці до 18 років або правопорушення до досягнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність.

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Загроза життю або здоров'ю дитини – обставини, що можуть призвести чи призвели до тяжких наслідків для життя, стану здоров'я та розвитку дитини, зокрема тяжкої, у тому числі невиліковної хвороби, тілесних ушкоджень або заподіяння шкоди нор-

мальному фізичному, психічному розвитку дитини, у зв'язку з чим вона потребує допомоги.

Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585

Заклади для бездомних осіб і безпритульних дітей – соціальні заклади, діяльність яких спрямована на допомогу бездомним особам і безпритульним дітям, їх підтримку та реінтеграцію.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Заклади для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування – медичні, освітні, виховні заклади, інші заклади та установи, в яких проживають діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Заклади допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми – центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центри соціально-психологічної реабілітації дітей та притулки для дітей.

Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI (зі змінами та доповненнями)

Заклади соціального захисту для бездомних осіб і безпритульних дітей – будинок нічного перебування; центр реінтеграції бездомних осіб; соціальний готель; інші заклади, що надають послуги бездомним особам.

Про затвердження Порядку здійснення соціального патрулювання : Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.07.2011 р. № 283

Заклади соціального захисту для безпритульних дітей – притулок для дітей; центр соціально-психологічної реабілітації дітей; соціально-реабілітаційний центр тощо.

Про затвердження Порядку здійснення соціального патрулювання: Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.07.2011 р. № 283

Заклади соціальної підтримки (догляду) – стаціонарні відділення для постійного або тимчасового проживання, заклади для постійного проживання громадян похилого віку, осіб з інвалідністю.

Про затвердження Порядку влаштування бездомних осіб похилого віку та інвалідів до стаціонарних соціально-медичних установ та інших закладів соціальної підтримки (догляду): Наказ Міністерства соціальної політики від 12.08.2011 р. № 312

Законні представники – батьки, усиновителі, батьки-вихователі, прийомні батьки, патронатні вихователі, опікуни, піклувальники, представники закладів, які виконують функції опікунів і піклувальників.

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI (зі змінами та доповненнями)

Законодавство про соціальні послуги – ґрунтується на Конституції України і складається із Закону України «Про соціальні послуги», інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до Закону України «Про соціальні послуги», що регулюють відносини у системі надання соціальних послуг, та міжнародних договорів України з питань надання соціальних послуг, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж передбачені Законом України «Про соціальні послуги», застосовуються норми такого міжнародного договору.

Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про безоплатну правову допомогу» – визначає зміст права на безоплатну правову допомогу, порядок реалізації цього права, підстави та порядок надання безоплатної правової допомоги, державні гарантії щодо надання безоплатної правової допомоги.

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про волонтерську діяльність» – регулює відносини, пов'язані з провадженням волонтерської діяльності в Україні.

Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04 2011 р. № 3236-VI

Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» – визначає правові засади формування та застосування державних соціальних стандартів і нормативів, спрямованих на реалізацію закріплених Конституцією України та законами України основних соціальних гарантій.

Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» – встановлює гарантований державою рівень матеріальної підтримки сімей з дітьми шляхом надання державної грошової допомоги з урахуванням складу сім'ї, її доходів та віку дітей і спрямований на забезпечення пріоритету державної допомоги сім'ям з дітьми у загальній системі соціального захисту населення.

Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про житловий фонд соціального призначення» – визначає правові, організаційні та соціальні засади державної політики щодо забезпечення конституційного права соціально незахищених верств населення України на отримання житла.

Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» – визначає правові, організаційні, соціальні засади та гарантії державної підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» – метою є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» – визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» – визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії дискримінації з метою забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод людини та громадянина.

Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про інформацію» – регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації.

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про медіацію» – визначає правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфлікту (спору), принципи медіації, статус медіатора, вимоги до його підготовки та інші питання, пов’язані з цією процедурою. Дія цього Закону поширюється на суспільні відносини, пов’язані з проведенням медіації з метою запобігання виникненню конфліктів (спорів) у майбутньому або врегулювання будь-яких конфліктів (спорів), у тому числі цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях з метою примирення потерпілого з підозрюваним (обвинуваченим).

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» – відповідно до Конституції України визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» – визначає правові основи діяльності органів і служб у справах дітей та спеціальних установ для дітей, на які покладається здійснення соціального захисту і профілактики правопорушень серед осіб, які не досягли вісімнадцятирічного віку.

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» – визначає основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні і гарантує їм рівні з усіма іншими громадянами можливості для участі в економічній, політичній і соціальній сферах життя, створення необхідних умов, які дають можливість особам з інвалідністю ефективно реалізувати права та свободи людини і громадянина та вести повноцінний спосіб життя згідно з індивідуальними можливостями, здібностями і інтересами.

Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про основні засади молодіжної політики» – визначає мету, завдання, основні засади, напрями та механізми реалізації молодіжної політики в Україні, гарантії участі молоді у її формуванні та реалізації, особливості організаційних і правових засад утворення та діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань.

Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-ІХ

Закон України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» – визначає основні засади державної політики щодо ветеранів праці, інших громадян похилого віку і спрямований на формування в суспільстві гуманного, шанобливого ставлення до них і забезпечення їх активного довголіття. Закон гарантує ветеранам праці та громадянам похилого віку рівні з іншими громадянами можливості в економічній, соціальній, політичній сферах, сприятливі умови для повноцінного життя.

Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-ХІІ

Закон України «Про охорону дитинства» – визначає охорону дитинства в Україні як стратегічний загальнонаціональний пріоритет, що має важливе значення для забезпечення національної

безпеки України, ефективності внутрішньої політики держави, і з метою забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, всебічний розвиток та виховання в сімейному оточенні.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» – відповідно до норм міжнародного права визначає порядок правового регулювання діяльності у сфері профілактики, лікування, догляду і підтримки, необхідних для забезпечення ефективної протидії поширенню хвороби, зумовленої вірусом імунодефіциту людини, та відповідні заходи щодо правового і соціального захисту людей, які живуть з ВІЛ.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-XII (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про протидію торгівлі людьми» – визначає організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми, гарантуючи гендерну рівність, основні напрями державної політики та засади міжнародного співробітництва у цій сфері, повноваження органів виконавчої влади, порядок встановлення статусу осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та порядок надання їм допомоги.

Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» – визначає правові, організаційні та економічні засади проведення реабілітації особи з обмеженнями повсякденного функціонування у сфері охорони здоров'я з метою досягнення та підтримання оптимального рівня функціонування у її середовищі.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про соціальні послуги» – визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк – визначає загальні засади соціальної адаптації таких осіб у вигляді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, засади участі у соціальній адаптації такої категорії осіб підприємств, установ та організацій, об'єднань громадян фізичних осіб, забезпечує правове регулювання відносин, щодо реалізації такими особами прав і свобод, передбачених Конституцією та законами України.

Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI (зі змінами та доповненнями)

Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» : визначає організаційні і правові засади соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Замовник соціальних послуг – Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцева держадміністрація, виконавчий орган міської ради міста обласного значення, сільської, селищної, міської ради об'єднаної територіальної громади, які є розпорядниками бюджетних коштів і на яких покладається обов'язок з організації надання соціальних послуг.

Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.2020 р. № 450

Заняттєва активність – цілеспрямована, тривала, регулярна, багатокомпонентна діяльність, виконання якої людина потребує, бажає або очікує.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Заняттєва участь – виконання заняттєвої активності, що здійснюється за результатами безпосереднього особистісного вибору особою на основі мотивації та значущості активності для особи у сприятливому (безбар'єрному) середовищі.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Запобігання бездомності і безпритульності – система заходів, спрямованих на усунення правових, соціальних та інших причин виникнення бездомності та безпритульності, запобігання їм, у тому числі заходів щодо зниження ризику втрати особою прав на жилі приміщення і запобігання втраті цих прав, а також на запобігання виникненню негативних суспільних наслідків, пов'язаних з відсутністю в особи житла.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Запобігання безпритульності дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа – держава забезпечує дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, а також особам з їх числа, які до передачі під опіку чи піклування, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, призову на строкову військову службу в Збройні Сили України, взяття під варту або засудження до арешту, обмеження волі, позбавлення волі на певний строк мали впорядковане житло, що зберігалось за ними, невідкладне вселення їх у ці приміщення і повернення їм майна, що знаходилося в цих приміщеннях на день передачі дітей під опіку чи піклування, влаштування в дитячі

будинки сімейного типу, прийомні сім'ї, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, призову на строкову військову службу в Збройних Силах України, взяття під варту або засудження до арешту, обмеження волі, позбавлення волі на певний строк.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Запобігання домашньому насильству – система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків домашнього насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки у приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, насамперед до постраждалих дітей, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Запобігання насильству за ознакою статі – система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, спрямованих на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо насильства за ознакою статі, його причин і наслідків, на формування нетерпимого ставлення до насильства за ознакою статі, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв і традицій, що на них ґрунтуються. Заходи із запобігання насильству за ознакою статі здійснюються за такими напрямками: вивчення ситуації та збір

даних про факти насильства за ознакою статі; проведення галузевих та міжгалузевих досліджень стану, причин і передумов поширення насильства за ознакою статі, а також ефективності законодавства у сфері запобігання та протидії такому насильству, практики його застосування; проведення інформаційних кампаній щодо проявів насильства за ознакою статі, його наслідків, зокрема для дітей; проведення у навчальних закладах інформаційно-просвітницьких заходів з питань запобігання та протидії насильству за ознакою статі, у тому числі стосовно дітей; залучення медіа до проведення просвітницьких кампаній, спрямованих на виконання завдань у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі; організація і проведення спільних та спеціалізованих тренінгів і семінарів для фахівців, які працюють у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також для працівників правоохоронних органів і суддів; організація і виконання програм для осіб, які вчинили насильство за ознакою статі, зокрема сексуальне насильство, у визначеному законодавством порядку.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Захист дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, та дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів – держава вживає всіх необхідних заходів для забезпечення захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, догляду за ними та возз'єднання їх із членами сім'ї, включаючи розшук, звільнення з полону, повернення в Україну дітей, незаконно вивезених за кордон. У разі якщо вік особи не визначений і є підстави вважати, що ця особа є дитиною, їй надається захист, передбачений цією статтею, до встановлення віку. Усі дії держави стосовно захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій і збройних конфліктів, дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, здійснюються відповідно до норм міжнародного гуманітарного права. Місцеві органи вико-

навчої влади та органи місцевого самоврядування першочергово проводять відселення дітей, які опинилися чи можуть опинитися у зоні воєнних дій чи збройних конфліктів, до безпечних районів. Відселення дітей проводиться разом з батьками, законними представниками або, за їхньою згодою, без супроводження чи з іншими особами. У разі переміщення, у тому числі за кордон з метою евакуації під час дії надзвичайного або воєнного стану в Україні, дітей, зарахованих / влаштованих на цілодобове перебування до закладів різних типів, форм власності та підпорядкування, влаштованих у сім'ю патронатних вихователів, керівники відповідних закладів, уповноважені ними працівники або інші особи, призначені органом опіки та піклування чи військовою адміністрацією / військово-цивільною адміністрацією за місцем розташування закладу, зокрема у разі усунення керівника або уповноваженого ним працівника від виконання обов'язків чи відсутності керівника або уповноваженого ним працівника, патронатні вихователі є законними представниками таких дітей (крім повноважень щодо вчинення від імені та в інтересах дитини правочинів, пов'язаних із житловими та майновими правами, надання згоди на усиновлення та зміну громадянства дитини) до повернення такої дитини в Україну або до її возз'єднання з сім'єю. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань сім'ї та дітей, здійснює заходи, спрямовані на возз'єднання дитини з сім'єю. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина, здійснює заходи з встановлення місцезнаходження членів сім'ї дитини, сприяє пошукам, що здійснюються членами сім'ї, громадськими, благодійними, волонтерськими, гуманітарними організаціями та фондами, що беруть участь у возз'єднанні сімей. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань сім'ї та дітей, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та

реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, створюють умови для реабілітації у сфері охорони здоров'я, психологічної, педагогічної реабілітації та соціальної реінтеграції дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів. Статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, надається органом опіки та піклування за місцем реєстрації дитини як внутрішньо переміщеної особи. Порядок надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, визначається Кабінетом Міністрів України.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Захист дітей, які постраждали від сексуального насильства або стали його свідками (очевидцями) – держава здійснює захист дітей від сексуального насильства (у тому числі від сексуальної експлуатації та вчиненого з боку батьків або осіб, які їх замінюють), а також дітей, які постраждали від такого насильства або стали його свідками (очевидцями). Виявлення дітей, які постраждали від сексуального насильства, приймання та розгляд звернень і повідомлень про вчинення сексуального насильства стосовно дітей, організація надання таким дітям медичної, соціальної, психологічної допомоги здійснюються згідно з порядком, затвердженим Кабінетом Міністрів України. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань сім'ї та дітей, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, Міністерство внутрішніх справ України спільним актом затверджують порядок виявлення ознак сексуального насильства стосовно дітей, проведення опитування дитини, яка постраждала від сексуального насильства або стала його свідком (очевидцем), із застосуванням дружньої до дитини методики. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну

політику з питань сім'ї та дітей, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах освіти і науки, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, створюють умови та забезпечують надання медичної і психологічної допомоги та необхідних реабілітаційних заходів дітям, які постраждали від сексуального насильства або стали його свідками (очевидцями). Організація функціонування, кадрове, методичне і матеріально-технічне забезпечення спеціального приміщення, передбаченого для опитування (допиту) дитини, яка постраждала від сексуального насильства або стала його свідком (очевидцем), із застосуванням дружньої до дитини методики, здійснюється спеціалізованими службами підтримки постраждалих осіб, що утворюються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Захист інформації – сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї.

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (зі змінами та доповненнями)

Захист осіб, які постраждали від торгівлі людьми – система заходів з відновлення прав осіб, які постраждали від торгівлі людьми.

Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI

Захист прав дітей з інвалідністю та дітей з вадами розумового або фізичного розвитку – дискримінація дітей з інвалідністю та дітей з вадами розумового або фізичного розвитку забороняється. Держава сприяє створенню дітям з інвалідністю та дітям з вадами розумового або фізичного розвитку необхідних умов, рівних з іншими громадянами можливостей для повноцінного життя та розвитку з урахуванням індивідуальних здібностей та інтересів, гарантує надання їм відповідної матеріальної допомоги, встановлення

одному з батьків дитини з інвалідністю чи особі, яка його замінює, на підприємстві, в установі чи організації незалежно від форм власності, за його згодою, скороченого робочого дня, надання додаткової оплачуваної відпустки на строк до 5 днів, відпустки без збереження заробітної плати та інших пільг, передбачених законодавством України. Дітям з інвалідністю та дітям з вадами розумового або фізичного розвитку надається безоплатна спеціалізована медична, дефектологічна і психологічна допомога та здійснюється безоплатне протезування у відповідних державних і комунальних закладах охорони здоров'я, надається можливість отримати базову, професійно-технічну та вищу освіту, в тому числі в домашніх умовах. Таким дітям гарантується безоплатне забезпечення засобами індивідуальної корекції. З метою створення умов для безперешкодного доступу дітей з інвалідністю та дітей з вадами фізичного розвитку до об'єктів соціальної інфраструктури планування та забудова населених пунктів, формування жилих районів, розробка проектних рішень, будівництво та реконструкція будинків, споруд та їх комплексів, об'єктів та засобів громадського транспорту повинні здійснюватися з дотриманням вимог Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні». Діти з інвалідністю мають право на безоплатне матеріальне, соціально-побутове і медичне забезпечення, а також забезпечення медикаментами, технічними й іншими засобами індивідуальної корекції відповідно до законодавства. Діти з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, за наявності відповідного висновку медико-соціальної експертизи, що підтверджує їх право на забезпечення автомобілем (у разі необхідності з ручним керуванням), і яким виповнилося 5 років, забезпечуються автотранспортними засобами на пільгових умовах. Право на управління таким автотранспортним засобом, за наявності відповідного документа на право управління автомобілем, набуває один із повнолітніх членів сім'ї (або найближчих родичів) особи з інвалідністю. Діти з інвалідністю з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які проживають у сім'ях піклувальників, прийомних

сім'ях, дитячих будинках сімейного типу, державних або комунальних дитячих закладах, після досягнення повноліття забезпечуються житлом у порядку, встановленому статтею 33 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні».

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Захист прав та інтересів дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах – усі дії щодо дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, спрямовуються на захист її прав та інтересів, усунення причин таких обставин і забезпечення безпечних умов її утримання та виховання, надання їй та її батькам комплексу необхідних послуг і соціальної допомоги. Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю у процесі професійної діяльності здійснюють заходи з виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, надають їм комплекс послуг у межах повноважень, інформують інших суб'єктів, органи опіки та піклування в разі необхідності здійснення комплексних заходів щодо захисту прав та інтересів дитини та надання підтримки батькам чи притягнення їх до відповідальності. Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю забезпечують ведення обліку такої категорії дітей. У разі якщо у зв'язку зі складними життєвими обставинами дитина тимчасово не проживає чи не може проживати із своїми батьками, іншими законними представниками, її утримання та виховання можуть здійснювати родичі, сім'я патронатного вихователя, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, притулки для дітей служб у справах дітей, інші установи для дітей, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб. Уповноважені органи, що здійснюють соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю, зобов'язані в максимально короткий термін запропонувати сім'ї дитини комплекс послуг, спрямованих на мінімізацію чи повне подолання складних життєвих обставин, та сприяти поверненню дитини до

батьків, інших законних представників. У разі якщо повернення дитини до батьків, інших законних представників є неможливим чи суперечить її інтересам, органи опіки та піклування здійснюють заходи щодо надання дитині статусу дитини-сироти чи дитини, позбавленої батьківського піклування, захисту її житлових та майнових прав, влаштування в одну із форм виховання, яка найбільше відповідає найкращим інтересам дитини. Порядок діяльності органів опіки та піклування з питань захисту прав дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, визначається Кабінетом Міністрів України.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Захист та безпека отримувача послуг у сфері протидії торгівлі людьми – 1) надавач послуг провадить свою діяльність з метою недопущення будь-якої форми насильства чи експлуатації щодо отримувачів послуг, включаючи фізичне, фінансове, психологічне, сексуальне насильство, зневагу, дискримінацію чи приниження або нелюдське ставлення; 2) отримувачу послуг повинна бути надана доступна інформація про процедуру подання скарг у випадку непрофесійних дій або загрозливого ставлення з боку надавачів послуг. У випадку якщо звинувачення, інцидент чи порушення поведінки мали місце з боку працівників надавача послуг, відповідна інформація про такі порушення зазначається в особових справах працівників; 3) надавач послуг вживає заходів щодо захисту персональних даних отримувача послуг, відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», та конфіденційної інформації щодо отримувачів послуг або їх законних представників.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Звернення про надання соціальних послуг – підставою для розгляду питання надання соціальних послуг за рахунок бюджетних

коштів є подання до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчого органу міської ради міст обласного значення, ради об'єднаної територіальної громади за місцем проживання / перебування особи: 1) заяви особи або її законного представника про надання соціальних послуг; 2) звернення, повідомлення інших осіб в інтересах осіб / сімей, які потребують соціальних послуг.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Звільнені особи – особи, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, а також звільнені від подальшого відбування зазначених видів покарань на підставах, передбачених законом.

Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI (зі змінами та доповненнями)

Згода про застосування посередництва (медіації) : письмова згода (заява) сторін про проведення переговорів з метою врегулювання конфлікту/спору за участю посередника / медіатора.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Згода суб'єкта персональних даних – добровільне волевиявлення фізичної особи (за умови її поінформованості) щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, висловлене у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди.

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI (зі змінами та доповненнями)

Зміст соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми – 1) заходи із профілактики торгівлі людьми передбачають форму-

вання розуміння і ставлення суспільства до: дотримання прав людини, поваги до її честі та гідності; відповідальності за порушення прав і законних інтересів, заподіяння їй шкоди; недопустимості дискримінації за ознакою статі, раси, мови, кольору шкіри, віку, національного чи соціального походження, стану здоров'я, релігії, культури, звичаїв і традицій, сімейного стану тощо; нетерпимості до експлуатації особи; негативного ставлення до тих, що торгують людьми або свідомо користуються результатами експлуатації особи, яка постраждала від цього; толерантного ставлення до осіб, які постраждали від торгівлі людьми; правової культури, самоповаги та відповідальності за особисте життя; 2) зміст соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми: а) інформування про явище «торгівлі людьми»; б) інформування про законодавчу базу у цій сфері, можливостей для реабілітації та реінтеграції постраждалих осіб; в) інформування про правила безпечної поведінки з метою запобігання потрапляння в ситуації торгівлі людьми та про алгоритм дій у такому випадку; г) формування стратегічної поведінки та життєвих вмінь для можливості їх застосування у ситуаціях торгівлі людьми; г) навчання розпізнавання ситуацій торгівлі людьми, ризиків потрапляння в них та відповідного реагування на них; д) здійснення впливу на формування правової культури громадян; е) інформування про діяльність органів державної влади, громадських та міжнародних організацій у сфері протидії торгівлі людьми, їхніх зобов'язань і можливостей; є) формування готовності населення звертатися за необхідними послугами у сфері протидії торгівлі людьми до органів державної влади, громадських та міжнародних організацій; ж) виявлення осіб, постраждалих чи ймовірно постраждалих від торгівлі людьми; з) формування толерантного ставлення до постраждалих від торгівлі людьми.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Зміст соціальної послуги – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, передбачають: участь отримувачів со-

ціальної послуги та членів їхніх сімей, їхніх родичів у вирішенні конкретних соціальних проблем; забезпечення денного перебування та догляду за отримувачами соціальної послуги, що включає: створення умов для денного перебування; організацію харчування отримувачів соціальної послуги (якщо соціальна послуга надається понад 4 години на день) шляхом надання можливості вживати їжу, у тому числі принесену з собою, залучення на договірних умовах суб'єктів господарювання до постачання готової продукції, забезпечення харчування надавачем соціальної послуги; спостереження за станом здоров'я (за потреби); допомогу у самообслуговуванні; соціальну реабілітацію; психологічну допомогу; соціально-трудова адаптацію; організацію дозвілля; навчання законних представників отримувача соціальної послуги. Зміст соціальної послуги та її обсяг для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від результатів оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги. За потреби надавач соціальної послуги забезпечує присутність одного із законних представників отримувача соціальної послуги під час надання соціальної послуги, тривалість якої визначається в індивідуальному плані, але не довше ніж два тижні.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Зміст соціальної послуги догляду вдома – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги догляду вдома осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, орієнтовний час для їх виконання згідно з додатком 3 до Державного стандарту догляду вдома, передбачають: для отримувачів соціальної послуги III групи рухової активності: допомогу у веденні домашнього господарства; надання інформації з питань соціального захисту населення; допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги (у вигляді скерування, переадресації, супроводу до фахівця з такої допомоги); допомогу в оформленні документів, внесення платежів; для отримувачів соціальної послуги IV, V групи рухової активності та дітей з інвалід-

ністю віком від трьох до 18 років: допомогу у веденні домашнього господарства; допомогу у самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, прийом ліків, годування тощо); допомогу при пересуванні по квартирі; допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами; навчання навичкам самообслуговування; допомогу у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; психологічну підтримку; надання інформації з питань соціального захисту населення; допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги (у вигляді скерування, переадресації, супроводу до фахівця з такої допомоги); допомогу в оформленні документів, внесення платежів (для дітей з інвалідністю за потреби); для отримувачів соціальної послуги з когнітивними розладами, психічними та поведінковими розладами: допомогу у веденні домашнього господарства; допомогу у самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, прийом ліків, годування тощо); допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами; навчання навичкам самообслуговування; допомогу у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; психологічну підтримку; надання інформації з питань соціального захисту населення; допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги (у вигляді скерування, переадресації, супроводу до фахівця з такої допомоги); допомогу в оформленні документів, внесення платежів.

Про затвердження Державного стандарту догляду вдома : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.11.2013 р. № 760 (зі змінами та доповненнями)

Зміст соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних передбачають: організацію забезпечення місця проживання та задоволення особистих потреб отримувача; формування та підтримку навичок самообслуговування та особистої гігієни, побутових навичок, необхідних для організації самостійного життя; виховання та розвиток особистості; сприяння

в отриманні освітніх, медичних, реабілітаційних послуг; організацію дозвілля та відпочинку; організацію надання додаткових соціаль-них послуг (за потреби).

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Зміст соціальної послуги інтеграції – основними заходами, що становлять зміст соціальної послуги інтеграції, передбачено: відвідування отримувача соціальної послуги інтеграції за місцем його проживання (перебування); оцінка потреб отримувача соціальної послуги інтеграції та визначення рівня його готовності до самостійного життя (комплексна оцінка); психологічна підтримка (допомога у формуванні позитивної мотивації, впевненості в собі, позитивної самооцінки, навичок спілкування, розв’язання конфліктних ситуацій тощо); розвиток, формування та підтримка соціальних навичок (самостійного життя, самообслуговування, планування бюджету, прийняття та реалізація рішень, формування здорового способу життя та безпечної поведінки, комунікативні навички тощо); консультивання з питань професійного самовизначення, здобуття освіти, працевлаштування; допомога отримувачу соціальної послуги інтеграції у зміцненні / відновленні родинних і суспільно корисних зв’язків (зустрічі, бесіди, спілкування телефоном із позитивно налаштованими родичами отримувача соціальної послуги соціальної інтеграції); підбір і закріплення наставника за отримувачем послуги соціальної інтеграції, надання підтримки наставнику в його діяльності; інформування з питань прав і гарантій, установлених чинним законодавством для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування; інформування щодо органів, організацій та закладів, які можуть надавати підтримку отримувачу соціальної послуги інтеграції після вибуття з інтернатного закладу (установи); проведення групових форм роботи з отримувачами соціальної послуги інтеграції (тренінги, практичні заняття, рольові ігри, дискусії, групи взаємодопомоги); залучення до надання соціальної послуги інтеграції інших суб’єктів

соціальної роботи та ресурсів громади; направлення отримувача соціальної послуги інтеграції до інших надавачів соціальних послуг інтеграції, у тому числі для отримання спеціалізованих послуг; посередництво та представництво інтересів отримувача соціальної послуги інтеграції; листування з іншими суб'єктами надання соціальних послуг, оформлення запитів до установ та організацій.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) : Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Зміст соціальної послуги консультування – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, передбачають: допомогу в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх розв'язання; залучення отримувача соціальної послуги до вирішення власних проблем, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації та допомогу в його реалізації; надання інформації з питань соціального захисту населення; представлення інтересів; надання психологічної допомоги; коригування психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; сприяння навчанню, формуванню та розвитку соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції; участь в організації та діяльності груп самопомоги; допомогу в зміцненні / відновленні родинних і суспільно корисних зв'язків; сприяння в отриманні правової допомоги; сприяння в отриманні інших соціальних послуг відповідно до виявлених потреб; сприяння у працевлаштуванні (у тому числі у проведенні експертизи потенційних професійних здібностей, професійної орієнтації). Зміст, обсяг та особливості соціальної послуги для кожного отримувача соціальної послуги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в індивідуальному плані.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Зміст соціальної послуги кризового та екстреного втручання – основні заходи: оцінка кризової ситуації; її детальний

аналіз та обговорення, зокрема тієї, що виникла внаслідок вчинення насильства в сім'ї; інформування про кризову ситуацію, її наслідки, права людини в кризовій ситуації, способи та процедури отримання допомоги; забезпечення термінових базових потреб (у безпеці, харчуванні, медичній допомозі, одязі тощо); організація та надання психологічної підтримки в кризовій ситуації і допомога у подоланні її наслідків, у тому числі, що виникла внаслідок вчинення насильства в сім'ї (психодіагностика, психологічне консультування, психологічна підтримка); сприяння наданні безпечного місця перебування забезпечення взаємодії з іншими фахівцями та службами для усунення ознак кризової ситуації (виклик бригади швидкої допомоги, правоохоронних органів, представників державних соціальних служб, комунальних і транспортних служб тощо); допомога в оформленні документів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Зміст соціальної послуги натуральної допомоги – основні заходи передбачають: прання білизни та одягу; прасування; ремонт одягу (дрібний); пошиття одягу; перукарські послуги; послуги манікюрниці (педикюрниці); ремонт взуття; косметичне, вологе, генеральне прибирання житла; миття, заклеювання вікон; побілка стін; чищення пічних димоходів; забезпечення паливом; рубання дров; принесення вугілля, дров; обробіток присадибної ділянки; косіння трави біля будинку / паркану; допомога при консервуванні овочів та фруктів; організація харчування; надання продуктів, предметів і засобів особистої гігієни, санітарно-гігієнічних засобів та засобів догляду, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги : Наказ Міністерства соціальної політики від 25.03.2021 р. № 147

Зміст соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – основні заходи, що станов-

лять зміст соціальної послуги, форми роботи та орієнтовний час для їх виконання передбачають: надання місця для проживання; навчання, розвиток та підтримку навичок самостійного проживання; допомогу в організації розпорядку дня; організацію медичного патронажу; допомогу у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання); представництво інтересів; допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами; надання інформації з питань соціального захисту населення; допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 07.06.2017 р. № 956 (зі змінами та доповненнями)

Зміст соціальної послуги посередництва (медіації) – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги посередництва (медіації), форми роботи та орієнтовний час для їх виконання, передбачають: допомогу у врегулюванні конфліктів; ведення переговорів; опрацювання шляхів та умов урегулювання конфлікту.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Зміст соціальної послуги представництва інтересів – 1. Основні заходи, що складають зміст соціальної послуги, форми роботи та орієнтовний час для їх виконання передбачають: 1) для бездомних осіб, осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: допомогу в оформленні або відновленні документів; сприяння в реєстрації місця проживання або перебування; допомогу у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання/перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо;

2) для дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах та влаштовані до закладів соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів, піклувальників: ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг; допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо; 3) для сімей, осіб з числа національних меншин: ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг; допомога в оформленні або відновленні документів; сприяння в реєстрації місця проживання або перебування; допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо; 4) для осіб, які постраждали від торгівлі людьми: ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг (за потреби); допомога в оформленні або відновленні документів; допомога у наданні послуг перекладача (для іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах проживають та/або перебувають на території України); сприяння в реєстрації місця проживання або перебування; допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо; 5) для осіб, сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, осіб з дітьми та осіб, які постраждали від насильства у сім'ї: ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг; допомога в оформленні або відновленні документів; допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за

місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо; б) для громадян похилого віку: ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо; допомога в оформленні або відновленні документів; допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо. 2. Зміст і обсяг соціальної послуги для кожного її отримувача визначаються залежно від ступеня індивідуальної потреби з урахуванням спеціалізації суб'єкта, що надає соціальну послугу, та зазначаються у відповідному договорі. Якщо отримувачем соціальної послуги є дитина, яка перебуває в складних життєвих обставинах, її зміст і обсяг відображаються в індивідуальному плані. 3. Соціальна послуга здійснюється: періодично один раз на тиждень протягом місяця (тривалістю мінімум 30 хвилин на тиждень, але в сукупності не більше ніж 3 години на місяць, до першого перегляду індивідуального плану); один раз на місяць (тривалістю мінімум 30 хвилин) або на інший період – після перегляду індивідуального плану; разово тривалістю не більше трьох годин.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261

Зміст соціальної послуги соціального супроводу – основні дії та заходи, що становлять зміст соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах, та орієнтовний час для їх виконання, що використовується при наданні соціальної послуги соціального супроводу, передбачають: відвідування отримувача соціальної послуги за міс-

цем його проживання (перебування); оцінку потреб його сім'ї; складання індивідуального плану соціального супроводу; аналіз коригування плану соціального супроводу; інформування щодо питань, пов'язаних з наданням інших послуг і соціальної допомоги. Надання інформаційно-освітніх матеріалів; бесіди з отримувачем соціальної послуги, членами його сім'ї, особами з найближчого оточення (очно, телефоном); психологічну підтримку згідно з професійною компетенцією (організація психотерапевтичних груп, психологічна корекція); організацію та проведення сімейних нарад, мережових зустрічей; залучення отримувача послуги до участі у тренінгах, дискусіях, засіданнях за круглим столом, семінарах, лекціях тощо; допомогу в оформленні документів; перенаправлення отримувача соціальної послуги до інших надавачів соціальних послуг, у т. ч. для отримання спеціалізованих послуг; організацію та забезпечення діяльності груп взаємодопомоги; ведення документації.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Зміст соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці, форми роботи та орієнтовний час їх виконання, наведені у додатку 4 до Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці, передбачають: регулярні зустрічі з отримувачем соціальної послуги; відвідування отримувача соціальної послуги на робочому місці; сприяння в адаптації отримувача соціальної послуги до виконання запропонованої роботи, пристосування робочого місця до особливих потреб отримувача соціальної послуги; сприяння в отриманні інших послуг, організацію взаємодії з іншими суб'єктами соціального супроводу; навчання отримувача соціальної послуги та розвиток трудових і соціальних навичок; психологічне консультування та підтримку. Зміст та обсяг соціальної

послуги для кожного отримувача соціальної послуги визначаються залежно від індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в індивідуальному плані.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Зміст соціальної послуги соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – основними діями та заходами, що становлять зміст соціальної послуги соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, передбачено: відвідування отримувача соціальної послуги соціального супроводу за місцем його проживання (перебування), у тому числі без попередження заздалегідь; збір додаткової інформації стосовно отримувача соціальної послуги соціального супроводу; проведення оцінки потреб отримувача соціальної послуги соціального супроводу; складання, коригування та внесення змін до плану соціального супроводу; консультування прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів, піклувальників щодо їх ролі у подоланні дитиною відчуття втрати; організацію та проведення індивідуальної, групової роботи з членами сім'ї та дитиною з метою адаптації дитини до умов проживання в сім'ї, а якщо дитині встановлено інвалідність – надання допомоги в отриманні та організації виконання індивідуальної програми реабілітації, виявленні потреб у розумних пристосуваннях та їх забезпеченні (засобах комунікації, додаткових фахових послугах, адаптації приміщення, виборі формату викладу інформації, визначенні та дотриманні індивідуального режиму тощо); психологічну підтримку прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів, піклувальників щодо розвитку та виховання дітей шляхом залучення їх до участі у тренінгах, лекціях, групах підтримки, інших заходах; надання допомоги з питань захисту майнових, житлових та інших прав дитини; перенаправлення отримувачів соціальної послуги соціального супроводу до інших надавачів соціальних

послуг, в тому числі для отримання спеціалізованих послуг з метою всебічного розвитку дитини; консультування отримувачів соціальної послуги соціального супроводу з питань допомоги дитині в підтриманні неперервності родинних стосунків та суспільно корисних зв'язків; психологічну підтримку отримувачів соціальної послуги соціального супроводу у створенні та забезпеченні права дитини на усиновлення; розвиток вмій та навичок щодо підготовки дитини до самостійного життя; інформування щодо органів, організацій та закладів, які можуть надати підтримку дитині після вибуття із сімейних форм виховання; ведення документації.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування: Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Зміст соціальної послуги соціальної адаптації – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги соціальної адаптації, форми роботи та орієнтовний час їх виконання передбачають: допомогу в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення; залучення отримувача соціальної послуги до вирішення власних проблем, складання плану виходу із складної життєвої ситуації та допомога у його реалізації; надання інформації з питань соціального захисту населення; представництво інтересів; надання психологічної допомоги; корекцію психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції; участь в організації та діяльності груп самопомоги; допомогу в зміцненні / відновленні родинних і суспільно корисних зв'язків; участь в клубах за інтересами, клубах активного довголіття, університетах третього віку, допомогу в організації денної зайнятості та дозвілля; сприяння зайнятості; сприяння ресоціалізації отримувача соціальної послуги, який звільнився з місця відбування покарання; забезпечення транспортом; сприяння в отриманні інших соціальних послуг і консультацій фахівців відповідно до виявлених потреб. Зміст та обсяг соціальної послуги для кожного отримувача соціальної пос-

луги визначаються індивідуально залежно від ступеня індивідуальної потреби отримувача соціальної послуги та зазначаються в індивідуальному плані.

Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації: Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № 514

Зміст соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – основні заходи, що становлять зміст соціальної послуги, передбачають: розвиток, формування та підтримку соціальних навичок; допомогу в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу із складної життєвої ситуації; залучення отримувача до вирішення власної складної життєвої ситуації; надання інформації з питань соціального захисту; представництво інтересів; допомогу в отриманні безоплатної правової підтримки, оформленні документів; допомогу в отриманні реєстрації місця проживання / перебування; сприяння в отриманні житла, працевлаштуванні тощо; надання психологічної підтримки; допомогу у зміцненні / відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; сприяння організації та діяльності груп самодопомоги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб: Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Зміст соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю – соціальна робота передбачає оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді, планування, організацію, координацію та надання їм соціальних послуг, державних соціальних допомог, пільг, компенсаційних виплат та іншої соціальної підтримки, а також здійснення моніторингу надання соціальних послуг.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

I

Інвалідність – міра втрати здоров'я у зв'язку із захворюванням, травмою (її наслідками) або вродженими вадами, що призводить до обмеження життєдіяльності особи, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити їй соціальний захист.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Індивідуальна програма реабілітації – комплекс оптимальних видів, форм, обсягів, термінів реабілітаційних заходів з визначенням порядку і місця їх проведення, спрямованих на відновлення та компенсацію порушених або втрачених функцій організму і здібностей конкретної особи до виконання видів діяльності, визначених у рекомендаціях медико-соціальної експертної комісії.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Індивідуальне консультування – персональне консультування отримувача соціальної послуги, спрямоване на розвиток його компетентності щодо подолання складних життєвих обставин, мобілізацію ресурсів та потенціалу для запобігання їх виникненню.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Індивідуальний план надання послуги – документ, складений за результатами визначення індивідуальних потреб отримувача, в якому визначені заходи, що проводяться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання таких заходів, відповідальних за виконання, результати моніторингу, оцінювання та перегляду цього плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Індивідуальний план надання соціальної послуги денного догляду – документ, складений на підставі проведеного комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги денного догляду, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту денного догляду: Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Індивідуальний план надання соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю – документ, складений на підставі проведеного оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, в якому зазначено перелік заходів, що мають бути здійснені для надання соціальної послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки здійснення заходів, відповідальних виконавців та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю: Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Індивідуальний план надання соціальної послуги догляду вдома – документ, складений на підставі комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що проводитимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту догляду вдома: Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.11.2013 р. № 760 (зі змінами та доповненнями)

Індивідуальний план надання соціальної послуги з паліативного догляду – документ, складений на підставі результатів ком-

плексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюватимуться задля цього, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, виконавців, дані моніторингу результатів та інформація стосовно перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58

Індивідуальний план надання соціальної послуги консультування – документ, складений на підставі комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюватимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформація стосовно перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Індивідуальний план надання соціальної послуги надання притулку бездомним особам – документ, складений на підставі проведеного комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану

Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495

Індивідуальний план надання соціальної послуги натуральної допомоги – документ, складений на підставі визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що проводитимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відпові-

дальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги : Наказ Міністерства соціальної політики від 25.03.2021 р. № 147

Індивідуальний план надання соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – документ, складений на підставі комплексного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, в якому зазначено заходи її надання, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Індивідуальний план надання соціальної послуги посередництва (медіації) – документ, складений на I етапі надання соціальної послуги на підставі проведеного оцінювання стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, в якому зазначено заходи її надання, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Індивідуальний план надання соціальної послуги представництва інтересів – документ, складений на підставі проведеного комплексного оцінювання індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що здійснюються в межах надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо

моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261

Індивідуальний план надання соціальної послуги профілактики – документ, складений на підставі проведеної оцінки потреб отримувача соціальної послуги профілактики, у якому зазначено заходи, що здійснюватимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформація стосовно перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Індивідуальний план надання соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – документ, складений на підставі комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, у якому зазначено заходи, що проводитимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію стосовно перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318 (зі змінами та доповненнями)

Індивідуальний план надання соціальної послуги соціальної інтеграції випускника інтернатного закладу/установи – документ, складений на підставі комплексної оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги, в якому зазначено заходи, що становлять зміст послуги, визначаються строки їх виконання та

відповідальні за виконання, періодичність перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) : Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Індивідуальний план надання соціальної послуги стаціонарного догляду – документ, складений на підставі проведеного визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги стаціонарного догляду, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198 (зі змінами та доповненнями)

Індивідуальний план надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – документ, складений на підставі проведеного комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб, у якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду індивідуального плану.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб : Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Індивідуальний план соціального захисту дитини, яка опинилася у складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування – документ, у якому зазначено потреби дитини-сироти та дитини, позбавленої батьків-

ського піклування, та заходи, що необхідно вжити для забезпечення потреб такої дитини у розвитку й вихованні.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Індивідуальний план соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці – документ, складений на підставі проведеної оцінки потреб отримувача соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці, у якому зазначено заходи, що здійснюватимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів та інформація стосовно перегляду індивідуального плану. При працевлаштуванні осіб з інвалідністю обов'язковими для роботодавців є рекомендації їхніх індивідуальних програм реабілітації.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Індивідуальний реабілітаційний план – документ, розроблений мультидисциплінарною реабілітаційною командою на підставі результатів реабілітаційного обстеження особи з обмеженнями повсякденного функціонування (або такої, у якій можуть виникнути обмеження повсякденного функціонування), що визначає мету та завдання реабілітації та комплекс заходів, необхідних для їх досягнення.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Інструктор з трудової адаптації – організовує адаптацію до трудової діяльності осіб з інвалідністю. Обирає ефективні форми, методи й засоби трудової адаптації осіб з інвалідністю. Сприяє їх

повноцінній інтеграції та реінтеграції в суспільство. Виконує завдання щодо надання послуги соціальної адаптації у відповідності до вимог державних соціальних стандартів. Планує та аналізує роботу щодо професійної орієнтації осіб з інвалідністю. Спрямовує роботу на відновлення набутих або придбання нових професійних навичок і знань з подальшим працевлаштуванням. Бере участь у розробленні індивідуальних програм з трудової адаптації та забезпечує ефективність процесу трудової адаптації. Готує засоби та предмети праці, необхідні для здійснення трудової діяльності (інструменти, заготовки, матеріали). Визначає індивідуальні диференційовані завдання з урахуванням фізичного стану осіб з інвалідністю. Проводить інструктаж щодо дотримання правил і норм охорони праці, виробничої санітарії, технічної експлуатації устаткування та інструменту, контролює їх додержання під час трудового процесу. Аналізує чинники, що впливають на якість процесу трудової адаптації осіб з інвалідністю, їх підготовленість до самостійного трудового життя. Дотримується етичних норм, поважає гідність осіб з інвалідністю. Постійно вдосконалює свій професійний рівень. Веде встановлену документацію, готує звіти.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Інструктор-методист у справах глухих – вивчає соціально-побутові проблеми осіб з порушеннями слуху. Здійснює методичну допомогу щодо розроблення та впровадження заходів зі створення сприятливих умов для задоволення матеріальних і духовних потреб осіб з порушеннями слуху. Розробляє рекомендації для осіб з порушенням слуху щодо системи добору, розміщення, використання, підвищення кваліфікації, вдосконалення організації та умов їхньої праці із залученням відповідних фахівців (психологів, соціологів, вчителів-дефектологів, юристів, економістів та інших). Надає допомогу особам з порушеннями слуху у працевлаштуванні на підприємствах, в установах та організаціях, а також в громадських

організаціях, що об'єднують осіб з порушеннями слуху. Бере участь в організації професійної орієнтації молоді з вадами слуху та їхнього навчання. Допомогає батькам з порушеннями слуху з питань влаштування їхніх дітей в навчальні заклади тощо. Забезпечує можливість отримання медичних послуг, проведення культурно-масових і оздоровчих заходів, залучення осіб з порушеннями слуху до занять фізичною культурою та спортом, придбання ними путівок для санаторно-курортного лікування. Організовує лекції, доповіді, консультації та інші заходи з питань, що стосуються осіб з порушеннями слуху. Розробляє, пропагує та запроваджує в практику роботи установ, організацій та підприємств рекомендації щодо умов, порядку та етики спілкування з особами з порушеннями слуху, забезпечення умов їх оптимальної життєдіяльності, адаптації до життя, підвищення комунікабельності, встановлення належних режимів праці та відпочинку, поліпшення морально-психологічного стану умов праці та побуту. Здійснює збирання, накопичення, оброблення, аналіз, оцінювання інформації щодо напряму своєї діяльності. Надає органам державної влади, місцевого самоврядування і керівникам підприємств, установ та організацій пропозиції щодо поліпшення побутових, соціальних та інших умов життєдіяльності осіб з порушеннями слуху. Здійснює супровід виконання підприємствами, установами та організаціями, чинного законодавства, рішень і розпоряджень органів державної влади, місцевого самоврядування стосовно забезпечення життєдіяльності осіб з порушеннями слуху.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Інформаційно-мотиваційне консультування – консультування з метою надання отримувачу інформації та підтримки, що допомагають йому прийняти усвідомлене рішення й оцінити ресурси щодо бажаних поведінкових змін.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Інформація – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

Інформація про фізичну особу (персональні дані) – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована. Не допускаються збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини. До конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження.

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

Інформування – надання інформації з питань соціального захисту населення, у тому числі переліку та адрес надавачів соціальних послуг, умов їх отримання, тарифів на платні соціальні послуги; надання інформації щодо отримання медичної, правової допомоги, адміністративних послуг та інших видів допомоги, робіт, послуг (*отримувачі соціальної послуги*: вразливі групи населення особи / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

К

Кваліфікаційні вимоги до працівників, що здійснюють соціальну роботу – кваліфікаційні вимоги до соціальних менеджерів, фахівців із соціальної роботи, соціальних працівників визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення. Підви-

щення їх кваліфікації та проведення атестації здійснюються відповідно до законодавства. До здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг можуть залучатися волонтери відповідно до законодавства.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Класифікатор соціальних послуг – містить систематизоване зведення назв соціальних послуг, їх короткий опис, строк надання, а також перелік категорій отримувачів цих послуг.

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Класифікація соціальних послуг – 1) соціальні послуги поділяються на послуги, спрямовані на: а) соціальну профілактику; б) соціальну підтримку; в) соціальне обслуговування; 2) соціальні послуги за типами поділяються на: а) прості соціальні послуги; б) комплексні соціальні послуги; в) комплексні спеціалізовані соціальні послуги; г) допоміжні соціальні послуги; 3) соціальні послуги залежно від місця надання поділяються на послуги, що надаються: а) за місцем проживання / перебування отримувача соціальних послуг (вдома); б) у приміщенні надавача соціальних послуг: стаціонарно (в умовах цілодобового перебування (проживання) отримувача соціальної послуги із забезпеченням харчуванням та умовами для проживання), напівстаціонарно (протягом визначеного часу доби з умовами для нічного або денного перебування); в) за місцем перебування отримувача соціальних послуг поза межами місця проживання та приміщення надавача соціальних послуг, у тому числі на вулиці; 4) соціальні послуги залежно від строку надання поділяються на такі, що надаються: екстрено / кризово (невідкладно (протягом доби) у зв'язку з обставинами, що загрожують життю та/або здоров'ю їх отримувача), постійно (не менше одного разу на місяць протягом понад рік), тимчасово (не менше одного разу на місяць протягом до одного року), одноразово. Перелік соціальних послуг, що надаються згідно із

Законом України «Про соціальні послуги», визначається відповідним Класифікатором.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Ключові групи щодо інфікування ВІЛ – групи людей, яким з урахуванням особливостей їх поведінки та поведінки їхнього оточення загрожує підвищений ризик контакту з джерелом інфікування ВІЛ і які суттєво впливають на динаміку поширення ВІЛ. Визначення та перегляд переліку таких груп на національному рівні здійснюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, з урахуванням критеріїв та рекомендацій ВОЗ. На регіональному рівні органами місцевого самоврядування можуть бути визначені додаткові ключові групи щодо інфікування ВІЛ.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-XII (зі змінами та доповненнями)

Компенсація – відшкодування надавачу соціальних послуг вартості наданих ним соціальних послуг шляхом соціального замовлення.

Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.2020 р. № 450

Комунікація – взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності.

Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341

Конкурс на надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів – конкурентний спосіб визначення надавачів соціальних послуг (крім бюджетних установ) на підставі результатів рейтингового оцінювання конкурсних пропозицій.

Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.2020 р. № 450

Консультативний кризовий телефон – консультування з використанням засобів зв'язку, психологічна підтримка та кризові втручання професійних психологів, соціальних працівників й інших фахівців для допомоги у кризовій ситуації, з можливістю надання індивідуальних консультацій психолога для стабілізації психоемоційного стану отримувача послуги, поліпшення / розвитку певних навичок, здібностей, забезпечення необхідної психологічної підтримки, спрямованої на вирішення особистих проблем та сприяння комунікації, поліпшення та зміцнення відносин у сім'ї та за її межами (*отримувачі*: особи / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Консультування – допомога в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення, складання плану виходу зі складної життєвої ситуації; психологічне консультування; надання інформації про соціально безпечну поведінку (*отримувачі* : особи / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Консультування в стаціонарних умовах – контактне консультування отримувачів соціальної послуги, що здійснюється у спеціально обладнаному приміщенні, яке відповідає вимогам щодо забезпечення якісного консультаційного процесу, або за місцем перебування / проживання (за потреби).

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Консультування за принципом «рівний – рівному» – консультування, яке передбачає залучення до надання послуги у якості консультанта особи, вік, особливості стану здоров'я, сексуальна орієнтація, віросповідання, соціально-економічне становище якої

такі самі, як в отримувача соціальної послуги, або із досвідом подолання таких самих складних життєвих обставин.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Консультування, орієнтоване на виконання завдання – консультування, покликане допомогти отримувачу подолати визначені складні життєві обставини через постановку послідовних завдань, виконання яких забезпечує досягнення бажаної мети.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Контакт з дитиною – реалізація матір'ю, батьком, іншими членами сім'ї та родичами, у тому числі тими, з якими дитина не проживає, права на спілкування з дитиною, побачення зазначених осіб з дитиною, а також надання їм інформації про дитину або дитині про таких осіб, якщо це не суперечить інтересам дитини.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III (зі змінами та доповненнями)

Конфлікт / спір – розбіжності, протилежність інтересів сторін, відмінна позиція двох або більше суб'єктів правовідносин, у зв'язку з якими одній зі сторін чи обом сторонам може бути завдано моральної та/або матеріальної шкоди.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей – утворюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належить до сфери його управління та діє на основі положення, затвердженого цим органом. Кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей є дер-

жавною установою, що має територіальні відділення в усіх регіонах України.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Короткотермінове консультування – консультування (вид психологічної допомоги), яке здійснюється упродовж трьох-чотирьох зустрічей, кожна з яких триває близько 60 хвилин і передбачає цілеспрямований вплив на особистісний, поведінковий та інтелектуальний рівні функціонування особи, сім'ї.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Короткотермінове проживання – забезпечення тимчасового проживання, соціальний супровід та допомога пошуку постійного місця проживання для особи/сім'ї (*отримувачі*: особи та сім'ї, у тому числі сім'ї з дітьми, що не мають постійного місця проживання, але отримують соціальні послуги). *затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429*

Короткочасна кризова допомога – надається протягом 48 годин після отримання повідомлення про кризову ситуацію. Її завдання – не допустити збільшення кризової ситуації, за потреби направити отримувача соціальної послуги до безпечного місця перебування для формування у нього ефективних стратегій адаптації до стресу, подолання його наслідків, спричиненого кризовою ситуацією, забезпечення психологічної підтримки, зниження рівня напруження та стресу, забезпечення базових потреб отримувача соціальної послуги. Короткочасна кризова допомога може бути частиною кризового та екстреного втручання.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Кривдник – особа, яка вчинила домашнє насильство у будь-якій формі.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Кризова ситуація – ситуація, в якій з’являється набір травматичних подій, обставин, з яких людина не може вийти, не змінивши їх. Кількість можливих варіантів змінювати їх незначна, будь-яка спроба змін може призвести до погіршення ситуації, до зменшення можливостей та ще більшого обмеження дій.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Кризове консультування – консультування у разі необхідності надання отримувачам соціальної послуги, які перебувають у стані кризи, термінової допомоги, спрямованої на емоційну підтримку й увагу до їхніх переживань, усвідомлення впливу кризової ситуації, розширення свідомості та підвищення психологічної компетентності, зміну ставлення до проблеми (від «глухого кута» до «вибору рішення»), підвищення стресової та кризової толерантності, відповідальності отримувача, засвоєння нових моделей поведінки. Може бути частиною екстреної допомоги та короткочасної кризової допомоги, а також окремим видом кризового втручання. Надається протягом 24 годин після настання кризи. Завдання кризового консультування – обговорити та узгодити з отримувачем і спрямувати на формування навичок подолання стресу, визначення психологічних механізмів подолання наслідків кризової ситуації тощо. Надається у таких формах: індивідуальне; групове; сімейне.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Кризове та екстрене втручання – термінове втручання в кризову ситуацію з метою негайного усунення або мінімізації наслідків такої ситуації, надання допомоги та підтримки, спрямованої на її подолання.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання: Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Л

Людина, яка живе з ВІЛ – особа, в організмі якої підтверджено наявність маркерів ВІЛ з використанням лабораторних методів.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ: Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

М

Малозабезпечена особа – особа, середньомісячний сукупний дохід якої за один квартал, який передує місяцю, що є попереднім до місяця звернення за наданням соціальних послуг, не перевищує двох прожиткових мінімумів для відповідної категорії осіб. Середньомісячний сукупний дохід особи визначається шляхом автоматизованого обміну наявними даними між інформаційно-телекомунікаційними системами органів влади, підприємств, установ, організацій та обчислюється шляхом ділення середньомісячного сукупного доходу її сім'ї на кількість членів сім'ї, які включаються до її складу. Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Маломобільна група населення – група осіб, що відчують труднощі при самотійному пересуванні, одержанні послуги, необхідної інформації або при орієнтуванні в просторі. До маломо-

більших груп населення відносяться дорослі та діти з інвалідністю, особи з тимчасовим порушенням здоров'я, люди старшого (похилого) віку, люди з тимчасовими функціональними порушеннями (фізичними, психічними або сенсорними), люди з нестандартними розмірами тіла тощо.

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Маломобільні групи населення – особи, які відчують труднощі при самостійному пересуванні, одержанні послуги, необхідної інформації або при орієнтуванні у просторі, зокрема особи з інвалідністю, особи з тимчасовим порушенням здоров'я, вагітні жінки, громадяни похилого віку, особи з дитячими візками.

Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI

Медико-соціальна експертиза – встановлення ступеня стійкого обмеження життєдіяльності, групи інвалідності, причини і часу їх настання, а також доопрацювання та затвердження індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (дитини з інвалідністю) в рамках стратегії компенсації на основі індивідуального реабілітаційного плану та комплексного реабілітаційного обстеження особи з обмеженням життєдіяльності.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Медіатор – спеціально підготовлена нейтральна, незалежна, неупереджена фізична особа, яка проводить медіацію. Медіатором може бути фізична особа, яка пройшла базову підготовку медіатора в Україні або за кордоном. Медіатор повинен бути неупередженою особою, яка допомагає сторонам конфлікту (спору) здійснювати комунікацію, досягати порозуміння та проводити переговори. Медіатор має право надавати сторонам медіації консультації та рекомендації щодо порядку проведення медіації та фіксування її результатів. Медіатор не може: 1) суміщати функцію медіатора з

функцією іншого учасника медіації в одному конфлікті (спорі); 2) надавати сторонам медіації консультації та рекомендації щодо прийняття рішення по суті конфлікту (спору); 3) приймати рішення по суті конфлікту (спору) між сторонами медіації; 4) бути представником або захисником будь-якої із сторін у досудовому розслідуванні, судовому, третейському чи арбітражному провадженні у конфлікті (спорі), в якому він є чи був медіатором. Медіатор повинен бути неупередженою особою, яка допомагає сторонам конфлікту (спору) здійснювати комунікацію, досягати порозуміння та проводити переговори. Медіатор має право надавати сторонам медіації консультації та рекомендації щодо порядку проведення медіації та фіксування її результатів. *Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX*

Медіаційна угода – письмова угода учасників правовідносин про спосіб врегулювання всіх або певних конфліктів (спорів), які виникли або можуть виникнути між ними, шляхом проведення медіації. Медіаційна угода може укладатися у формі медіаційного застереження в договорі або у формі окремої угоди.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Медіаційна угода (угода про примирення) – письмова угода про здійснення медіації (про врегулювання конфлікту / спору та/або усунення / відшкодування спричиненої шкоди), що укладається між медіатором та сторонами конфлікту / спору, які є отримувачами соціальної послуги посередництва (медіації).

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Медіація – позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати конфлікт (спір) шляхом переговорів.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Менеджмент у соціальній роботі з сім'ями, дітьми та молоддю – управління системою соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, спрямоване на реалізацію її завдань.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг – порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для визначення права на отримання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів, з установленням диференційованої плати, за рахунок отримувача соціальних послуг або третіх осіб, права фізичної особи, яка надає соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності на непрофесійній основі, на отримання компенсації за догляд, що призначається фізичній особі, яка надає соціальні послуги, без проходження навчання та дотримання державних стандартів соціальних послуг особам із числа членів своєї сім'ї, які спільно з нею проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, і розміру компенсації.

Про затвердження Методики обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 17.05.2022 р. № 150

Міжперсональне функціонування – спілкування, продуктивна взаємодія однієї особи з іншими на різних рівнях.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Мінімальний рівень соціальних потреб – гарантований державою мінімальний рівень соціальних послуг на душу населення.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Місце перебування – житло або спеціалізована соціальна установа для бездомних осіб, інший надавач соціальних послуг з

проживанням, у якому особа, яка отримала довідку про звернення за захистом в Україні, проживає строком менше шести місяців на рік або отримує соціальні послуги.

Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-IV (зі змінами та доповненнями)

Місце проживання – житло з присвоєною у встановленому законом порядку адресою, в якому особа проживає, а також апартаменти (крім апартаментів у готелях), кімнати та інші придатні для проживання об’єкти нерухомого майна, заклад для бездомних осіб, інший надавач соціальних послуг з проживанням, стаціонарна соціально-медична установа та інші заклади соціальної підтримки (догляду), в яких особа отримує соціальні послуги.

Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-IV (зі змінами та доповненнями)

Молодіжний працівник – особа, яка здійснює молодіжну роботу, пройшла спеціалізовану підготовку в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування молодіжної політики та реалізує її, і отримала відповідне свідоцтво

Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX (зі змінами та доповненнями)

Моніторинг та оцінка якості надання соціальної послуги денного догляду – постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб’єкта, що надає соціальну послугу, що має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення.

Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Моніторинг та оцінювання якості надання соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних – постійний або періодичний збір та оброблення інформації про надання соціальної послуги, внутрішнє та зовнішнє оцінюва-

ння на відповідність соціальної послуги, законодавству України, у тому числі положенням цього Державного стандарту.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Моніторинг якості надання соціальної послуги з паліативного догляду – постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, з метою оцінювання поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення, поліпшення чи удосконалення соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58

Моніторинг якості надання соціальної послуги консультування – постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, з метою оцінювання поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Моніторинг якості надання соціальної послуги кризового та екстреного втручання – постійний чи періодичний перегляд діяльності персоналу, який надає соціальну послугу кризового та екстреного втручання, що має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Моніторинг якості надання соціальної послуги надання притулку бездомним особам – постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, який надає соціальну послугу, що

має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення.

Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495

Моніторинг якості надання соціальної послуги представництва інтересів – постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, метою якого є оцінка поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем і надання рекомендацій для їх усунення.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.12.2015 р. № 1261

Моніторинг якості надання соціальної послуги профілактики – постійний чи періодичний перегляд діяльності працівників суб'єкта, що надає соціальну послугу, з метою оцінювання поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Моніторинг якості надання соціальної послуги соціального супроводу – постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає цю послугу, і має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення, поліпшення та/або удосконалення роботи.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Моніторинг якості надання соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, який має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення, поліпшення та/або удосконалення надання соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318 (зі змінами та доповненнями)

Моніторинг якості надання соціальної послуги стаціонарного догляду – постійний чи періодичний перегляд діяльності суб'єкта, що надає соціальну послугу, який має на меті оцінку поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення, поліпшення та/або удосконалення надання соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198 (зі змінами та доповненнями)

Моніторинг якості надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – постійний чи періодичний перегляд діяльності надавача соціальної послуги з метою оцінки поточних результатів, виявлення труднощів, визначення проблем, надання рекомендацій для їх усунення.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб : Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Мультидисциплінарна команда – 1) команда у складі не менше трьох таких фахівців: соціальний працівник, соціальний робітник, фахівець із соціальної роботи, медичний працівник, юрисконсульт, психолог, лікар, фельдшер, сестра медична та інші,

які працюють у штаті суб'єкта або залучаються з інших установ; 2) команда у складі не менше трьох осіб: соціального працівника, медичного працівника, юрисконсульта, психолога, медсестри з лікувальної фізкультури тощо; 3) команда відповідних фахівців.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Н

Надавач соціальної послуги – фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, які (яка) безпосередньо виконують(є) заходи, що становлять зміст соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495

Надавач соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю – юридична або фізична особа-підприємець, яку внесено до розділу «Надавачі соціальних послуг» відповідного Реєстру.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Надавач соціальної послуги денного догляду (працівник) – фахівці у сфері надання соціальних послуг, соціальні робітники або мультидисциплінарна команда, котра (котрі) безпосередньо виконують(є) заходи, що визначають зміст соціальної послуги денного догляду.

Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Надавач соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних – юридична та фізична особа, фізична особа-підприємець, включена до розділу «Надавачі соціальних послуг» відповідного Реєстру.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Надавач соціальної послуги з паліативного догляду (працівник суб'єкта, що надає соціальну послугу з паліативного догляду) – фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний робітник або мультидисциплінарна команда, що надають послугу.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58 (зі змінами та доповненнями)

Надавач соціальної послуги консультування – фахівець / група фахівців у сфері надання соціальних послуг, психолог, педагогічний(і) працівник(и), який (які) безпосередньо проводить(ять) заходи, що становлять зміст соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Надавач соціальної послуги кризового та екстреного втручання – особа чи група осіб, які безпосередньо виконують для отримувача соціальної послуги або спільно з ним такі заходи.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Надавач соціальної послуги натуральної допомоги – юридична або фізична особа, або фізична особа-підприємець, яку внесено до розділу «Надавачі соціальних послуг» відповідного Реєстру.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги : Наказ Міністерства соціальної політики від 25.03.2021 р. № 147

Надавач соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – фахівець у сфері надання соціальних послуг, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, який (яка) безпосередньо її надає.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Надавач соціальної послуги посередництва (медіації) – посередник (фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник, психолог), медіатор, які безпосередньо реалізують заходи, що становлять зміст соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Надавач соціальної послуги профілактики – фахівець / група фахівців у сфері надання соціальних послуг (мультидисциплінарна команда), який (які) безпосередньо виконує(ють) заходи, що становлять зміст такої послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Надавач соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, який (яка) безпосередньо проводить заходи, що становлять зміст соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318 (зі змінами та доповненнями)

Надавач соціальної послуги соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Надавач соціальної послуги соціальної адаптації (працівник) – фахівці у сфері надання соціальних послуг (мультидисциплінарна команда), які (яка) безпосередньо виконують(є) заходи, що становлять зміст такої послуги .

Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації : Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № з0665-15

Надавач соціальної послуги соціальної інтеграції – фахівець із соціальної роботи (соціальний працівник, соціальний педагог, інший фахівець або мультидисциплінарна команда), який (яка) безпосередньо проводить відповідні заходи.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) : Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Надавач соціальної послуги стаціонарного догляду – фахівець у сфері надання соціальних послуг, медичний працівник або мультидисциплінарна команда, який (яка) надає такі послуги

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198 (зі змінами та доповненнями)

Надавач соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – фахівець у сфері надання соціальної послуги, соціальний працівник або мультидисциплінарна команда, які (яка) безпосередньо виконують(є) заходи, що становлять зміст

соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб : Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Надавачі соціальних послуг – проводять свою діяльність відповідно до законодавства про соціальні послуги, на підставі установчих та інших документів, якими визначено перелік соціальних послуг та категорії осіб, яким надаються такі послуги, за умови забезпечення їх відповідності критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, встановленим Кабінетом Міністрів України. Надавачі соціальних послуг можуть належати до державного, комунального або недержавного секторів. Надавачі соціальних послуг мають право: 1) запитувати та отримувати в органах державної влади та органах місцевого самоврядування інформацію, необхідну для організації надання соціальних послуг; 2) залучати на договірній основі підприємства, установи, організації до надання соціальних послуг; 3) залучати грошові кошти та інші ресурси (людські, матеріальні, інформаційні тощо), необхідні для надання соціальних послуг. Надавачі соціальних послуг за рахунок власних коштів гарантують працівникам, які надають соціальні послуги: 1) створення належних умов для професійної діяльності; 2) проведення профілактичного медичного огляду; 3) захист професійної честі, гідності та ділової репутації, у тому числі в судовому порядку; 4) підвищення кваліфікації у встановленому порядку; 5) забезпечення спеціальним одягом, взуттям, інвентарем, велосипедами, проїзними квитками або виплату грошової компенсації за їх придбання; 6) створення безпечних умов праці; 7) забезпечення супервізії.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Надавачі соціальних послуг державного/комунального сектору – до надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору належать: 1) установи / заклади надання соціальних послуг

(стаціонарні, реабілітаційні, тимчасового перебування); 2) інші установи / заклади соціальної підтримки (обслуговування), у тому числі спеціалізовані служби підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Надавачі соціальних послуг недержавного сектору – до надавачів соціальних послуг недержавного сектору належать підприємства, установи, організації, крім визначених частиною другою статті 13 Закону України «Про соціальні послуги», громадські об'єднання, благодійні, релігійні організації, фізичні особи-підприємці та фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Надання допомоги та захисту постраждалим особам – здійснюється за такими напрямками: 1) надання постраждалим особам інформації про їхні права та можливості реалізації таких прав зрозумілою їм мовою або через перекладача чи залучену третю особу, яка володіє мовою, зрозумілою постраждалим особам; 2) забезпечення доступу до загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб для отримання соціальних послуг медичної, соціальної, психологічної допомоги; 3) надання у разі потреби тимчасового притулку для безпечного розміщення постраждалих осіб; 4) забезпечення постраждалим особам доступу до правосуддя та інших механізмів юридичного захисту, у тому числі шляхом надання безоплатної правової допомоги у порядку, встановленому Законом України «Про безоплатну правову допомогу»; 5) утворення цілодобового безоплатного кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей для забезпечення невідкладного реагування на випадки домашнього насильства, нада-

ння консультацій щодо всіх форм домашнього насильства, визначених статтею 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», абонентам анонімно або з належним дотриманням правового режиму інформації з обмеженим доступом.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Надання послуг бездомним особам – суб'єктами, які забезпечують реінтеграцію бездомних осіб, можуть надаватися такі послуги: тимчасовий притулок, соціальні, медичні, юридичні, освітні, реабілітаційні. Бездомним особам надаються послуги за місцем їх проживання або місцем перебування, а саме в закладах для цієї категорії осіб, а також поза межами таких закладів із застосуванням мобільної форми надання соціальних послуг – соціального патрулювання.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Надання притулку – надання ліжкомісця з комунально-побутовими послугами; забезпечення твердим, м'яким інвентарем, одягом, взуттям, харчуванням; створення умов для здійснення санітарно-гігієнічних заходів, дотримання особистої гігієни; організація збереження особистих речей; допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями, службами (отримувачі соціальних послуг: бездомні особи; особи, постраждалі домашнього насильства; особи / сім'ї, яким завдано шкоду через пожежу, стихійне лихо, катастрофу, бойові дії, терористичний акт, тимчасову окупацію, збройний конфлікт та які залишились без житла або проживання у їхньому житлі є неможливим).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Надання профілактичних послуг у сфері протидії торгівлі людьми – передбачає комплекс послуг, спрямованих на роботу з особами, які знаходяться в уразливому стані, для зниження ступеня

їх вразливості потрапляння в ситуацію торгівлі людьми та створення безпечних умов для підвищення рівня їх життєдіяльності. Надання соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми не потребує складання індивідуального плану, оскільки спрямовано насамперед на інформування широких верств населення з питань протидії торгівлі людьми.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення – проводиться в обсязі та з дотриманням вимог, визначених державними стандартами соціальних послуг з урахуванням потреб вразливих груп населення.

Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.2020 р. № 450

Наснаження – підтримка отримувачів соціальної послуги, підвищення їхньої впевненості, самооцінки, компетенції, щоб вони могли самостійно представляти свої та своєї родини інтереси в організаціях, закладах та службах, об'єднуватися з іншими отримувачами соціальних послуг для створення груп взаємопідтримки та взаємодопомоги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Натуральна допомога – надання продуктів харчування, предметів і засобів особистої гігієни, санітарно-гігієнічних засобів та засобів догляду, одягу, взуття та інших предметів першої необхідності; організація харчування; забезпечення паливом; пошиття одягу, ремонт одягу та/або взуття; перукарські послуги; прання білизни та одягу; ремонтні роботи; обробіток присадибної ділянки, косіння трави біля будинку, рубання та розпилування дров; косметичне, вологе, генеральне прибирання тощо (*отримувачі соціаль-*

ної послуги: малозабезпечені особи; громадяни похилого віку; особи з інвалідністю особи, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування / потребують паліативної допомоги; особи, яким завдана шкода пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією; бездомні особи; особи, звільнені від відбування покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк; біженці / шукачі притулку).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Неповна сім'я – сім'я, що складається з матері або батька і дитини (дітей).

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Непряма дискримінація – ситуація, за якої внаслідок реалізації чи застосування формально нейтральних правових норм, критеріїв оцінки, правил, вимог чи практики для особи та/або групи осіб за їх певними ознаками виникають менш сприятливі умови або становище порівняно з іншими, крім випадків, коли їх реалізація чи застосування має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI (зі змінами та доповненнями)

Нічний притулок – забезпечення проживання в нічний час доби, одноразовим харчуванням, засобами особистої гігієни та створення умов для здійснення санітарно-гігієнічних заходів, дотримання особистої гігієни (отримувачі соціальних послуг: бездомні особи або особи, які перебувають у кризовій ситуації).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 42

О

Об'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю – сім'ї, діти, молодь; професійні та інші колективи; вразливі групи населення, з якими здійснюється соціальна робота.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Обласний бюджет – план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення спільних інтересів територіальних громад, виконання місцевих програм, здійснення бюджетного вирівнювання.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Обмежувальний припис стосовно кривдника – встановлений у судовому порядку захід тимчасового обмеження прав чи покладення обов'язків на особу, яка вчинила домашнє насильство, спрямований на забезпечення безпеки постраждалої особи.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Обов'язки медіатора – медіатор зобов'язаний: 1) здійснювати підготовку до медіації та її проведення відповідно до Закону України «Про медіацію», правил проведення медіації та кодексу професійної етики медіатора; 2) під час підготовки до медіації надавати сторонам конфлікту (спору) для ознайомлення кодекс професійної етики, якого він дотримується у своїй діяльності; 3) не розголошувати інформацію, яка стала йому відома під час підготовки та проведення медіації; 4) повідомляти сторони медіації до початку та під час проведення медіації про особисті обставини, відносини медіатора з однією із сторін медіації в будь-якій сфері, крім медіації, про конфлікт інтересів, які можуть викликати обґрунтований сумнів у його нейтральності, незалежності та неупередженості. У такому разі медіатор може проводити медіацію лише за наявності письмової згоди всіх сторін медіації та відповідно до свого внут-

рішнього переконання щодо дотримання ним принципу нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора; 5) припинити проведення медіації у разі виникнення суперечності між особистими інтересами та обов'язками медіатора, яка може вплинути на його нейтральність, незалежність та неупередженість під час проведення медіації, а також за наявності інших обставин, що унеможливають його участь або вимагають припинення його участі в медіації; 6) інформувати сторони та інших учасників медіації про їхні права та обов'язки, принципи і правила проведення медіації, структуру процедури медіації, можливість отримання консультацій у відповідних спеціалістів (експертів), наслідки укладення договору про проведення медіації та/або угоди за результатами медіації в письмовій чи усній формі, а також про свій професійний досвід та компетенцію; 7) керувати процедурою медіації; 8) підвищувати свій професійний рівень; 9) виконувати інші обов'язки, передбачені Законом України «Про медіацію» та іншими правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону, договором про проведення медіації або правилами проведення медіації.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Обов'язки надавачів соціальних послуг – 1) забезпечувати найкращі інтереси отримувачів соціальних послуг під час надання таких послуг; 2) забезпечувати навчання та підвищення кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги; 3) проводити оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах; 4) взаємодіяти з іншими суб'єктами системи надання соціальних послуг, а також з органами, установами, закладами, фізичними особами-підприємцями, які в межах своєї компетенції надають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці або територіальної громади допомогу вразливим групам населення та особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, та/або здійснюють їх захист; 5) інформувати населення та кожного отримувача соціальних послуг про перелік соціальних послуг, які вони надають, зміст та обсяги таких послуг, умови і порядок їх отримання у фор-

мі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я; б) надавати допомогу отримувачам соціальних послуг у вирішенні їхніх соціально-побутових питань, у тому числі шляхом представлення їхніх інтересів; 7) вносити відомості про отримувачів соціальних послуг до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг; 8) дотримуватися принципів надання соціальних послуг; 9) надавати соціальні послуги відповідно до державних стандартів соціальних послуг; 10) не розголошувати інформацію особистого характеру, що стала їм відома під час надання отримувачам соціальних послуг; 11) сприяти здійсненню моніторингу надання соціальних послуг та оцінки їх якості уповноваженими органами у системі надання соціальних послуг; 12) дотримуватися інших вимог законодавства про соціальні послуги.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Обов'язки отримувачів соціальних послуг, їхніх законних представників – 1) надавати повну і достовірну інформацію, необхідну для визначення їхніх потреб у соціальних послугах, права на отримання соціальних послуг та визначення умов договору про надання соціальних послуг; 2) виконувати умови договору про надання соціальних послуг; 3) дотримуватися правил внутрішнього розпорядку роботи надавачів соціальних послуг; 4) своєчасно інформувати надавачів соціальних послуг про всі обставини, що впливають на надання або припинення надання соціальних послуг; 5) ставитися з повагою до надавачів соціальних послуг та їх працівників; б) не перешкоджати наданню соціальних послуг, у тому числі іншим особам; 7) дбайливо ставитися до майна надавачів соціальних послуг, що використовується під час надання соціальних послуг.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Обробка персональних даних – будь-яка дія або сукупність дій, таких як збирання, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптування, зміна, поновлення, використання і поширення (розповсю-

дження, реалізація, передача), знеособлення, знищення персональних даних, у тому числі з використанням інформаційних (автоматизованих) систем.

Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI (зі змінами та доповненнями)

Оплата соціальних послуг – соціальні послуги надаються отримувачам: 1) за рахунок бюджетних коштів; 2) з установленням диференційованої плати залежно від доходу отримувача соціальних послуг; 3) за рахунок отримувача соціальних послуг або третіх осіб.

Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Основні засади функціонування системи надання соціальних послуг – 1) профілактичний характер; 2) відповідність соціальних послуг потребам осіб / сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах; 3) безперервність, послідовність надання соціальних послуг та їх різноманітність, що забезпечуються шляхом взаємодії суб'єктів системи надання соціальних послуг; 4) забезпечення державних гарантій у сфері надання соціальних послуг та демонополізації на ринку соціальних послуг; 5) рівність прав, обов'язків та відповідальності надавачів соціальних послуг державного та недержавного секторів.

Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Основні заходи, що складають зміст соціальної послуги надання притулку бездомним особам – передбачають: 1) для організації надання притулку у нічний період часу: надання ліжкомісця з комунально-побутовими послугами; забезпечення твердим та м'яким інвентарем, за можливості одягом, взуттям, харчуванням; створення умов для здійснення санітарно-гігієнічних заходів, дотримання особистої гігієни; організацію отримання медичних послуг, медичного обстеження; надання інформації з питань соціального захисту населення; організацію збереження особистих речей отримувача;

представництво інтересів отримувача; 2) для організації надання цілодобового притулку: надання ліжкомісця з комунально-побутовими послугами; забезпечення твердим та м'яким інвентарем, за можливості одягом, взуттям, харчуванням; створення умов для здійснення санітарно-гігієнічних заходів, дотримання особистої гігієни; організацію отримання медичних послуг, медичного обстеження; надання інформації з питань соціального захисту населення; розвиток, формування та підтримку соціальних навичок; допомогу в аналізі життєвої ситуації, визначенні основних проблем, шляхів їх вирішення; залучення отримувача соціальної послуги до вирішення власної складної життєвої обставини; допомогу в організації вирішення складної життєвої обставини отримувача соціальної послуги підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності (за потреби); організацію збереження особистих речей отримувача соціальної послуги; допомогу в отриманні безоплатної правової допомоги; представництвом інтересів.

Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495

Основні напрями державної політики у сфері надання соціальних послуг – 1) визначення правових засад профілактики потрапляння осіб / сімей у складні життєві обставини, подолання або мінімізації їх негативних наслідків; 2) управління системою надання соціальних послуг; 3) створення умов для формування та розвитку ринку соціальних послуг; 4) розроблення та виконання державних та місцевих цільових програм; 5) визначення переліку соціальних послуг; 6) організація надання соціальних послуг; 7) здійснення науково-методичного, інформаційного, кадрового забезпечення системи надання соціальних послуг; 8) забезпечення дотримання державних стандартів соціальних послуг; 9) залучення громадських об'єднань, благодійних та релігійних організацій до участі в реалізації Закону України «Про соціальні послуги».

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Основні напрями державної політики у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю – визначення правових засад соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; розроблення та реалізація загальнодержавних, регіональних програм соціальної підтримки сімей, дітей та молоді, соціального становлення молоді та інших програм стосовно сімей, дітей та молоді; здійснення менеджменту у соціальній роботі з сім'ями, дітьми та молоддю; забезпечення дотримання державних стандартів соціальних послуг; створення сприятливих умов для функціонування і зміцнення сім'ї; сприяння відповідальному ставленню батьків до створення умов, необхідних для всебічного розвитку та виховання дітей; розвиток різних форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; утвердження здорового способу життя в сімейному, дитячому та молодіжному середовищі; здійснення соціально-профілактичної роботи, реабілітаційних заходів щодо відновлення соціальних функцій, психологічного і фізичного стану дітей та молоді, які зазнали жорстокості, насильства, зокрема домашнього, постраждали від торгівлі людьми, залучалися до найгірших форм дитячої праці, соціальна підтримка ВІЛ-інфікованих дітей, молоді та членів їхніх сімей; інтеграція в суспільство дітей та молоді з інвалідністю; сприяння громадським організаціям, іншим об'єднанням громадян, фізичним особам у реалізації ними власних соціально значущих ініціатив і проєктів у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю в порядку, визначеному законодавством; розвиток та підтримка волонтерського руху у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; здійснення кадрового, науково-методичного, фінансового, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; встановлення та зміцнення зв'язків з соціальними службами за кордоном, інтеграція в міжнародну систему соціальної роботи.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Основні принципи здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю – соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю ґрунтується на загальноновизнаних гуманістичних, демократичних та правових засадах. Основними принципами здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є: додержання і захист прав людини; адресність та індивідуальний підхід; доступність та відкритість; добровільність вибору в отриманні чи відмові від отримання соціальних послуг; гуманність; комплексність; максимальна ефективність використання бюджетних та позабюджетних коштів суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; законність; соціальна справедливість; забезпечення конфіденційності суб'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, дотримання ними стандартів якості, відповідальності за дотримання етичних і правових норм.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Основні принципи надання соціальних послуг – надання соціальних послуг здійснюється на принципах: 1) дотримання прав людини, дитини та осіб з інвалідністю; 2) гуманізму; 3) забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; 4) поваги до честі та гідності; 5) толерантності; 6) законності; 7) соціальної справедливості; 8) доступності та відкритості; 9) неупередженості й безпечності; 10) добровільності; 11) індивідуального підходу; 12) комплексності; 13) конфіденційності; 14) ефективності та прозорості використання надавачами соціальних послуг бюджетних та інших коштів; 15) забезпечення високого рівня якості соціальних послуг.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Основні соціальні послуги, що надаються при здійсненні соціальної роботи сім'ям, дітям та молоді – соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальний супровід, консультування.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Основні форми роботи при наданні послуги з профілактики торгівлі людьми – консультації, бесіди, лекції, тренінги, відеолекторії, масові заходи, акції тощо; співпраця із засобами масової інформації; замовлення, тиражування та розповсюдження соціальної реклами, видань з тематики запобігання торгівлі людьми.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Основні цілі надання соціальних послуг – соціальні послуги надаються для досягнення таких цілей: 1) профілактика складних життєвих обставин; 2) подолання складних життєвих обставин; 3) мінімізація негативних наслідків складних життєвих обставин.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Особа з інвалідністю – 1) особа зі стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями, які при взаємодії з різними бар'єрами можуть заважати їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими; 2) особа зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити її соціальний захист; 3) повнолітня особа зі стійким обмеженням життєдіяльності, якій у порядку, визначеному законодавством, встановлено інвалідність.

Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 р. № 995_g71 (зі змінами та доповненнями)

Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII (зі змінами та доповненнями)

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Особа з обмеженнями повсякденного функціонування – особа, яка внаслідок стану здоров'я або старіння втратила або може втра-

тити здатність до участі у заняттєвій активності у спосіб і межах, звичайних для неї.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VII (зі змінами та доповненнями)

Особа, яка здійснює фізичний супровід осіб з інвалідністю з порушенням зору – професійно підготовлений соціальний робітник, який безпосередньо виконує заходи, що становлять зміст соціальної послуги, виходячи з індивідуальних потреб отримувача такої послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору: Наказ Міністерства соціальної політики від 03.05.2022 р. № 145

Особа, яка постраждала від домашнього насильства – особа, яка зазнала домашнього насильства у будь-якій формі.

Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Особа, яка постраждала від торгівлі людьми – будь-яка фізична особа, яка стала об'єктом торгівлі людьми і визнана такою відповідно до ь Закону України «Про протидію торгівлі людьми».

Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI

Особи з інвалідністю – особи зі стійкими фізичними, психічними, інтелектуальними або сенсорними порушеннями, які при взаємодії з різними бар'єрами можуть заважати їхній повній та ефективній участі в житті суспільства.

Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН В. 2.2-40:2018

Особи із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – особи віком від 18 до 23 років, у яких у віці до 18 років померли або загинули батьки, та особи, які були віднесені до дітей, позбавлених батьківського піклування.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Особи, які визнаються громадянами похилого віку, – громадяни, які досягли пенсійного віку, встановленого ст. 26 Закону України «Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування», а також ті, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш 1,5 року.

Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII (зі змінами та доповненнями)

Особи, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни, – особи з числа військовослужбовців діючої армії та флоту, партизанів, підпільників, які стали інвалідами через поранення, контузію, каліцтво, захворювання, одержані при захисті Батьківщини, виконання обов’язків військової служби чи пов’язаних із перебуванням на фронті, у партизанських загонах і з’єднаннях, підпільних організаціях і групах тощо, в районі воєнних дій, на прифронтових ділянках залізниць, спорудженні оборонних рубежів, військово-морських баз і аеродромів у період II світової війни або з участю в бойових діях у мирний час.

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII

Особова справа – упорядкована сукупність відомостей про предмет конфлікту / спору, його сторони, процедури посередництва (медіації) та результати досягнутих домовленостей.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Отримувач соціальної послуги – 1) особа, яка через складні життєві обставини, спричинені соціальним становищем бездомності, потребує надання соціальної послуги або отримує її;

2) особа, сім'я, у т. ч. прийомна, дитячий будинок сімейного типу, сім'я опікунів, піклувальників, окрема соціальна група, які перебувають у складних життєвих обставинах, спричинених інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, життєвими звичками і способом життя, особа, яка постраждала від торгівлі людьми, насильства у сім'ї, потребує соціальної послуги або отримує її.

Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261

Отримувач соціальної послуги денного догляду – особа, яка через складні життєві обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, потребує надання соціальної послуги денного догляду або отримує таку послугу.

Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Отримувач соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю – дитина віком від 3 до 18 років з інвалідністю, тяжкими захворюваннями, розладами, травмами, станами, а також та, якій не встановлено інвалідність.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Отримувач соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних – дитина-сирота / дитина, позбавлена батьківського піклування, особи з їх числа, дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, у тому числі дитина з ін-

валідністю або дитина, яка має тяжкі захворювання, розлади, травми, стани, що дають право на одержання державної допомоги на дитину, якій не встановлено інвалідність, надання такій дитині соціальних послуг згідно з відповідним.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Отримувач соціальної послуги з паліативного догляду – особа з обмеженим прогнозом життя, яка має невиліковні прогресуючі захворювання, що супроводжуються вираженим больовим синдромом, тяжкими розладами життєдіяльності, потребує догляду, психологічної, соціальної, духовної підтримки, користується заходами, які становлять зміст соціальної послуги з паліативного догляду.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58 (зі змінами та доповненнями)

Отримувач соціальної послуги консультування – особа, сім'я, група осіб, яка через складні життєві обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, бездомністю, відбуванням покарання у виді обмеження або позбавлення волі на певний строк тощо, потребує соціальної послуги консультування або отримує її.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Отримувач соціальної послуги кризового та екстреного втручання – особа, у тому числі постраждала від насильства в сім'ї, яка в силу кризової ситуації користується заходами, що становлять зміст соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Отримувач соціальної послуги натуральної допомоги – особа / сім'я, яка належить до вразливих груп населення та/або перебуває у складних життєвих обставинах, спричинених інвалідністю, віком, станом здоров'я тощо, та отримує цю соціальну послугу.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги : Наказ Міністерства соціальної політики від 25.03.2021 р. № 147

Отримувач соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – особа похилого віку та/або повнолітня особа з інвалідністю, яка потребує такої послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Отримувач соціальної послуги посередництва (медіації) – особа, сім'я, у т. ч. прийомна, дитячий будинок сімейного типу, сім'я опікунів, піклувальників, окрема соціальна група, у тому числі з урахуванням етнічної ознаки, стану здоров'я, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують її.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Отримувач соціальної послуги профілактики – особа, сім'я, група осіб, яка (які) через складні життєві обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, бездомністю, відбуванням покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк тощо, користується(ються) заходами, що становлять зміст соціальної послуги (на індивідуальному рівні). Замовник соціальної послуги (на рівнях громади, групи) – представник підприємства, установи, організації, закладу, де потенційний отримувач навчається, працює, перебуває, проживає тощо.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Отримувач соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці – особа, яка перебуває у складних життєвих обставинах, не здатна конкурувати на ринку праці та потребує соціальної послуги або отримує її.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Отримувач соціальної послуги соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – сім'я (особа), яка перебуває у складних життєвих обставинах і не може самостійно подолати або мінімізувати їхній негативний вплив.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318 (зі змінами та доповненнями)

Отримувач соціальної послуги соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – прийомні діти, діти-вихованці, діти, які перебувають на вихованні в сім'ях опікунів, піклувальників, прийомні батьки, батьки-вихователі, опікуни, піклувальники, біологічні діти прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів, піклувальників, інші члени сім'ї, які спільно з ними проживають.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Отримувач соціальної послуги соціальної адаптації – особа, яка через складні життєві обставини, спричинені інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, відбуванням покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк та іншими причинами, отримує або потребує її.

Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації : Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № z0665-15

Отримувач соціальної послуги соціальної інтеграції – вихованець інтернатного закладу (установи) із числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, який у поточному навчальному році здобуває базову або повну загальну середню освіту; особа із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, яка виховувалась в інтернатному закладі (установі).

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ): Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Отримувач соціальної послуги стаціонарного догляду – особа, яка через потребу у постійному сторонньому догляді, спричинену інвалідністю, віком, станом здоров'я, потребує надання соціальної послуги стаціонарного догляду або отримує таку послугу.

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності: Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198 (зі змінами та доповненнями)

Отримувач соціальної послуги фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору – особа з інвалідністю з порушенням зору, для якої фізичний супровід є основним або одним із основних засобів забезпечення його життєдіяльності.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору: Наказ Міністерства соціальної політики від 03.05.2022 р. № 145

Отримувач соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – особа, яка через складні життєві обставини, спричинені соціальним становищем бездомності, потребує надання соціальної послуги щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб або отримує таку послугу.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб: Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Отримувачі волонтерської допомоги – фізичні та юридичні особи, що є неприбутковими організаціями, які отримують таку допомогу.

Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04 2011 р. № 3236-VI

Отримувачі соціальних послуг – отримувач соціальних послуг має право на: 1) отримання соціальних послуг відповідно до умов та порядку їх надання, визначених законодавством про соціальні послуги та договором про надання соціальних послуг; 2) повагу до честі і гідності, уважне та гуманне ставлення з боку суб'єктів системи надання соціальних послуг; 3) отримання від суб'єктів системи надання соціальних послуг повної та вичерпної інформації про свої права, обов'язки, порядок і умови надання соціальних послуг у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я; 4) індивідуальний підхід, що враховує потреби кожної особи / сім'ї; 5) вільний вибір надавачів соціальних послуг; 6) відмову від соціальних послуг, крім випадків обов'язкового надання соціальних послуг, визначених законом; 7) конфіденційність інформації особистого характеру, що стала відома суб'єктам системи надання соціальних послуг під час реалізації Закону України «Про соціальні послуги»; 8) доступ до інформації, що міститься в його особовій справі як отримувача соціальних послуг; 9) повагу до приватного життя, на свободу думки та висловлювань; 10) захист своїх прав і законних інтересів, у тому числі в судовому порядку; 11) отримання від надавачів соціальних послуг у письмовому вигляді обґрунтування відмови у наданні соціальних послуг; 12) участь в оцінюванні його потреб у соціальних послугах; 13) спілкування зі своїми рідними, близькими та іншими особами; 14) одночасне одержання кількох соціальних послуг; 15) інші права, передбачені законодавством про соціальні послуги.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Охорона дитинства – система державних та громадських заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного життя, всебічного виховання і розвитку дитини та захисту її прав.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Оцінка кризової ситуації – аналіз надавачем соціальної послуги інформації щодо життєвих обставин отримувача соціальної послуги для визначення змісту й обсягу надання йому соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Оцінка потреб – процес збору, узагальнення та аналізу надавачем послуги інформації про індивідуальні потреби отримувача послуги та рівень оволодіння ним життєвими навичками з метою розроблення індивідуального плану надання соціальної послуги соціальної інтеграції випускника інтернатного закладу (установи).

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) : Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Оцінка ризиків – оцінювання вірогідності продовження чи повторного вчинення домашнього насильства, настання тяжких або особливо тяжких наслідків його вчинення, а також смерті постраждалої особи.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Оцінювання індивідуальних потреб – збір та аналіз надавачем соціальної послуги інформації щодо життєвих обставин отримувача соціальної послуги для визначення змісту й обсягу надання соціальної послуги представництва інтересів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261

Оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах – здійснюється шляхом аналізу документів, фактів та інформації, зібраних під час спілкування з особою / сім'єю та їхнім найближчим оточенням, а також отриманих від юридичних та фізичних осіб у встановленому порядку. Оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах здійснюють фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник, соціальний менеджер. У разі необхідності до оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах залучаються медичні, педагогічні працівники, психологи, реабілітологи, ерго-терапевти та інші фахівці. Оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах здійснюється протягом п'яти робочих днів з дня одержання заяви, звернення, повідомлення про надання соціальних послуг. Порядок оцінювання потреб особи / сім'ї у соціальних послугах затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді – аналіз належності сімей, дітей та молоді до вразливих груп населення, перебування у складних життєвих обставинах та визначення індивідуальних потреб сімей, дітей та молоді, переліку та обсягу необхідних соціальних послуг, інших видів соціальної підтримки, соціальної допомоги.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

II

Паліативний догляд – допомога у вирішенні питань отримання знеболювання (наркотичних речовин), налагодження контактів із релігійними установами; сприяння розміщенню у хоспісах; створення умов для проживання / перебування; догляд; спостереження за станом здоров'я; сприяння наданню медичних послуг; допомога у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичок

користування ними; навчання членів сім'ї догляду; допомога у веденні домашнього господарства; представництво інтересів; психологічна підтримка особи та членів сім'ї; інформування та/або консультування; організація та підтримка груп самопомоги (*отримувачі соціальної послуги*: особи, які отримують паліативну допомогу, та члени їх сімей).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Паліативний / хоспісний догляд – допомога у самообслуговуванні, спостереження за станом здоров'я, сприяння наданню медичних послуг, допомога в забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичок користування ними, навчання членів сім'ї догляду, представництво інтересів, психологічна підтримка особи та членів її сім'ї, надання інформації з питань соціального захисту населення, допомога в отриманні безоплатної правової допомоги, організація та підтримка груп самопомоги.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58 (зі змінами та доповненнями)

Патронат над дитиною – тимчасовий догляд, виховання та реабілітація дитини в сім'ї патронатного вихователя на період подолання дитиною, її батьками або іншими законними представниками складних життєвих обставин.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Патронатний вихователь – особа, яка за участю членів сім'ї надає послуги з догляду, виховання та реабілітації дитини сім'ї.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Первинна соціальна профілактика – здійснення комплексу заходів, що мають інформаційно-роз'яснювальний, просвітницький характер та спрямовані на підвищення обізнаності з певних питань,

формування цінності здоров'я та відповідних якостей особистості, а також навичок, що допоможуть їй відмовитися від певних стандартів поведінки та негативних звичок. Завдання первинної соціальної профілактики: виявлення та усунення причин та умов, що сприяють виникненню проблем, негативних явищ, складних життєвих обставин, на основі оцінки потреб; поліпшення поінформованості отримувачів послуг щодо загальних питань здоров'я та здорового способу життя, задоволення власних потреб конструктивним шляхом, можливості отримання широкого спектра соціальних послуг; підвищення рівня обізнаності щодо найбільш актуальних питань; формування цінності здоров'я та здорового способу життя; мотивування до збереження та зміцнення здоров'я, використання безпечних поведінкових практик; формування життєвої перспективи та умінь прогнозування власної поведінки; формування відповідальної поведінки; гармонізація почуттів та їх поведінкового вираження.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Передача до дитячого будинку сімейного типу – прийняття в окрему сім'ю, на виховання та для спільного проживання не менш як п'яти дітей-сиріт та/або дітей, позбавлених батьківського піклування. Загальна кількість дітей, включаючи рідних, у такій сім'ї не може перевищувати десяти.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Передача до прийомної сім'ї – добровільне прийняття на виховання та для спільного проживання сім'єю або окремою особою із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від одного до чотирьох дітей.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Переклад жестовою мовою – переклад жестовою мовою (у тому числі з використанням знакових систем) та словесною мовою під час відвідування особами з порушеннями слуху та мовлення адміністративних органів, соціальних, медичних, освітніх та інших установ і закладів, при купівлі товарів, робіт і послуг (*отримувачі соціальної послуги: особи з порушеннями слуху та мовлення*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Персональне функціонування – існування, діяльність, активність особистості на фізичному, психологічному та соціальному рівнях.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Персональний асистент – допомога та догляд, фізичний супровід для забезпечення самостійності та інтеграції у суспільство; сприяння реалізації прав у сферах соціального захисту, зайнятості, охорони здоров'я, освіти і науки, доступність інфраструктури та інші (*отримувачі соціальної послуги: діти з інвалідністю (виражена та значна ступінь обмеження життєдіяльності); особи з інвалідністю (виражена та значна ступінь обмеження життєдіяльності)*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Персональні дані – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI (зі змінами та доповненнями)

Підстави для отримання соціальної послуги консультування – при коротко-, середньо- та тривалому консультуванні – звернення (заява) потенційного отримувача соціальної послуги або його законного представника до суб'єкта, що надає соціальну

послугу, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій або органу місцевого самоврядування; при разовому кризовому консультуванні – безпосереднє звернення отримувача соціальної послуги або його законного представника до надавача соціальної послуги, у тому числі за допомогою засобів зв'язку (телефону, електронної пошти, скайпу тощо); при вуличному консультуванні – виявлення під час соціального патрулювання закритих щодо контактування соціальних груп чи осіб, з'ясування ситуації та проблемних питань за їхнім запитом.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Підстави для отримання соціальної послуги профілактики – звернення (заява) потенційного отримувача соціальної послуги або його законного представника до Міністерства соціальної політики Автономної Республіки Крим, структурного підрозділу з питань соціального захисту населення обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій або органу місцевого самоврядування (далі – структурний підрозділ з питань соціального захисту населення), яке спрямовується протягом 3 (трьох) робочих днів з дати надходження суб'єкту, що надає послугу, або безпосередньо до суб'єкта, що надає послугу; влаштування дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, до закладу соціального захисту дітей.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Підстави для припинення надання соціальної послуги – відмова отримувача соціальної послуги та/або його законного представника від отримання соціальної послуги; зміна місця проживання її отримувача; надана соціальна послуга досягла поставленої мети;

закінчення строку дії договору про надання соціальної послуги та/або порушення його умов, за винятком, коли отримувачем послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту; грубе, принизливе ставлення отримувача соціальної послуги до її надавача або інших отримувачів послуги, за винятком, коли ним є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту; порушення громадського порядку (сварки, бійки тощо); систематичне перебування у стані алкогольного, наркотичного сп'яніння; наявність медичних протипоказань для надання соціальної послуги; смерть отримувача соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Підтримане проживання бездомних осіб – забезпечення проживання особи або групи осіб, консультування, навчання, розвиток та підтримка навичок самостійного проживання; допомога в організації розпорядку дня; організація медичного патронажу; допомога у веденні домашнього господарства, представництво інтересів; допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами (отримувачі соціальних послуг: бездомні особи).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Підтримане проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – забезпечення проживання особи або групи осіб; консультування; навчання, розвиток та підтримка навичок самообслуговування тощо, необхідних для самостійного проживання; допомога в організації розпорядку дня; організація медичного патронажу; у веденні домашнього господарства представництво інтересів; допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами.

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

План соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – документ, складений на підставі комплексного визначення та оцінки індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги соціального супроводу, у якому зазначено заходи, що проводитимуться для надання такої послуги, відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки виконання, відповідальних за виконання, дані щодо моніторингу результатів та інформацію щодо перегляду плану соціального супроводу.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування: Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Повноваження загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб – 1. Загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб у межах своїх повноважень здійснюють:

- 1) прийом і розгляд заяв від постраждалих осіб або їхніх представників про отримання допомоги, зокрема соціальних послуг для осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- 2) інформування місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, уповноважених підрозділів органів Національної поліції України про виявлення фактів домашнього насильства за наявності добровільної поінформованої згоди постраждалих осіб, крім випадків вчинення насильства стосовно дітей та недієздатних осіб або виявлення актів насильства кримінального характеру, коли така згода не вимагається; у разі виявлення факту домашнього насильства стосовно дитини – інформування не пізніше однієї доби служби у справах дітей та уповноважених підрозділів органів Національної поліції України;
- 3) оцінку потреб постраждалих осіб;
- 4) надання постраждалим особам повної та вичерпної інформації про їхні права і можливості отримання ними дієвої допомоги;
- 5) надання відповідно до компетенції постраждалим особам соціальних послуг, медичної, соціальної, психологічної допомоги на безоплатній основі, сприяння наданню правової допомоги, а також забезпечення

тимчасового притулку для таких осіб та їхніх дітей у порядку, передбаченому законодавством; б) інформування в установленому законодавством порядку місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування про осіб, яким надавалася допомога, та про результати її надання. 2. Спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб (крім кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей) утворюються місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства та діють на основі типових положень про спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб, затверджених Кабінетом Міністрів України. 3. Спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб функціонують в установленому законодавством порядку за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, професійних спілок, добровільних внесків юридичних і фізичних осіб, інших джерел, не заборонених законодавством. 4. Питання щодо перебування постраждалих осіб у спеціалізованих службах підтримки таких осіб та надання їм соціальних послуг регулюються установчими документами зазначених служб відповідно до стандартів надання соціальних послуг постраждалим особам, які затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з урахуванням вимог міжнародних правових актів.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Повноваження органів опіки та піклування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – до повноважень органів опіки та піклування у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно дитини та за участю дитини належать: 1) захист прав та інтересів постраждалої дитини, дитини-кривдника, у тому числі шляхом звернення до суду, представництва прав та інтересів дитини у суді при розгляді питань, пов'язаних із

здійсненням актів домашнього насильства, зокрема про видачу обмежувального припису; 2) безпосереднє надання допомоги та захисту постраждалим дітям, дітям-кривдникам, які мають статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; 3) розгляд у порядку, встановленому Сімейним кодексом України, питання про доцільність відібрання дитини або позбавлення батьківських прав стосовно дитини, якщо кривдниками дитини є батьки (усиновлювачі) або один із них; 4) розгляд у порядку, встановленому законодавством, питань про доцільність відібрання дитини в опікуна (піклувальника), прийомних батьків, батьків-вихователів, про звільнення особи від обов'язків опікуна (піклувальника) дитини, розірвання договору про патронат над дитиною, скасування рішення про влаштування дитини до дитячого будинку сімейного типу або до прийомної сім'ї у разі здійснення домашнього насильства стосовно дитини або за участю дитини; 5) надання згоди на отримання соціальних послуг постраждалою дитиною, дитиною-кривдником, якщо батьки, інші законні представники дитини є кривдниками або ухиляються від захисту прав та інтересів дитини; б) надання згоди на внесення персональних даних про дитину, яка повідомила про вчинення насильства або є постраждалою особою, до Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, якщо батьки, інші законні представники дитини є кривдниками або ухиляються від захисту прав та інтересів дитини; 7) влаштування дитини в сім'ю патронатного вихователя у разі неможливості проживання дитини із своїми батьками, іншими законними представниками у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно цієї дитини або за її участі.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Повноваження органів управління освітою, навчальних закладів та установ системи освіти у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – 1. До повноважень органів управління освітою у сфері запобігання та протидії домашньому насильству

відповідно до компетенції належать: 1) забезпечення підготовки фахівців відповідної кваліфікації та галузі знань з метою належного виконання ними функцій із запобігання та протидії домашньому насильству; 2) забезпечення впровадження в навчально-виховний процес на всіх освітніх рівнях, у тому числі включення до навчальних програм і планів, питань запобігання та протидії домашньому насильству; 3) забезпечення включення до освітньо-професійних програм під час встановлення державних стандартів освіти питань запобігання та протидії домашньому насильству; 4) участь у підготовці (перепідготовці, підвищенні кваліфікації) фахівців, які представляють суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 5) забезпечення включення до навчальних та виховних програм питань запобігання та протидії домашньому насильству; 6) методичне забезпечення навчальних закладів з питань запобігання та протидії домашньому насильству; 7) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

2. Навчальні заклади та установи системи освіти під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству: 1) проводять з учасниками навчально-виховного процесу виховну роботу із запобігання та протидії домашньому насильству; 2) повідомляють не пізніше однієї доби службу у справах дітей, уповноважені підрозділи органів Національної поліції України у разі виявлення фактів домашнього насильства стосовно дітей або отримання відповідних заяв чи повідомлень; 3) проводять інформаційно-просвітницькі заходи з учасниками навчально-виховного процесу з питань запобігання та протидії домашньому насильству, у тому числі стосовно дітей та за участю дітей, приділяючи особливу увагу формуванню небайдужого ставлення учнів до постраждалих дітей, усвідомлення необхідності невідкладного інформування вчителів про випадки

домашнього насильства, що стали їм відомі, повідомлення про такі випадки до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей; 4) організують роботу практичного психолога та/або соціального педагога з постраждалими дітьми; 5) взаємодіють з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; б) звітують відповідному центральному органу виконавчої влади про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Повноваження органів, установ і закладів охорони здоров'я у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – 1. До повноважень органів охорони здоров'я у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать: 1) розроблення та затвердження стандарту надання медичної допомоги постраждалим особам або особам, які ймовірно постраждали від домашнього насильства; 2) затвердження порядку проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб; 3) методичне забезпечення установ і закладів охорони здоров'я з питань запобігання та протидії домашньому насильству; 4) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. 2. Установи і заклади охорони здоров'я під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству: 1) повідомляють уповноваженим підрозділам органів

Національної поліції України про виявлення ушкоджень, що могли виникнути внаслідок вчинення домашнього насильства, а в разі виявлення ушкоджень у дитини – також службу у справах дітей; 2) у разі виявлення тілесних ушкоджень забезпечують в установленому порядку проведення медичного обстеження постраждалих осіб; 3) у разі виявлення ушкоджень сексуального характеру направляють постраждалих осіб на тестування на ВІЛ-інфекцію; 4) надають медичну допомогу постраждалим особам з урахуванням індивідуальних потреб; 5) інформують постраждалих осіб про заходи та соціальні послуги, якими вони можуть скористатися; 6) взаємодіють з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; 7) звітують центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Повноваження служб у справах дітей у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – до повноважень служб у справах дітей у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно дітей належать: 1) розроблення та виконання заходів із захисту прав та законних інтересів постраждалої дитини; 2) розроблення та виконання заходів із захисту прав та законних інтересів дитини-кривдника; 3) прийом та розгляд заяв і повідомлень про домашнє насильство стосовно дітей та за участю дітей, у тому числі повідомлень, що надійшли до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей; 4) інформування постраждалої дитини, її батьків, інших законних представників, якщо вони не є

кривдниками дитини, про права, заходи та послуги, якими вони можуть скористатися; 5) інформування дитини-кривдника, її батьків, інших законних представників про права дитини, заходи та послуги, якими вони можуть скористатися; 6) влаштування дитини в центр соціально-психологічної реабілітації дітей, притулок для дітей служби у справах дітей, інші установи для дітей незалежно від форми власності та підпорядкування, в яких створені належні умови для проживання, виховання, навчання та реабілітації дитини відповідно до її потреб, а також здійснення контролю за умовами її перебування та надання допомоги у разі неможливості проживання дитини із своїми батьками, іншими законними представниками у зв'язку із вчиненням домашнього насильства стосовно цієї дитини або за її участі; 7) проведення профілактичної роботи з батьками, іншими законними представниками дитини із запобігання домашньому насильству стосовно дітей та за участю дітей; 8) порушення перед органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування питання про притягнення до відповідальності згідно із законом посадових осіб у разі невиконання або неналежного виконання ними обов'язків під час виявлення фактів домашнього насильства, роботи з постраждалою дитиною, дитиною-кривдником; 9) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; 10) здійснення інших передбачених законодавством заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству стосовно дітей чи за участю дітей; 11) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Повноваження соціального менеджера – належать: а) планування, організація, координація, моніторинг здійснення соціальної роботи, надання соціальних послуг у територіальній громаді; б) залучення ресурсів територіальної громади для здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг; в) звітування місцевому органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування про здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг у територіальній громаді; г) підготовка та подання до місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування пропозицій щодо удосконалення місцевих програм, що передбачають здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг; ґ) проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг; д) здійснення оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді; е) здійснення інших повноважень щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг відповідно до закону. Рекомендації соціального менеджера в межах виконання його повноважень є обов'язковими для розгляду місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та обов'язковими для виконання фахівцями із соціальної роботи, соціальними працівниками.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Повноваження соціального працівника – належать: а) надання соціальних послуг відповідно до результатів оцінювання потреб сімей, дітей та молоді; б) формування знань, умінь, навичок отримувача соціальних послуг відповідно до індивідуального плану надання соціальних послуг; в) здійснення інших повноважень щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг згідно із законом.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Повноваження уповноважених підрозділів органів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – 1. До повноважень уповноважених підрозділів органів

Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать: 1) виявлення фактів домашнього насильства та своєчасне реагування на них; 2) прийом і розгляд заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства, у тому числі розгляд повідомлень, що надійшли до кол-центру з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, вжиття заходів для його припинення та надання допомоги постраждалим особам з урахуванням результатів оцінки ризиків у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спільно з Національною поліцією України; 3) інформування постраждалих осіб про їхні права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися; 4) винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників; 5) взяття на профілактичний облік кривдників та проведення з ними профілактичної роботи в порядку, визначеному законодавством; 6) здійснення контролю за виконанням кривдниками спеціальних заходів протидії домашньому насильству протягом строку їх дії; 7) анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства, а також вилучення зброї та боєприпасів у порядку, визначеному законодавством; 8) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; 9) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції України здійснюють повноваження у сфері запобігання та протидії домашньому насильству з урахуванням міжнародних стандартів реагування

правоохоронних органів на випадки домашнього насильства та оцінки ризиків. Поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду в невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насильства, у разі безпосередньої небезпеки для життя чи здоров'я постраждалої особи.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Повноваження фахівця із соціальної роботи – належать: а) проведення оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді; б) планування соціальної роботи, надання соціальних послуг, соціальної допомоги, визначення методів соціальної роботи; в) надання соціальних послуг; г) представлення інтересів отримувача соціальних послуг в установах та організаціях; г) здійснення інших повноважень щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг відповідно до закону.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Повноваження центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – 1. До повноважень центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у сфері запобігання та протидії домашньому насильству належать: 1) забезпечення надання безоплатної правової допомоги постраждалим особам у порядку, встановленому Законом України «Про безоплатну правову допомогу», у тому числі на базі загальних та спеціальних служб підтримки постраждалих осіб; 2) взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; 3) звітування центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, про результати здійснення повноважень у цій сфері у порядку, визначеному центральним

органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Показники якості соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми – 1. ***Кількісні показники:*** кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів із запобігання торгівлі людьми (од.); кількість осіб, які взяли участь у проведенні інформаційних кампаній з протидії торгівлі людьми (осіб); частка залученої молоді до проведення профілактичних кампаній з протидії торгівлі людьми (%); кількість заходів щодо навчання надавачів послуг з питань протидії торгівлі людьми (од.). 2. ***Якісні показники:*** 2.1. ***Адресність та індивідуальний підхід.*** Критерії оцінювання: визначення потреб отримувачів соціальних послуг з профілактики торгівлі людьми у відповідній адміністративно-територіальній одиниці; наявність критеріїв щодо актуальності надання соціальних послуг, що відповідає визначеним потребам отримувачів послуг у відповідному регіоні; забезпечення вдосконалення надання послуг з профілактики торгівлі людьми. 2.2. ***Результативність.*** Критерії оцінювання: підвищення рівня обізнаності населення щодо сучасних проявів торгівлі людьми, а також засобів і методів, що використовуються торгівцями людьми (проведення опитування населення), (%); процедури проведення опитувань, збору інформації та реагування на скарги, проведення роботи щодо їх роз'яснення серед отримувачів соціальних послуг; результат проведення внутрішнього та зовнішнього моніторингу. 2.3. ***Своєчасність.*** Критерії оцінювання: прийняття рішення щодо надання соціальних послуг, визначення потреб отримувачів послуг, підготовка планів надання соціальних послуг у встановлені Стандартом надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми строки та терміни; строки та терміни надання соціальних послуг постійно дотримуються. 2.4. ***Доступність та відкритість.*** Критерії оцінювання: забезпечення безперешкодного доступу отримувачів соціальних послуг до нада-

вача послуг; висвітлення інформації для отримувачів соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми про порядок, умови та зміст соціальних послуг. *2.5. Повага до гідності отримувача соціальної послуги.* Критерії оцінювання: опитування отримувачів соціальної послуги щодо ставлення до них; формулювання записів про отримувача соціальної послуги здійснюється з дотриманням поваги, без дискримінації та віктимізації; наявність оформлених стендів із зазначенням інформації про надавачів послуг; збереження конфіденційної інформації про отримувачів соціальної послуги. *2.6. Професійність.* Критерії оцінювання: наявні посадові інструкції; розроблена програма стажування для початківців, які надаватимуть соціальні послуги із профілактики торгівлі людьми; розроблено графік навчання працівників; наявність документів про освіту працівників; складено графік проведення робочих нарад з питання чинного за-конодавства у сфері надання соціальних послуг з протидії торгівлі людьми.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Показники якості соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці – сукупність показників, які використовуються для оцінювання діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, які ґрунтуються на позитивній результативності соціальних послуг відносно її отримувачів і ступеня задоволення їх потреби в цих послугах.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Попередження торгівлі людьми – система заходів, спрямованих на виявлення та усунення причин і умов, що призводять до торгівлі людьми. Попередження торгівлі людьми здійснюється за такими напрямками: 1) вивчення ситуації; 2) підвищення рівня обізнаності; 3) зниження рівня вразливості населення; 4) подолання

попиту шляхом реалізації організаційних, дослідницьких, інформаційних, освітніх, правових, соціально-економічних та інших заходів.

Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI

Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах – установлює процедуру визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах шляхом збирання, узагальнення та аналізу кількісних та якісних даних щодо наявності на відповідних територіях вразливих груп населення, осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно їх подолати, щодо їхніх потреб у соціальних послугах.

Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах : проект Наказу Міністерства соціальної політики

Порядок забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах – визначає механізм взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, інших закладів та установ під час забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, під час виявлення, розгляду звернень та повідомлень про таких дітей, забезпечення їх безпеки, а також надання необхідної допомоги з урахуванням потреб.

Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585

Порядок надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади – визначає механізм надання соціальних послуг, зокрема з догляду,

особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади та потребують соціальних послуг.

Про затвердження Порядку надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 р. № 576

Порядок організації надання соціальних послуг – визначає механізм виявлення осіб / сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах або мають найвищий ризик потрапляння в такі обставини, та організації надання їм соціальних послуг відповідно до індивідуальних потреб. Організація перебування та надання соціальних послуг особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, у спеціалізованих службах підтримки постраждалих осіб здійснюється відповідно до стандартів надання соціальних послуг таким особам.

Про організацію надання соціальних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 587

Порядок проведення медіації та підстави її припинення – медіація проводиться медіатором (медіаторами) з дотриманням вимог закону, договору про проведення медіації, правил проведення медіації та норм професійної етики медіатора. Медіація припиняється: 1) укладенням сторонами медіації угоди за результатами медіації; 2) із закінченням строку проведення медіації та/або дії договору про проведення медіації; 3) у разі відмови хоча б однієї із сторін медіації або медіатора (медіаторів) від участі в медіації; 4) у разі визнання сторони медіації або медіатора (медіаторів) недієздатною особою або особою, цивільна дієздатність якої обмежена; 5) у разі смерті фізичної особи, яка є стороною медіації, або ліквідації юридичної особи, яка є стороною медіації; 6) в інших випадках відповідно до договору про проведення медіації та правил проведення медіації.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Посадова особа місцевого самоврядування – особа, яка працює в органах місцевого самоврядування, має відповідні посадові повноваження у здійсненні організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій і отримує заробітну плату за рахунок місцевого бюджету.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Посередництво – допомога у врегулюванні конфліктів; ведення переговорів; опрацювання шляхів та умов розв'язання конфлікту (*отримувачі соціальних послуг: особи / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Посередництво (медіація) – метод розв'язання конфліктів / спорів, за допомогою якого дві або більше сторін конфлікту / спору намагаються в межах структурованого процесу за участю посередника / медіатора досягти згоди для його розв'язання.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № z1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Послуга раннього втручання – міждисциплінарна, сімейно-центрована комплексна послуга, яка поєднує медичну, психологічну, соціальну та освітню складові, спрямовується на раннє виявлення та профілактику порушень у дітей, покращення їхнього розвитку, підвищення якості їхнього життя, супровід і підтримку сімей з дітьми, у яких виявлено порушення розвитку. Послуга раннього втручання надається дітям у віці до трьох років одинадцяти місяців двадцяти дев'яти днів, які мають порушення розвитку або в яких є ризик виникнення таких порушень, і їхнім сім'ям. До команди раннього втручання рекомендовано включати фахівців різних галузей (не менше ніж чотири особи із числа таких працівників: психолог, логопед (спеціальний педагог), фізичний терапевт, лікар-

педіатр, лікар-невролог (за потреби), ерготерапевт (за потреби), лікар фізичної та реабілітаційної медицини (за потреби), фахівець із соціальної роботи / соціальний працівник).

Про підготовку фахівців з раннього втручання : Лист Міністерства і освіти України від 23.06.2023 р. № 1/9144-23

Послуга соціальної профілактики – комплекс заходів, що здійснюються суб'єктом, який надає соціальні послуги, спрямований на попередження, обмеження та зупинення негативних соціальних і особистісних (поведінкових) явищ та їх наслідків у соціальному середовищі та реалізується за допомогою різних інструментів впливу соціального, юридичного, педагогічного, психологічного характеру. Соціальна послуга надається особам, сім'ям, групам осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, спричинених інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, бездомністю, відбуванням покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк тощо.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Послуга телефонного консультування («гаряча лінія») – полягає у наданні отримувачам соціальної послуги можливості швидко сповістити про кризову ситуацію, отримати необхідну інформацію та консультативну допомогу. Основні завдання – попередити розвиток кризової ситуації, залагодити її, запобігти підвищенню ризику, надати конкретні інструкції отримувачу соціальної послуги щодо зменшення ризику, вирішення проблем, які спровокували кризову ситуацію. Послуга телефонного консультування здійснюється в таких формах: цілодобова «гаряча лінія» (за наявності); «гаряча лінія» з визначеними годинами роботи.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Послуги, що надаються екстрено (кризово) – соціальні послуги надаються екстрено (кризово) (консультування, надання притулку, догляд, підтримане проживання, короткотермінове проживання, натуральна допомога, транспортні послуги тощо) у разі наявності загрози життю чи здоров'ю особи та у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях. Підтвердженням надання соціальних послуг екстрено (кризово) повнолітній особі є акт про надання соціальних послуг, що містить відомості про отримувача та надавача таких послуг, надані соціальні послуги, строки, дати їх надання. Форма акта про надання соціальних послуг затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення. Підтвердженням надання соціальних послуг екстрено (кризово) дитині є акт проведення оцінки рівня безпеки дитини, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Пошук роботи/підготовка до роботи – визначення та контакт із потенційними роботодавцями, підготовка отримувачів соціальної послуги до виконання конкретної роботи та/або до співбесіди, надання порад та допомоги отримувачу соціальної послуги та роботодавцю щодо планування роботи, пристосування робочих умов та робочого місця.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Права медіатора – медіатор має право: 1) самостійно визначати методикку проведення медіації, за умови дотримання вимог закону, правил проведення медіації та норм професійної етики медіатора; 2) отримувати від сторін конфлікту (спору) інформацію про такий конфлікт (спір) в обсязі, необхідному та достатньому для проведення медіації; 3) на відшкодування витрат, здійснених для підго-

товки до медіації та її проведення, а також на оплату послуг за здійснення заходів з підготовки до медіації та/або її проведення у розмірі та формі, передбачених договором про проведення медіації, правилами проведення медіації або законодавством; 4) збирати та поширювати знеособлену інформацію про кількість, тривалість та результативність проведених ним медіацій; 5) відмовитися від участі в медіації.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Правила проведення медіації – порядок та методика проведення медіації, права та обов’язки її учасників, визначені договором про проведення медіації або затверджені суб’єктом, що забезпечує проведення медіації, згідно із Законом України «Про медіацію».

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Право дітей на захист від усіх форм насильства – кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканність та захист гідності. Дисципліна і порядок у сім’ї, навчальних та інших дитячих закладах мають забезпечуватися на принципах, що ґрунтуються на взаємоповазі, справедливості і виключають приниження честі та гідності дитини.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Право сімей з дітьми на державну допомогу – громадяни України, в сім’ях яких виховуються та проживають неповнолітні діти, мають право на державну допомогу у випадках та на умовах, передбачених Законом України «Про державну допомогу сім’ям з дітьми» та іншими законами України.

Про державну допомогу сім’ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII

Правові послуги – надання правової інформації, консультацій і роз’яснень з правових питань; складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру; здійснення представництва інтересів особи в судах, інших державних органах, органах

місцевого самоврядування, перед іншими особами; забезпечення захисту особи від обвинувачення; надання їй допомоги в забезпеченні доступу до вторинної правової допомоги та медіації.

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI

Практичний психолог – проводить професійну діяльність, спрямовану на забезпечення здорового та безпечного психологічного, соматичного та соціального стану дітей, підлітків, молоді у процесі виховання та навчання. Сприяє охороні прав особистості відповідно до Конвенції з охорони прав дитини, проводить превентивні заходи щодо профілактики виникнення соціальної дезадаптації. Визначає фактори, які перешкоджають розвитку особистості вихованців (учнів), вживає заходів щодо надання різного виду психологічної допомоги. Надає допомогу учням (вихованцям), батькам (особам, які їх замінюють), колективу закладу / установи у розв'язанні проблем. Проводить психологічну діагностику різних профілів і призначення. Складає психолого-педагогічні висновки з метою спрямування роботи педагогічного колективу, а також батьків (осіб, які їх замінюють) з проблем особистісного та соціального розвитку вихованців (учнів). Зберігає професійну таємницю, не розповсюджує відомості, отримані в результаті діагностичної та консультативної роботи. Використовує нові розробки та методики діагностики, психокорекційної та психолого-профілактичної роботи. Веде документацію і використовує її за призначенням. Бере участь у плануванні та розробленні розвиткових і корекційних програм освітньої, виховної вихованців (учнів), сприяє розвитку в них готовності до орієнтації в різних ситуаціях життєвого та професійного самовизначення. Здійснює психологічну підтримку творчо обдарованих вихованців (учнів), сприяє їхньому творчому визначенню та розвитку. Проводить психолого-педагогічну корекцію порушень соціалізації особистості вихованців (учнів). Формує психологічну культуру вихованців (учнів), працівників закладу / установи та батьків (осіб, які їх

заміняють). Консультує працівників освітнього, соціального закладу з питань практичного застосування психології, орієнтованої на підвищення соціально-психологічної компетентності вихованців (учнів), працівників закладу / установи, батьків (осіб, які їх замінюють). Бере участь у роботі педагогічної ради, методичної ради, підготовці та проведенні атестації педагогічних працівників, у розробленні навчальних планів, програм, посібників, методичних рекомендацій. Підвищує фаховий і кваліфікаційний рівень.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Працівник надавача – фахівець та професіонал (соціальний працівник, фахівець із соціальної роботи, соціальний менеджер та інші) та соціальний робітник, який безпосередньо виконує заходи, що становлять зміст соціальної послуги та працює у штаті надавача послуги або за договором.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Працівник надавача соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю – особа, яка працює у надавача соціальної послуги на підставі трудового договору або залучена ним до виконання заходів на підставі інших договорів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Працівники надавачі соціальних послуг державного / комунального та недержавного секторів – фахівці та професіонали (соціальні працівники, фахівці із соціальної роботи, соціальні менеджери та інші) та соціальні робітники. Кваліфікаційні вимоги до працівників надавачів соціальних послуг, порядок їх атестації визначаються центральним органом виконавчої влади, що

забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Представництво інтересів – ведення переговорів від імені отримувача соціальних послуг за його дорученням (за бажанням – нотаріально оформленим); допомога в оформленні або відновленні документів; сприяння в реєстрації місця проживання або перебування; допомога у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; сприяння у забезпеченні доступу до ресурсів і послуг за місцем проживання / перебування, встановленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо; допомога в забезпеченні технічними засобами реабілітації (*отримувачі: особи / сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Представницький орган місцевого самоврядування – виборний орган (рада), який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Приймальники-розподільники для дітей – спеціальні установи органів Національної поліції, призначені для тимчасового тримання дітей віком від 11 років. Приймальники-розподільники для дітей створюються в АРК, областях, містах Києві і Севастополі та діють згідно з положенням, яким, крім іншого, визначаються посадові обов'язки їхніх працівників..

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Прийомна сім'я – сім'я, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, від 1 до 4 дітей на виховання та спільне проживання.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Прийомні батьки – подружжя або особа, яка не перебуває у шлюбі, які взяли для спільного проживання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Прийомні діти – діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, влаштовані на виховання та спільне проживання до прийомної сім'ї.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Приміщення надавача соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю – мають відповідати санітарним та протипожежним вимогам, бути забезпечені гарячим та холодним водопостачанням і водовідведенням, освітленням, опаленням, обладнані системами каналізації, припливно-витяжної вентиляції відповідно до вимог ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення», засобами безперешкодного доступу для осіб з інвалідністю відповідно до державних будівельних норм ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Принципи медіації – медіація проводиться за взаємною згодою сторін медіації з урахуванням принципів: 1) добровільності; 2) конфіденційності; 3) нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора; 4) самовизначення та рівності прав сторін медіації.

1. Принцип добровільності – участь у медіації є добровільним волевиявленням учасників медіації. Ніхто не може бути примушений до врегулювання конфлікту (спору) шляхом проведення медіації. Сторони медіації та медіатор можуть у будь-який момент відмовитися від участі в медіації. 2). Принцип конфіденційності – медіатор та інші учасники медіації, а також суб'єкт, що забезпечує проведення медіації, не мають права розголошувати конфіденційну інформацію, якщо інше не встановлено законом або якщо всі сторони медіації не домовилися у письмовій формі про інше. Конфіденційною вважається вся інформація, яка стала відома під час підготовки до медіації та її проведення, зокрема про пропозицію та готовність сторін конфлікту (спору) до участі у медіації, факти та обставини, висловлені судження та пропозиції сторін медіації щодо врегулювання конфлікту (спору), зміст угоди за результатами медіації. Якщо медіатор отримав від однієї із сторін конфіденційну інформацію, він може розкрити таку інформацію іншій стороні (сторонам) лише за згодою сторони, яка надала таку інформацію; 3. Принцип нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора – під час проведення медіації медіатор повинен бути нейтральним у ставленні до сторін медіації та незалежним від сторін медіації, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, інших фізичних і юридичних осіб; 4. Принцип самовизначення та рівності прав сторін медіації – а) сторони медіації самостійно обирають медіатора (медіаторів) та/або суб'єкта, що забезпечує проведення медіації; б) сторони медіації самостійно визначають перелік питань, які обговорюватимуться, варіанти врегулювання конфлікту (спору), зміст угоди за результатами медіації, строки та способи її виконання, інші питання щодо конфлікту (спору) та проведення медіації. Інші учасники медіації можуть надавати консультації та рекомендації сторонам медіації, але рішення приймається тільки її сторонами. Якщо стороною медіації є неповнолітня особа, вона приймає рішення з дотриманням вимог законодавства з урахуванням обсягу її дієздатності. Якщо стороною медіації є особа, цивільна дієздатність

якої обмежена, вона приймає рішення з дотриманням вимог законодавства з урахуванням обсягу її дієздатності. Медіація проводиться на засадах рівності сторін. Зобов'язання медіатора мають бути однаковими щодо всіх сторін медіації.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Принципи надання соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми – 1) доступність отримувачів послуг до надання соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми: отримувачі послуг, які перебувають в уразливому стані, члени їх родин, опікуни мають бути поінформовані про можливість отримання послуг з питань протидії торгівлі людьми та у разі необхідності направлені до відповідного надавача послуг для отримання необхідних послуг; 2) незалежність отримувача послуг: а) надавач послуг сприяє отримувачам послуг у самостійному прийнятті рішення щодо їхнього власного життя, забезпечуючи, за потреби, інформацією, допомогою та підтримкою; б) надавачі послуг проявляють до отримувача послуг ввічливість, увагу, витримку, передбачливість, терпіння та враховують їх фізичний і психічний стан; 3) конфіденційність інформації про осіб, які постраждали від торгівлі людьми.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Припинення надання соціальних послуг – підставою для припинення надання соціальних послуг є: 1) відсутність потреби у соціальних послугах за результатами оцінювання потреб особи / сім'ї; 2) закінчення строку дії договору про надання соціальних послуг, крім випадків, передбачених частиною шостою статті 22 Закону України «Про соціальні послуги»; 3) зміна місця проживання / перебування отримувача соціальних послуг, що унеможлиблює надання соціальних послуг; 4) невиконання без поважних причин отримувачем соціальних послуг вимог, визначених договором про надання соціальних послуг; 5) виявлення / встановлення недостовірності поданих отримувачем соціальних послуг інформації / документів

при зверненні за їх наданням, що унеможливило подальше надання таких соціальних послуг; 6) смерть отримувача соціальних послуг; 7) дострокове розірвання договору про надання соціальних послуг за ініціативи отримувача соціальних послуг; 8) ліквідація (припинення діяльності) надавача соціальних послуг або припинення надання ним відповідних соціальних послуг. У разі виявлення в отримувача соціальних послуг медичних протипоказань, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, надання соціальних послуг тимчасово припиняється на строк до їх усунення без розірвання договору про надання соціальних послуг. Не може бути припинено надання соціальних послуг у разі наявної загрози життю чи здоров'ю особи, домашнього насильства чи ознакою статі або жорстокого поводження з дітьми.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Притулки для дітей служб у справах дітей – утворюються, реорганізуються та ліквідуються відповідно до соціальних потреб відповідного регіону Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських, районних у містах рад і підпорядковуються відповідній службі у справах дітей.

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Притулок для дітей служби у справах дітей – заклад соціального захисту, створений для тимчасового перебування в ньому дітей віком від 3 до 18 років.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Програма для кривдника – комплекс заходів на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької пове-

дінки кривдника, формування у нього неагресивної психологічної моделі поведінки, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Програма для постраждалої особи – комплекс заходів, спрямованих на позбавлення емоційної залежності, невпевненості у собі та формування у постраждалої особи здатності відстоювати власну гідність, захищати свої права у приватних стосунках, у тому числі за допомогою уповноважених органів державної влади, органів місцевого самоврядування.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Протидія домашньому насильству – система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, та спрямовані на припинення домашнього насильства, надання допомоги та захисту постраждалій особі, відшкодування їй завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків домашнього насильства, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Протидія насильству за ознакою статі – система заходів, що здійснюються органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, спрямованих на припинення насильства за ознакою статі, надання допомоги та забезпечення захисту постраждалої особи та отримання нею

відшкодування завданої шкоди, а також на належне розслідування випадків насильства за ознакою статі, притягнення до відповідальності кривдників та зміну їхньої поведінки.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Протидія торгівлі людьми – система заходів, спрямованих на подолання торгівлі людьми шляхом її попередження і боротьби з нею та надання допомоги і захисту постраждалим особам.

Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI

Професійна адаптація – система заходів, спрямованих на забезпечення успішного професійного становлення працюючої особи, формування в неї професійних якостей, установок, потреби активно і творчо працювати.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Професійна орієнтація – науково обґрунтована система форм, методів, засобів впливу на особу для сприяння її професійному самовизначенню на основі врахування стану здоров'я, освітнього і професійно-кваліфікаційного рівнів, інтересів, здібностей, індивідуальних, психофізіологічних особливостей та потреб галузей економіки.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Професійна реабілітація – система заходів, спрямованих на підготовку особи до професійної діяльності, відновлення чи здобуття професійної працездатності шляхом адаптації, реадaptaції, навчання, перенавчання чи перекваліфікації з можливим подальшим працевлаштуванням та необхідним соціальним супроводженням з урахуванням особистих схильностей та побажань особи.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Професійний відбір – науково обґрунтована система визначення ступеня придатності особи до конкретної професії, спеціальності (робочого місця, посади) відповідно до встановлених законодавством нормативних вимог.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Профілактична програма – спеціально розроблений комплекс (система) профілактичних заходів, спрямованих на попередження конкретної соціальної проблеми (або декількох пов'язаних між собою проблем), негативного явища, складних життєвих обставин. Профілактичні програми дозволяють у повному обсязі та комплексно здійснювати надання соціальної послуги на рівні громадян, груп осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах, спричинених інвалідністю, віком, станом здоров'я, соціальним становищем, бездомністю, відбуванням покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк тощо.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Профілактичний захід – спеціально організована взаємодія надавачів та отримувачів соціальної послуги, спрямована на попередження соціальної проблеми, негативного явища, складних життєвих обставин чи подолання окремих її чинників.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Процес надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення – складається з трьох етапів: 1) *на першому етапі* (формування соціального замовлення) передбачається визначення: потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади в соціальних послугах відповідно до Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/ терито-

ріальної громади в соціальних послугах, затвердженого Мінсоцполітики; предмета соціального замовлення, що охоплює: перелік соціальних послуг, сформований за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади в соціальних послугах; перелік категорій та орієнтовну чисельність отримувачів соціальних послуг; обсяг бюджетних коштів, необхідних для виплати компенсації. За рішенням замовника соціальних послуг соціальне замовлення може формуватися щороку або на період до трьох років у межах стратегічного середньострокового планування; 2) *на другому етапі* (виконання соціального замовлення) передбачається: розроблення завдання на виконання соціального замовлення; організація та проведення конкурсу; укладення договору про надання соціальних послуг та його виконання; 3) *на третьому етапі* передбачається проведення моніторингу надання соціальних послуг та оцінки їх якості, здійснення контролю за дотриманням вимог, установлених законодавством про соціальні послуги, подання звітності.

Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.2020 р. № 450

Пряма дискримінація – ситуація, за якої з особою та/або групою осіб за їх певними ознаками поводяться менш прихильно, ніж з іншою особою та/або групою осіб в аналогічній ситуації, крім випадків, коли таке поводження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI (зі змінами та доповненнями)

Психолог установи соціального захисту – вивчає, аналізує й проводить психологічну експертизу та психологічну корекцію поведінки отримувачів соціальних послуг. Надає, за необхідності, психологічну допомогу працівникам установи соціального захисту. Проводить психологічну діагностику особистості отримувача соціальних послуг, визначає форми, методи, засоби, терміни та процедури психологічної корекції. Бере участь у визначенні індивідуаль-

них потреб отримувача соціальних послуг і складанні плану надання йому соціальних послуг. Розробляє проекти програм психологічної адаптації та духовної, моральної, освітньої реабілітації отримувачів соціальних послуг. Навчає їх прийомів та методів саморегуляції, самовиховання, самонавчання, формування мотивації до праці. Планує та розробляє розвиткові, корекційні, адаптаційні програми з урахуванням індивідуальних, вікових особливостей отримувачів соціальних послуг, проводить з ними індивідуальну психокорекційну роботу. Формує психологічну культуру отримувачів соціальних послуг та членів їхніх родин. Проводить з ними психопрофілактичну та психокорекційну роботу. Надає отримувачам соціальних послуг психологічну підтримку, інформаційні і консультативні послуги. Проводить аналіз щодо соціально-побутової та трудової адаптації отримувачів соціальних послуг. Готує, на основі вивчення психофізіологічних особливостей отримувачів соціальних послуг, рекомендації і пропозиції щодо впровадження результатів цих досліджень. Дотримується педагогічної етики, поважає гідність отримувача соціальних послуг. Бере участь у підготовці та проведенні науково-практичних семінарів та інших освітніх заходів щодо специфіки своєї діяльності. Постійно вдосконалює свій професійний рівень.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Психологічна адаптація – система заходів, спрямованих на формування в особи здатності пристосовуватися до чинних у суспільстві вимог та критеріїв за рахунок присвоєння їй норм і цінностей даного суспільства.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Психологічна допомога в реабілітації – діяльність, спрямована на відновлення та підтримку функціонування особи у фізичній, емоційній, інтелектуальній, соціальній та духовній сферах із застосу-

ванням методів психологічної та психотерапевтичної допомоги у формах психотерапії, психологічного консультування або першої психологічної допомоги. Психологічну допомогу в реабілітації здійснює клінічний психолог (психолог, психотерапевт) у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Психологічна підтримка – система соціально-психологічних, психолого-педагогічних способів і методів допомоги особі з метою оптимізації її психоемоційного стану в процесі формування здібностей і самосвідомості, сприяння соціально-професійному самовизначенню, підвищенню конкурентоспроможності на ринку праці та спрямуванню її зусиль на реалізацію професійної кар'єри.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Психологічна реабілітація – система заходів, спрямованих на відновлення, корекцію психологічних функцій, якостей, властивостей особи, створення сприятливих умов для розвитку та утвердження особистості.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Психологічне насильство – форма домашнього насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, контроль у репродуктивній сфері, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII

Психолого-педагогічна реабілітація – система психологічних та педагогічних заходів, спрямованих на формування способів оволодіння знаннями, уміннями і навичками, надання психологічної допомоги, зокрема щодо формування самоутвердження і належної самооцінки особою можливостей, засвоєння правил суспільної поведінки.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Психолого-педагогічний супровід – системна діяльність практичного психолога та корекційного педагога, спрямована на створення комплексної системи клініко-психологічних, психолого-педагогічних і психотерапевтичних умов, що сприяють засвоєнню знань, умінь і навичок, успішній адаптації, реабілітації, особистісному становленню особи, нормалізації сімейних стосунків, її інтеграції в соціум.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Р

Разове консультування – консультування, яке проводиться у випадках, коли більш тривала робота з особою, сім'єю з якихось причин виявляється недоцільною або неможливою. Тривалість консультації: 45–60 хвилин.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Районний бюджет – план утворення і використання фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення спільних інтересів територіальних громад сіл, селищ, міст районного значення, виконання місцевих програм, здійснення бюджетного вирівнювання.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Районні та обласні ради – органи місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Реабілітаційна допомога у сфері охорони здоров'я – діяльність фахівців з реабілітації у сфері охорони здоров'я, що передбачає здійснення комплексу заходів, спрямованих на оптимізацію функціонування осіб, які зазнають або можуть зазнати обмеження повсякденного функціонування у їхньому середовищі.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-ІХ (зі змінами та доповненнями)

Реабілітаційний заклад – установа, підприємство, заклад, у тому числі їх відділення, структурні підрозділи, незалежно від форми власності, що здійснює реабілітацію осіб з інвалідністю і дітей з інвалідністю відповідно до державних соціальних нормативів у сфері реабілітації.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-ІІІ (зі змінами та доповненнями)

Реабілітаційні заходи – комплекс заходів, якими здійснюється реабілітація осіб з інвалідністю.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-ІІІ (зі змінами та доповненнями)

Реабілітація – комплекс заходів, яких потребує особа, що зазнає або може зазнати обмеження повсякденного функціонування внаслідок стану здоров'я або старіння у взаємодії з її середовищем.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-ІХ (зі змінами та доповненнями)

Реабілітація осіб з інвалідністю – система медичних, психологічних, педагогічних, фізичних, професійних, трудових, фізкультурно-спортивних, соціально-побутових заходів, спрямованих на

надання особам допомоги у відновленні та компенсації порушених або втрачених функцій організму для досягнення і підтримання соціальної та матеріальної незалежності, трудової адаптації та інтеграції в суспільство, а також забезпечення осіб з інвалідністю допоміжними засобами реабілітації і медичними виробами.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Реабілітація особи, яка постраждала від торгівлі людьми – комплекс медичних, психологічних, соціальних, юридичних та інших заходів, спрямованих на відновлення фізичного і психологічного стану та соціальних функцій особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI

Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг – створюється для забезпечення: 1) реалізації права особи / сім'ї на соціальні послуги; 2) профілактики складних життєвих обставин; 3) подолання складних життєвих обставин; 4) мінімізації негативних наслідків складних життєвих обставин; 5) обліку надавачів, отримувачів соціальних послуг та послуг, що їм надаються; 6) координації діяльності у системі надання соціальних послуг. Реєстр складається з розділів про надавачів соціальних послуг, окремо – про фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» без здійснення підприємницької діяльності та про отримувачів соціальних послуг. Сукупність відомостей про фізичних осіб (персональні дані), що містяться в Реєстрі, є інформацією з обмеженим доступом. Оброблення таких відомостей здійснюється з дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних». Інформація з Реєстру використовується з дотриманням вимог законів України «Про інформацію» та «Про захист персональних даних» виключно для потреб, визначених законодавством про соціальні послуги.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Реінтеграція бездомних осіб і безпритульних дітей – процес повернення бездомних осіб і безпритульних дітей до життя в суспільстві як повноправних його членів.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Рівні можливості жінок і чоловіків – рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Рівні права жінок і чоловіків – відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Рішення про надання соціальної послуги профілактики чи відмову у її наданні – приймається суб'єктом, що надає соціальну послугу, протягом 14 календарних днів з дати звернення отримувача соціальної послуги. У випадку надання соціальної послуги дитині, яка перебуває у складних життєвих обставинах, рішення про надання соціальної послуги приймається невідкладно на підставі попереднього визначення індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги або попередньої оцінки ситуації.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Робота з отримувачем послуг у сфері протидії торгівлі людьми – профілактична робота з питань протидії торгівлі людьми потребує ґрунтовного підходу з боку надавачів послуг у сфері протидії торгівлі людьми та передбачає дослідження проблем адміністративно-територіальної одиниці за такими ключовими напрямками: 1) аналіз загальної ситуації в адміністративно-територіальній одиниці (основні показники соціально-економічного розвитку, її інфраструктура, аналіз історичного та культурного підґрунтя);

2) аналіз статистичних даних щодо проблеми у цій адміністративно-територіальній одиниці (кількість населення, молоді, безробітних, кількість шкіл, вузів, громадських організацій за напрямками відповідної діяльності, кількість попередніх заходів та акцій з певної проблематики); 3) оцінка обізнаності населення із проблемою на основі проведених досліджень адміністративно-територіальної одиниці.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Робоче місце особи з інвалідністю – місце або виробнича ділянка постійного або тимчасового перебування особи під час трудової діяльності на підприємствах, в установах і організаціях.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Розлучення дитини з сім'єю – діти та батьки не повинні розлучатися всупереч їх волі, за винятком випадків, коли таке розлучення необхідне в інтересах дитини і цього вимагає рішення суду, що набрало законної сили. Під час вчинення дій, пов'язаних з розлученням дитини з одним або обома батьками, а також інших дій, що стосуються дитини.

Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII

С

Сексуальне насильство – форма домашнього насильства, що включає будь-які діяння сексуального характеру, вчинені стосовно повнолітньої особи без її згоди або стосовно дитини незалежно від її згоди, або в її присутності, примушування до акту сексуального характеру з третьою особою, а також інші правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості особи

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Середньомісячний сукупний дохід сім'ї – обчислений у середньому за місяць дохід усіх членів сім'ї, одержаний ними протягом шести місяців у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

Середньотривале консультування – консультування (вид психологічної допомоги), яке здійснюється протягом 10–15 зустрічей та передбачає психокорекційну роботу з отримувачем соціальної послуги для усунення недоліків у розвитку особистості та створення умов для повноцінного її становлення.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Синдром набутого імунodefіциту (СНІД) – стадія розвитку хвороби, зумовленої ВІЛ (ВІЛ-інфекція), що характеризується клінічними проявами, спричиненими глибоким ураженням імунної системи людини під впливом ВІЛ.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунodefіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-ХІІ (зі змінами та доповненнями)

Система надання соціальних послуг – правова основа, принципи, способи і форми надання соціальних послуг, сукупність суб'єктів, що взаємодіють на всіх етапах організації надання соціальних послуг.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Система раннього втручання – комплексний механізм, спрямований на збереження сім'ї для дитини та запобігання негативним наслідкам інституційного догляду та виховання для дитини і суспільства загалом, що полягає у поєднанні зусиль декількох систем – соціального захисту, охорони здоров'я та освіти.

Про підготовку фахівців з раннього втручання : Лист Міністерства і освіти України від 23.06.2023 р. № 1/9144-23

Система реінтеграції бездомних осіб – комплекс заходів для здійснення процесу повернення бездомних осіб до життя в суспільстві як повноправних його членів.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Сімейне консультування – консультування отримувачів соціальної послуги, що перебувають у родинних стосунках або проживають однією сім'єю.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Сім'я – первинний та основний осередок суспільства. Сім'ю складають особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Подружжя вважається сім'єю і тоді, коли дружина та чоловік у зв'язку з навчанням, роботою, лікуванням, необхідністю догляду за батьками, дітьми та з інших поважних причин не проживають спільно. Дитина належить до сім'ї своїх батьків і тоді, коли спільно з ними не проживає.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Сім'я з дітьми – поєднане родинними зв'язками та зобов'язаннями щодо утримання коло осіб, у якому виховуються рідні, усиновлені діти, а також діти, над якими встановлено опіку чи піклування, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу.

Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII (зі змінами та доповненнями)

Сім'я патронатного вихователя – сім'я, в якій за згоди всіх її членів повнолітня особа, яка пройшла спеціальний курс підготовки, виконує обов'язки патронатного вихователя на професійній основі.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III (зі змінами та доповненнями)

Склад сім'ї отримувача соціальних послуг – до такої сім'ї входять особи, які спільно з ним проживають і ведуть побут, мають взаємні права та обов'язки і поєднані з ним на підставі шлюбу / кровного споріднення / усиновлення / на інших підставах, що не заборонені законом і не суперечать моральним засадам суспільства. При цьому вони можуть бути як працездатними, так і непрацездатними (особи, які досягли встановленого Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» віку, що дає право на призначення пенсії за віком, у тому числі на пільгових умовах, та дострокової, або особи з інвалідністю, у т. ч. діти з інвалідністю, а також особи, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника, у т. ч. діти, яким не встановлено інвалідність, але які хворі на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, діти, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, потребують паліативної допомоги). Дохід усіх осіб, включених до складу сім'ї отримувача соціальних послуг, враховується до середньомісячного сукупного доходу його сім'ї.

До складу сім'ї отримувача соціальних послуг не включаються особи, які перебувають на повному державному утриманні; діти, щодо яких отримувача соціальних послуг було позбавлено батьківських прав; батьки отримувача соціальних послуг, яких позбавлено батьківських прав щодо отримувача соціальних послуг; особи, правовий статус яких визначено законами України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти», «Про боротьбу з тероризмом».

Про затвердження Методики обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 17.05.2022 р. № 150

Складні життєві обставини – обставини, що негативно впливають на життя, стан здоров'я та розвиток особи, функціонування сім'ї, які особа / сім'я не може подолати самотійно.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Складні життєві обставини, в яких перебуває дитина – умови, що негативно впливають на життя дитини, стан її здоров'я та розвиток (інвалідність, тяжка хвороба, безпритульність конфлікт із законом, залучення до найгірших форм дитячої праці, залежність від психотропних речовин, інші види залежності, жорстоке поводження, у т. ч. у разі, коли кривдником є дитина, ухилення батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання обов'язків, обставини стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо), установлені за результатами оцінювання потреб дитини та її сім'ї у соціальних послугах.

Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585

Соціальна адаптація – навчання, формування та розвиток соціальних навичок, умінь, соціальної компетенції; представництво інтересів; корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; надання психологічної підтримки; посередництво та консультивання; допомога в оформленні документів; сприяння працевлаштуванню; допомога у зміцненні / відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; організація клубів за інтересами, клубів активного довголіття, університетів третього віку; допомога в організації денної зайнятості та дозвілля; сприяння організації та діяльності груп самодопомоги.

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціальна адаптація звільнених осіб – процес засвоєння звільненими особами соціального досвіду з метою повернення їх до

самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві.

Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI (зі змінами та доповненнями)

Соціальна допомога – система заходів, спрямованих на повернення особи до активного життя та праці, відновлення соціального статусу і формування в особи якостей, установок щодо пристосування до умов нормальної життєдіяльності шляхом правового і матеріального захисту її існування, підготовки до самообслуговування з формуванням здатності до пересування і спілкування, повсякденних життєвих потреб тощо.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Соціальна інтеграція та реінтеграція – допомога в оформленні документів; отриманні реєстрації місця проживання / перебування; сприяння в отриманні житла, працевлаштуванні тощо; корекція психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; надання психологічної підтримки; допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; сприяння організації та діяльності груп самопомоги; сприяння в отриманні послуги перекладу, вивчення державної мови; сприяння у встановленні зв'язків із національно-культурними організаціями співвітчизників (*отримувачі: ВПО; особи, що постраждали від торгівлі людьми; бездомні; біженці; шукачі притулку; представники національних меншин; діти та особи, які перебувають / перебували в спеціалізованих або інтернатних закладах*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціальна послуга денного догляду – комплекс заходів, що здійснюється протягом робочого дня суб'єкта, що надає соціальну послугу денного догляду, і спрямований на створення умов забез-

печення життєдіяльності осіб, які частково або повністю втратили здатність / не набули здатності до самообслуговування, без надання їм місця постійного проживання.

Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Соціальна послуга денного догляду дітей з інвалідністю – комплекс заходів, спрямованих на створення умов для забезпечення життєдіяльності отримувача соціальної послуги, що передбачають: соціальну реабілітацію; соціально-трудова адаптацію та організацію дозвілля; участь отримувачів соціальної послуги та членів їхніх сімей, їхніх родичів у вирішенні конкретних соціальних проблем; догляд; навчання законних представників отримувача соціальної послуги, які проводяться протягом робочого дня надавача соціальної послуги, але не менше ніж протягом 4 годин на день, без надання місця проживання.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н

Соціальна послуга догляду вдома – заходи, що проводяться за місцем проживання (вдома) отримувача соціальної послуги протягом робочого дня надавача соціальної послуги і полягають у наданні допомоги в самообслуговуванні особам, які частково або повністю втратили / не набули здатності до самообслуговування.

Про затвердження Державного стандарту догляду вдома : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.11.2013 р. № 760 (зі змінами та доповненнями)

Соціальна послуга догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних – комплексна соціальна послуга, що передбачає організацію забезпечення умов для проживання, наближених до сімейних, формування та підтримку навичок самообслуговування, побутових навичок, необхідних для організації самостійного

життя; виховання та розвиток індивідуальних здібностей; сприяння в отриманні освітніх, медичних, реабілітаційних і соціальних послуг.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Соціальна послуга з паліативного догляду – комплекс заходів, що здійснюються протягом робочого дня суб'єкта, який надає соціальну послугу, спрямованих на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які частково або повністю втратили здатність до самообслуговування, є паліативними хворими.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58 (зі змінами та доповненнями)

Соціальна послуга консультивання – комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для виходу зі складної життєвої ситуації та адаптації особи, сім'ї до нових умов соціального середовища, спрямованих на усунення/пристосування обмежень життєдіяльності, підтримку соціальної незалежності, збереження та продовження соціальної активності особи, сім'ї.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультивання : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Соціальна послуга кризового та екстреного втручання – психологічна допомога (консультивання, підтримка, діагностика, корекція, психотерапія, реабілітація), надання інформації з питань соціального захисту населення, допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами, представництво інтересів, корекція сімейних стосунків, допомога особам, які постраждали від насильства в сім'ї, допомога в отриманні безоплатної правової допомоги, організація надання невідкладної медичної допомоги, організація надання притулку. Соціальна послуга полягає у забезпеченні якісної, оперативної, короткотривалої допомоги, захисту і підтримки особам, які переживають кризову ситуацію, у тому числі

наси́льство в сім'ї, не можуть самостійно сформува́ти ефективні способи реагування та адаптації до кризової ситуації, а також в організації і застосуванні заходів щодо її усунення, мінімізації або подолання. За наявності загрози життю чи здоров'ю особи надавач соціальної послуги негайно в телефонному режимі повідомляє службу у справах дітей (у разі загрози життю чи здоров'ю дитини), орган Національної поліції та здійснює негайно, але не пізніше ніж протягом 24 годин екстрене втручання. Після здійснення екстреного втручання надавач соціальної послуги аналізує обставини, що призвели до виникнення кризової ситуації, для планування та проведення подальшої роботи з отримувачем соціальної послуги. Соціальна послуга спрямована на допомогу особам, постраждалим від кризової ситуації, у тому числі насильства в сім'ї, у відновленні оптимального рівня персонального і міжперсонального функціонування, на зменшення ознак кризової ситуації та усунення прямої загрози життю і здоров'ю отримувачів соціальної послуги, активізацію та наснаження осіб, які потрапили в кризову ситуацію, у тому числі постраждали від насильства в сім'ї, підвищення їхньої особистої спроможності на подальше самостійне вирішення проблем, що спричинили кризову ситуацію або стали її наслідком. В процесі кризового втручання вирішуються першочергові проблеми отримувача соціальної послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання: Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716

Соціальна послуга надання притулку бездомним особам – комплекс заходів з надання допомоги бездомним особам, що здійснюється протягом строку, необхідного для надання їм притулку, та спрямований на зменшення чисельності таких осіб шляхом організації для них нічлігу (розміщення на ніч) та/або тимчасового перебування/проживання.

Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам: Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495

Соціальна послуга натуральної допомоги – заходи, що полягають у наданні допомоги в самообслуговуванні особам, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги : Наказ Міністерства соціальної політики від 25.03.2021 р. № 147

Соціальна послуга підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – комплекс заходів з надання місця для проживання, навчання, розвитку та підтримки навичок самостійного проживання, допомоги в організації розпорядку дня, організації медичного патронажу, допомоги у веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання), з представництва інтересів, надання допомоги в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами, інформації з питань соціального захисту населення, допомоги в отриманні безоплатної правової допомоги, спрямований на створення для отримувачів соціальної послуги соціально-побутових умов для самостійного проживання, захист їхніх прав та інтересів і залучення їх до життєдіяльності територіальної громади.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Соціальна послуга представництва інтересів – надання допомоги особам, сім'ям, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах, шляхом здійснення заходів, спрямованих на подолання / пом'якшення складних життєвих обставин, згідно з визначеними потребами.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261

Соціальна послуга профілактики може надаватись на таких рівнях – усього суспільства, окремого регіону, адміністративно-територіальної одиниці (рівень громади); окремого закладу, організації, установи (групи); окремого індивіда чи його сім'ї (індивідуальний). На рівні громади соціальна послуга надається шляхом виконання затверджених профілактичних програм, у яких передбачається, зокрема, проведення кампаній із залученням засобів масової інформації, масових заходів. На рівні групи – шляхом виконання профілактичних програм, розроблених для закладів, організацій та установ; на індивідуальному – виконання програм, розроблених для окремих осіб та сімей. Залежно від ступеня розвитку проблеми або соціального явища визначається вид соціальної профілактики: первинна, вторинна та третинна. Перша надається, якщо проблема / негативне явище в отримувачів послуг не сформовані, друга – за наявності високого ризику її розвитку, а третя – якщо вона існує та спричиняє негативні наслідки / збитки.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Соціальна послуга соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці – комплекс заходів, що здійснюються на регулярній основі протягом визначеного строку та мають на меті підтримку отримувача соціальних послуг в процесі подолання життєвих труднощів, відновлення та підвищення соціального статусу, що передбачає надання соціальної послуги безпосередньо методами індивідуальної роботи та виконання ролі посередника.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Соціальна послуга соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – комплекс заходів, що передбачає оцінку потреб, визначення шляхів подолання основ-

них проблем, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача послуги задля моніторингу виконання поставлених завдань, сприяння в отриманні інших послуг, допомогу в усвідомленні значення дій та/або розвиток вміння керувати ними, розвиток навичок, спрямованих на подолання чи мінімізацію складних життєвих обставин.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318 (зі змінами та доповненнями)

Соціальна послуга соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – комплекс заходів, що передбачає допомогу у створенні та підтримці позитивного соціально-психологічного клімату в сім'ї, адаптацію дитини в нових умовах, створення належних умов для забезпечення індивідуальних потреб кожної дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, у розвитку та вихованні, захист майнових, житлових та інших прав дитини, сприяння її навчанню та розвитку, допомогу у зміцненні чи відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків, у створенні та забезпеченні умов для пріоритетного права дитини на усиновлення, її підготовку до виходу із сім'ї, в т. ч. до самостійного життя.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Соціальна послуга соціальної адаптації – комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для процесу активного гармонійного пристосування осіб, які: перебувають у складних життєвих обставинах, у т. ч. похилого віку, мають інвалідність, перебували у спеціалізованих або інтернатних закладах, відбули покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк, до змінених умов соціального середовища, спрямованих на усунення / пристосування обмежень життєдіяльності для підтримки

соціальної незалежності, збереження та продовження їхньої соціальної активності.

Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації: Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № з0665-15

Соціальна послуга соціальної інтеграції – комплекс заходів із надання допомоги випускникам інтернатних закладів (установ), спрямований на розвиток соціальної компетентності, сприяння реалізації особистісного потенціалу в період переходу до самостійного життя, мінімізацію ризиків потрапляння у складні життєві обставини.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ): Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Соціальна послуга стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності – комплекс соціальних та реабілітаційних заходів, що здійснюється згідно з індивідуальним планом протягом робочого дня суб'єкта, що надає соціальну послугу, і спрямований на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які втратили/не набули здатність до самообслуговування, з наданням їм місця проживання.

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності: Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198 (зі змінами та доповненнями)

Соціальна послуга фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору – заходи, що проводяться протягом робочого дня надавача соціальної послуги і полягають у здійсненні фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору: Наказ Міністерства соціальної політики від 03.05.2022 р. № 145

Соціальна послуга щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – комплекс заходів з надання допомоги без-

домним особам, що здійснюється протягом строку, необхідного для надання їм допомоги, і спрямований на поступове повернення бездомної особи до самостійного повноцінного життя в суспільстві з урахуванням індивідуальних потреб та наданням притулку.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб : Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Соціальна профілактика – організація навчання та просвіти (лекції, бесіди, вистави, акції, створення та розповсюдження рекламно-інформаційних та просвітницьких матеріалів тощо); організація простору безпеки та розвитку; консультування; представництво інтересів; посередництво; інформування з питань соціальних послуг, стосовно здорового способу життя, профілактики суспільно небезпечних хвороб, протиправної поведінки, інституалізації дітей та дорослих з інвалідністю, дітей з групи ризику та громадян похилого віку, дискримінації, а також з питань толерантного ставлення до вразливих груп населення. *Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429*

Соціальна профілактика серед сімей, дітей та молоді – соціальна профілактика в сімейному, дитячому та молодіжному середовищі передбачає здійснення: 1) комплексних заходів, спрямованих на запобігання сімейному неблагополуччю, соціальному сирітству, домашньому насильству та жорстокому поводженню з дітьми, торгівлі людьми, найгіршим формам дитячої праці; 2) системного обліку і догляду за дітьми та молоддю, які виявили схильність до асоціальної поведінки; 3) інформаційно-просвітницької, пропагандистської роботи в сім'ях, серед дітей та молоді за місцем проживання, навчання або роботи, спрямованої на формування в особистості стандартів позитивної поведінки, здорового способу життя.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Соціальна реабілітація – система заходів, спрямованих на створення і забезпечення умов для повернення особи до активної участі у житті, відновлення її соціального статусу та здатності до самостійної суспільної і родинно-побутової діяльності, та соціально-побутової адаптації, задоволення потреби у забезпеченні допоміжними засобами реабілітації.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Соціальна реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними порушеннями – навчання, формування, розвиток та підтримка соціально-побутових навичок (самообслуговування, комунікації, позитивної поведінки, приготування їжі, користування грошима, орієнтування тощо); допомога у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичок користування ними; психологічна підтримка; організація дозвілля, спортивно-оздоровчої, технічної та художньої діяльності, трудової адаптації, працетерапії; арттерапія.

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціальна реабілітація сімей, дітей та молоді – соціальна реабілітація сімей, дітей та молоді передбачає здійснення: 1) заходів, спрямованих на оптимізацію і коригування ставлення сімей, дітей та молоді до відповідального батьківства, формування у них навичок до самообслуговування, самостійного проживання та інтеграції в суспільство; 2) соціального патронажу дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі, та молодих людей, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю – професійна діяльність, спрямована на запобігання, мінімізацію негативних наслідків та подолання складних життєвих обставин сімей, дітей та

молоді, посилення їхньої здатності до реалізації власного життєвого потенціалу.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Соціальне житло – 1) житло всіх форм власності (крім соціальних гуртожитків) із житлового фонду соціального призначення, що безоплатно надається громадянам України, які потребують соціального захисту, на підставі договору найму на певний строк; 2) жила площа, яка надається за нормами державних соціальних стандартів відповідно до законодавства за рахунок державного та/або комунального житлового фонду.

Про житловий фонд соціального призначення : Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Соціальне замовлення – засіб регулювання діяльності у системі надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі надавачів соціальних послуг для задоволення потреб осіб / сімей у соціальних послугах відповідно до результатів визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді – здійснюється шляхом надання комплексу соціальних послуг. Соціальні послуги сім'ям, дітям та молоді надаються відповідно до законодавства.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Соціальне патрулювання – 1) мобільна форма надання соціальних послуг відповідними фахівцями (далі – група) поза межами закладів. Соціальне патрулювання може здійснюватись працівни-

ками закладів для бездомних осіб, соціального захисту дітей представниками громадських і благодійних організацій; 2) мобільна форма надання соціальних послуг відповідними фахівцями поза межами закладів для бездомних осіб і безпритульних дітей. *Основними завданнями здійснення соціального патрулювання є:* виявлення бездомних осіб; вивчення стану бездомності в регіоні; з'ясування чисельності бездомних осіб, які проживають на вулиці, та місць їх скупчення; встановлення причин і умов, що спричиняють поширення бездомності в даному регіоні; зменшення чисельності бездомних осіб, які проживають або перебувають на вулиці, шляхом організації тимчасового притулку; надання або організація надання допомоги та соціальних послуг бездомним особам, які проживають або перебувають на вулиці, у тому числі із залученням відповідних служб, закладів, організацій (медичні заклади, виїзні бригади швидкої медичної допомоги, органи внутрішніх справ тощо) за згодою або за угодою; сприяння у здійсненні заходів з профілактики правопорушень у регіоні. *Для вирішення поставлених завдань група:* визначає та відвідує найвірогідніші місця скупчень бездомних осіб у регіоні; співпрацює з органами місцевого самоврядування, місцевими органами виконавчої влади, органами праці та соціального захисту населення, охорони здоров'я, внутрішніх справ, центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, об'єднаннями громадян, волонтерами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності в частині організації надання невідкладної (екстреної) медичної та соціальної допомоги бездомним особам; направляє інформацію про виявлених бездомних осіб до центрів обліку; інформує у разі виявлення безпритульних дітей служби у справах дітей обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій; здійснює моніторинг наявності вільних місць у закладах соціального захисту для бездомних, що діють на території регіону (району, міста), для мотивування та направлення до них бездомних осіб; проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу з особами, які перебувають

на вулиці, щодо: можливості отримання допомоги; недопущення поширення соціально небезпечних хвороб тощо; проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення щодо недопущення дискримінації бездомних осіб та можливості надання допомоги цій категорії населення; розповсюджує рекламну продукцію з адресами закладів, установ, організацій, пунктів тощо, де бездомні особи можуть отримати послуги; надає бездомним особам соціальні послуги, зокрема: роздачу їжі; видачу гуманітарної допомоги (одяг, взуття тощо); надання першої медичної допомоги; забезпечення санітарно-гігієнічними засобами; направлення бездомних осіб до центрів обліку для взяття їх на облік; направлення відповідно до потреби до медичних закладів, установ та організацій.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Про затвердження Порядку здійснення соціального патрулювання : Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.07.2011 р. № 283

Соціальний готель – заклад соціального захисту для проживання бездомних осіб, який має у своєму складі окремі номери (кімнати). До соціального готелю приймаються бездомні особи, які працюють або мають інше постійне легальне джерело доходу, недостатнє для оренди (наймання), купівлі житла.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Соціальний гуртожиток – соціальне житло, яке надається громадянам України на час їх перебування на соціальному квартирному обліку за умови, що таке житло є єдиним місцем їх проживання.

Про житловий фонд соціального призначення : Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – діти, які внаслідок смерті батьків, позбавлення батьків батьківських прав, хвороби батьків чи з інших причин

залишилися без батьківського піклування, мають право на особливий захист і допомогу з боку держави. Відсутність одного або обох з батьків та батьківського піклування підтверджується відповідними документами, які є підставою для надання цим дітям матеріального забезпечення і пільг, передбачених законодавством України. У разі передачі дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, під опіку чи піклування, влаштування в будинки дитини, дитячі будинки, школи-інтернати, дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї жиле приміщення, в якому вони проживали, зберігається за дітьми протягом усього часу перебування їх в цих закладах, у опікунів чи піклувальників, дитячому будинку сімейного типу, прийомній сім'ї незалежно від того, чи проживають у жиллому приміщенні, з якого вибули діти, інші члени сім'ї. Жиле приміщення, яке зберігається за дітьми, може бути передано в оренду іншим громадянам на строк до повернення дітей із зазначених закладів, від опікунів чи піклувальників, з прийомної сім'ї чи дитячого будинку сімейного типу. Порядок збереження і передачі в оренду жилого приміщення та іншого майна дитини затверджується Кабінетом Міністрів України. Держава забезпечує дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, а також особам з їх числа, які до передачі під опіку чи піклування, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, мали впорядковане житло, що зберігалось за ними, вселення їх у ці приміщення і повернення їм майна, що знаходилося в цих приміщеннях на день передачі дітей під опіку чи піклування, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа, які до передачі під опіку чи піклування, влаштування в дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї, заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, не мали впорядкованого житла або вселення яких у приміщення, що зберігалось за ними, неможливе внаслідок його знищення чи пошкодження або з інших

поважних причин, що унеможливлюють проживання в них таких дітей, забезпечуються позачергово впорядкованим житлом за місцем їх перебування на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, або, за їхнім бажанням, – грошовою компенсацією за належне їм для отримання жиле приміщення в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, або забезпечуються позачергово соціальним житлом за місцем їх перебування на соціальному квартирному обліку. Особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, після досягнення 23 років не втрачають право на позачергове отримання жилого приміщення або, за їхнім бажанням, – грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення, на позачергове отримання соціального житла за умови їх перебування у встановленому порядку на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, на момент досягнення 23-річного віку. Держава гарантує матеріальну допомогу на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням, у дитячих будинках сімейного типу і прийомних сім'ях у порядку, встановленому законодавством України. Дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення ними 18-річного віку надається одноразова допомога у розмірах і порядку, визначених Кабінетом Міністрів України. Держава гарантує працевлаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, після повернення їх з дитячих закладів, від опікунів чи піклувальників, з дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей, закінчення навчання в державних та комунальних закладах освіти.

Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III

Соціальний захист дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах – з метою створення належних умов для забезпечення реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї, підтримки сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, і захисту прав дітей у таких сім'ях органи державної влади, органи місцевого самоврядування, заклади освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, інші заклади та установи, зокрема

структурні підрозділи районних, районних у Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад, сільських, селищних рад об'єднаних територіальних громад з питань освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі тощо, служби у справах дітей, центри соціальних служб, фахівці із соціальної роботи або інші надавачі соціальних послуг, органи Національної поліції, територіальні органи ДСНС та підпорядковані підрозділи, спеціалізовані установи з надання безоплатної первинної правової допомоги, регіональні та місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, бюро правової допомоги, суди, органи прокуратури, уповноважені органи з питань пробації, інші загальні та спеціалізовані служби підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» забезпечують виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, за місцем проживання, надання їм послуг у межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією та законами України, інформують інших уповноважених суб'єктів щодо захисту прав та інтересів таких дітей і надання підтримки їх сім'ям відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585.

Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866

Соціальний квартирний облік – облік громадян України, які користуються правом на соціальне житло і перебувають у черзі на його отримання.

Про житловий фонд соціального призначення : Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Соціальний патолог – виявляє та аналізує у межах своїх повноважень причини і наслідки проявів девіантної поведінки осіб (хуліганство, алкоголізм, наркоманія, проституція, сектантство, схильність до суїциду, жебракування і т. п.). Проводить роботу із надання соціальних послуг сім'ям та окремим особам, які ведуть спосіб життя, що загрожує правопорядку, суспільній моралі, здоров'ю їхніх близьких та ін. Проводить бесіди з отримувачами соціальних послуг, з'ясовує причини, що призвели до їхньої девіантної поведінки, попереджає про її ймовірні негативні наслідки. Роз'яснює отримувачам соціальних послуг їхні права та відповідальність за антисуспільний спосіб життя та загрози навколишнім, передбачені законодавством. Розробляє для отримувачів соціальних послуг та членів їхніх родин відповідні програми соціалізації. Співпрацює з органами правопорядку. Допомагає отримувачам соціальних послуг та членам їхніх родин у подоланні проблем працевлаштування, отримання освіти, медичної допомоги, розміщенні у дошкільних закладах та таборах відпочинку для дітей, облаштуванні елементарних житлових умов, вирішенні інших соціально-економічних питань. Залучає до подолання проблем отримувачів соціальних послуг фахівців різних профілів: соціальних робітників, лікарів, педагогів, психологів, юристів тощо. Підтримує зв'язки із закладами соціальної сфери, благодійними фондами та організаціями, органами правопорядку, установами, що здійснюють соціальний захист громадян, школами та інтернатами.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Соціальний патронаж звільнених осіб – допомога звільненим особам шляхом здійснення комплексу правових, економічних, організаційних, психологічних, соціальних та інших заходів, зокрема надання послуг, спрямованих на їх соціальну адаптацію.

Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI (зі змінами та доповненнями)

Соціальний патруль – команда, у складі не менше трьох осіб: соціального працівника, медичного працівника, юрисконсульта, психолога, реабілітолога та ін.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Соціальний педагог – вивчає, узагальнює і впроваджує в роботу нові методи навчання та виховання; веде документацію щодо дітей, які потребують соціальної реабілітації: особові справи, листування з органами виконавчої влади, суб'єктами профілактично-виховної та лікувальної реабілітації, батьками (та особами, які їх замінюють). Складає плани виховної та реабілітаційної роботи; здійснює посередництво між закладами освіти, соціальними установами, сім'єю, трудовими колективами, громадськістю, органами опіки та піклування, організовує їх взаємодію; об'єднує зусилля з метою створення у соціальному середовищі умов для всебічного розвитку дітей та підлітків; проводить соціальну роботу щодо організації спілкування дітей, молоді, дорослих у громаді за місцем проживання. Сприяє участі дітей і молоді у науковій, технічній, спортивній, художній творчості, суспільно корисній діяльності; впливає на подолання міжособистісних, внутрішньосімейних конфліктів; надає необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, групам соціального ризику, дітям і підліткам, які потребують допомоги; стверджує настановами та особистим прикладом повагу до принципів загальнолюдської моралі, інших добродійностей. Виховує повагу до батьків, жінки, культурно-національних, духовних, історичних цінностей України, дбайливе ставлення до навколишнього середовища; готує дітей та підлітків до життя у суспільстві на принципах взаєморозуміння, миру, злагоди, поваги; дотримується педагогічної етики, підвищує фаховий рівень, педагогічну майстерність та кваліфікацію.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Соціальний працівник – організовує процес виявлення осіб, сімей, які потрапили у складні життєві обставини та потребують соціальної допомоги чи послуг. Розробляє та контролює заходи із захисту та безпеки отримувачів соціальних послуг. Бере участь у розробленні профілактичних програм для вирішення актуальних соціальних проблем у межах адміністративно-територіальної одиниці. Координує та організовує роботу мультидисциплінарної команди при реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг. Працює з особами та сім'ями (отримувачами соціальних послуг), які потребують соціальних послуг. Проводить комплексне визначення стану та оцінює індивідуальні потреби отримувачів соціальних послуг, які потрапили у складні життєві обставини. Разом з отримувачем соціальних послуг, або особою, що представляє його інтереси, розробляє, переглядає, за необхідності коригує та координує виконання індивідуального плану надання соціальних послуг. Виявляє та залучає ресурси, наявні в адміністративно-територіальній одиниці, для реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг. Готує для укладання із отримувачем соціальних послуг договір про надання соціальних послуг. Оформляє необхідні документи для отримання соціальних послуг. Представляє, за необхідності, інтереси отримувача соціальних послуг з метою захисту його прав та вирішення проблем в установах, організаціях, закладах та на підприємствах, а також перед фізичними особами, та надає допомогу щодо оформлення скарг, документів (заяв, довідок тощо) необхідних для отримання пільг, матеріальної та інших видів допомоги. Співпрацює та підтримує зв'язки з іншими організаціями, підприємствами, установами та закладами, а також фахівцями для реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг, сприяє, за необхідності, перенаправленню до інших суб'єктів надання послуг. Надає послуги з: соціального супроводу / патронажу; соціальної адаптації, соціальної інтеграції / реінтеграції; соціальної та психологічної реабілітації; представництва інтересів, посередництва з метою вирішення конфліктних ситуацій, консультування, соціальної профілактики та інші. Здійснює організаційні заходи з

влаштування потенційних отримувачів соціальних послуг, які потребують сторонньої допомоги, у спеціалізовані заклади (лікувальні, освітні, соціальні, реабілітаційні, кризові тощо). Контролює процес та якість надання послуг соціальними працівниками-фахівцями, соціальними робітниками та проводить моніторинг якості та оцінку послуг при реалізації індивідуальної програми надання соціальних послуг. Бере участь у плануванні діяльності установи (закладу), організації. Здійснює заходи з керівництва діяльністю соціальних робітників і соціальних працівників-фахівців установи (закладу), організації. Навчає соціальних робітників на робочому місці та координує процес їхнього стажування. Бере участь у розв'язанні конфліктів, які виникають у процесі надання соціальних послуг, між отримувачем і надавачем соціальних послуг. Забезпечує професійний рівень роботи персоналу установи (закладу), організації та організовує підвищення їхньої кваліфікації. Бере участь у міжвідомчих зустрічах, нарадах, засіданнях, зборах. Надає інформацію про діяльність установи (закладу), організації, зацікавленим сторонам, засобам масової інформації відповідно до вимог чинного законодавства України. Підвищує свій професійний рівень та кваліфікацію.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Соціальний працівник (допоміжний персонал) – застосовує на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг особам, що потрапили в складні життєві обставини (інвалідність, самотність, сирітство, безпритульність, відсутність житла, роботи, зневажливе ставлення та негативні стосунки в сім'ї, стихійне лихо тощо). Реєструє та веде облік осіб, які мешкають у зоні соціального обслуговування. Організовує та контролює надання соціальних послуг, необхідних окремим особам для подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримки їх соціального статусу та повноцінної життєдіяльності. Використовує наявні фінансові, матеріальні та інші можливості для задоволення потреб

осіб та розв'язання їх проблем. Організовує заходи щодо реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації осіб, улаштування їх на перебування в будинок-інтернат, санаторій, будинок відпочинку тощо. Представляє та захищає їх інтереси на підприємствах, в установах і організаціях, що можуть допомогти у вирішенні проблем. Надає консультації, методичну допомогу з питань організації та надання соціальних послуг за запитами та зверненнями громадян і посадових осіб підприємств, установ та організацій. Розглядає листи, заяви, скарги та у встановленому порядку надає відповіді. Веде первинну документацію з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності. Вирішує поточні питання із соціальними робітниками.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Соціальний робітник – виконує під керівництвом соціального працівника, фахівця із соціальної роботи або фахівця із соціальної допомоги вдома комплекс заходів щодо надання соціальних послуг отримувачам соціальних послуг з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та відповідно до державних стандартів соціальних послуг. Надає допомогу у веденні домашнього господарства, самообслуговуванні, пересуванні по квартирі, оформленні документів, здійсненні комунальних платежів та інших послуг, написанні та відправленні поштової кореспонденції, оброблюванні присадибних ділянок (для сільської місцевості), забезпеченні технічними засобами реабілітації та навчанні навичкам користування ними, організації взаємодії з іншими фахівцями та службами. Надає інформацію з питань соціального захисту населення.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Соціальний супровід – робота, спрямована на здійснення соціальних опіки, допомоги та патронажу соціально незахищених

категорій дітей та молоді з метою подолання життєвих труднощів, збереження, підвищення їх соціального статусу.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці – регулярні зустрічі з отримувачем послуги; сприяння працевлаштуванню через допомогу у пошуку роботи / підготовці до роботи; відвідування на робочому місці; сприяння в адаптації особи до виконання робочих функцій, пристосуванні робочого місця для осіб з інвалідністю; сприяння в отриманні інших послуг, організації взаємодії з іншими суб'єктами соціального супроводу; навчання та розвиток трудових і соціальних навичок; психологічне консультування; психологічна підтримка (*отримувачі соціальних послуг: особи, які не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці, перебувають у складних життєвих обставинах, бажають працевлаштуватися*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціальний супровід сімей / осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах – консультування, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача соціальної послуги з метою моніторингу виконання завдань, спрямованих на розв'язання складної життєвої ситуації отримувача соціальної послуги; допомога в усвідомленні значення дій та/або розвиток вміння керувати ними; навчання та розвиток соціальних навичок, навичок виховання та догляду за дітьми, управління домогосподарством; консультування, психологічна підтримка (*отримувачі соціальних послуг: сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – допомога у створенні та підтримці позитивного соціально-психологічного клімату в сім'ї; адаптація дитини в нових умовах; створення належних умов для забезпечення індивідуальних потреб дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, у розвитку та вихованні; захист майнових, житлових та інших прав дитини; сприяння навчанню та розвитку дитини; допомога у зміцненні / відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків; допомога у створенні та забезпеченні умов для пріоритетного права дитини на усиновлення; підготовка дитини до виходу із сім'ї, у тому числі і до самостійного життя (*отримувачі соціальних послуг: сім'ї, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціальні норми і нормативи – показники необхідного споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг та забезпечення освітніми, медичними, житлово-комунальними, соціально-культурними послугами.

Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III (зі змінами та доповненнями)

Соціальні норми і нормативи із запобігання торгівлі людьми – сукупність прийомів та способів діяльності, що використовуються для запобігання потраплянню населення в ситуації торгівлі людьми, формування уявлення про поведінку та відповідальне ставлення до життя з метою уникнення ситуацій, що можуть бути пов'язані з торгівлею людьми, а також виходу з таких ситуацій.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Соціальні послуги – дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх

негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають. Особі / сім'ї можуть надаватися одна або одночасно декілька соціальних послуг. Порядок організації надання соціальних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Соціальні послуги громадянам похилого віку – громадянам похилого віку надаються соціальні послуги відповідно до Закону України «Про соціальні послуги».

Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII

Соціальні послуги з профілактики торгівлі людьми – надаються з урахуванням реального поширення торгівлі людьми та пов'язаних з нею кримінальних правопорушень як у цілому по Україні, так і по адміністративно-територіальних одиницях, а також серед окремих категорій населення, насамперед молоді; передбачають доведення до населення достатньої, аргументованої, прийнятної, з урахуванням культурного рівня та етичних стандартів інформації, яка повинна сприяти виробленню у широких верств населення негативного ставлення до явища торгівлі людьми та пов'язаних з нею кримінальних правопорушень.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Соціально-психологічна реабілітація – короткотермінове проживання, проведення психологічного консультування та психолого-педагогічної корекції; сприяння в отриманні освітніх послуг; здійснення трудової адаптації; інформування та/або консультування; представництво інтересів; розвиток, формування та підтримка соціальних навичок; надання допомоги в отриманні медичних послуг; повернення дитини до біологічної родини (*отримувачі соціальної послуги*: діти-сироти та діти, позбавлені батьківського

піклування; особи з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; діти з поведінковими порушеннями через розлучення батьків; діти та дорослі, які зазнали жорстокого поводження; діти та дорослі, які постраждали від домашнього насильства; діти та дорослі, які перебувають / перебували в спеціалізованих або інтернатних закладах, після довготривалого лікування / перебування в медичних закладах).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціально-психологічна реабілітація осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин – короткотермінове проживання, надання допомоги в отриманні безоплатної правової допомоги; представництво інтересів; розвиток, формування та підтримка соціальних навичок; консультування; соціальна профілактика повторів; надання психологічної допомоги членам сім'ї; соціальний супровід після програм реабілітації; організація отримання медичних послуг, медичного обстеження тощо (*отримувачі соціальної послуги*: особи з поведінковими порушеннями через вживання психоактивних речовин).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціально-психологічна реабілітація осіб із ігровою залежністю – консультування; психологічна допомога (консультування, підтримка, діагностика, консультування, корекція, психотерапія, реабілітація); надання допомоги в отриманні безоплатної правової допомоги; представництво інтересів (*отримувачі соціальної послуги*: особи з поведінковими порушеннями через ігрову залежність).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Соціально-психологічне консультування – консультування (вид психологічної допомоги), що полягає у визначенні психологом-

консультантом разом з отримувачем його особистісних психологічних проблем з подальшою корекцією поведінки в особистому житті, професійній діяльності, навчанні та інших життєвих сферах для виходу зі складної життєвої ситуації.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Соціально-реабілітаційний центр (дитяче містечко) – заклад соціального захисту для проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, безпритульних дітей віком від 3 до 18 років, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової тощо допомоги і наступного влаштування дітей.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка) – заклади соціального захисту для проживання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, безпритульних дітей віком від 3 до 18 років, дітей, розлучених із сім'єю, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової, інших видів допомоги та подальшого їх влаштування.

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Соціально-трудова адаптація – навчання, формування та розвиток соціальних, комунікативних, фізичних, когнітивних, трудових навичок, умінь, у тому числі самообслуговування, соціальної компетенції; організація денної зайнятості, консультування, визначення готовності до працевлаштування (*отримувачі соціальної послуги: особи з інвалідністю; особи з інтелектуальними або психічними порушеннями (комбіновані порушення).*

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Спеціалізований будинок для бідних та безпритульних – установа соціального обслуговування, яка створюється з метою повного забезпечення бідних та безпритульних громадян приміщеннями для проживання, їжею, передбаченою законодавством медичною, правовою, соціальною, психологічною та побутовою допомогою, допомогою щодо працевлаштування.

Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб – до спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб належать: притулки для постраждалих осіб; центри медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб; кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей; мобільні бригади соціально-психологічної допомоги для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від домашнього насильства, а також заклади та установи, призначені виключно для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від домашнього насильства.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Спеціалізовані установи для звільнених осіб – установи, діяльність яких спрямована на надання допомоги звільненим особам, їх підтримку та соціальну адаптацію. Спеціалізованими установами для звільнених осіб є: центр соціальної адаптації; спеціальний будинок-інтернат. Спеціалізовані установи для звільнених осіб утворюються відповідно до потреб регіону місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, об'єднаннями громадян.

Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI (зі змінами та доповненнями)

Спеціальні виховні установи Державної кримінально-виконавчої служби України – установи, в яких відбувають покарання неповнолітні віком від 14 років, засуджені до позбавлення волі.

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству – до спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству належать: 1) терміновий заборонний припис стосовно кривдника; 2) обмежувальний припис стосовно кривдника; 3) взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи; 4) направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Сприяння активному довголіттю – з метою сприяння активному довголіттю громадян похилого віку місцевими органами влади створюються умови для заняття фізкультурою, спортом, туризмом, надається можливість проведення дозвілля з прилученням до культурних та духовних цінностей.

Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII

Стандарт надання послуг із соціальної профілактики торгівлі людьми – розроблено з метою реалізації прав громадян на отримання належного соціального захисту, визначення мінімуму послуг, необхідних для надання допомоги постраждалим від торгівлі людьми та представникам групи ризику, упорядкування надання послуг у сфері протидії торгівлі людьми соціальними працівниками на державному рівні; забезпечує надання однаково доступних, кваліфікованих і якісних послуг їх надавачами (підприємствами, установами, організаціями та закладами незалежно від форми власності, фізичними особами-підприємцями, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а

також фізичними особами, які надають соціальні послуги) (далі – надавачі послуг) та є комплексом соціальних норм і нормативів, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій щодо забезпечення обізнаності населення з питань торгівлі людьми з метою уникнення потрапляння осіб в такі ситуації.

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування – визначене відповідно до законодавства становище дитини, яке надає їй право на повне державне забезпечення і отримання передбачених законодавством пільг та яке підтверджується комплектом документів, що засвідчують обставини, через які дитина не має батьківського піклування.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Сторони медіації – 1) фізичні, юридичні особи або групи осіб, які звернулися до медіатора (медіаторів) чи суб'єкта, що забезпечує проведення медіації, з метою запобігання виникненню або врегулювання конфлікту (спору) між ними шляхом проведення медіації та уклали договір про проведення медіації; 2) сторони конфлікту / спору, які уклали договір про надання соціальної послуги на I етапі або угоду про здійснення медіації на II етапі.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № z1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкт, що забезпечує проведення медіації – юридична особа будь-якої організаційно-правової форми, що забезпечує надання послуги з медіації та веде реєстр медіаторів.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Суб'єкт, що надає послугу соціальної профілактики – підприємства, установи, організації, заклади, фізичні особи-підприємці, що надають соціальну послугу та відповідають критеріям діяльності таких суб'єктів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Суб'єкт, що надає соціальні послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці – підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, фізичні особи-підприємці, що надають соціальну послугу та відповідають критеріям діяльності таких суб'єктів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044

Суб'єкт, що надає соціальну послугу посередництва (медіації) – підприємство, установа, заклад, організація (різних форм власності та господарювання), фізична особа, фізична особа-підприємець, які відповідають критеріям діяльності таких суб'єктів.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № з1243-16 (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкт, що надає соціальну послугу соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах – підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318 (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкт, що надає соціальну послугу соціальної адаптації – підприємство, установа, організація, заклад, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів-надавачів соціальних послуг.

Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації : Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № з0665-15

Суб'єкт, що надає соціальну послугу денного догляду – підприємства, установи, організації, заклади, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452

Суб'єкт, що надає соціальну послугу консультивання – підприємства, установи, організації, заклади, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів-надавачів соціальних послуг, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультивання : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Суб'єкт, що надає соціальну послугу з паліативного догляду – підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форм власності та господарювання, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2012 року № 1039.

Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58 (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкт, що надає соціальну послугу підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю – підприємство, установа, організація, заклад, фізична особа-підприємець, які

відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають такі послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 07.06.2017 р. № 956 (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкт, що надає соціальну послугу соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – установи, організації, заклади незалежно від форми власності та господарювання, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307

Суб'єкт, що надає соціальну послугу соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів/установ – підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності та господарювання, фізичні особи-підприємці, які відповідають Критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) : Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067

Суб'єкт, що надає соціальну послугу стаціонарного догляду – підприємства, установи, організації, заклади, фізичні особи-підприємці, які відповідають Критеріям діяльності таких суб'єктів.

Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198 (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкт, що надає соціальну послугу щодо соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб – підприємства, установи, організації, заклади незалежно від форми власності, фізичні особи-

підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб : Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596

Суб'єкти виявлення та/або організації соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах – органи державної влади, місцевого самоврядування, заклади освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, зокрема структурні підрозділи районних, районних у Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах сільських, селищних рад з питань освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі тощо, служби у справах дітей, центри соціальних служб, фахівці із соціальної роботи або інші надавачі соціальних послуг, органи Національної поліції, територіальні органи ДСНС та підпорядковані підрозділи, спеціалізовані установи із надання безоплатної первинної правової допомоги, регіональні та місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, бюро правової допомоги, суди, органи прокуратури, уповноважені органи з питань пробації, інші загальні та спеціалізовані служби підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі» в межах своїх повноважень.

Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585

Суб'єкти молодіжної роботи – фізичні особи, фізичні особи-підприємці, юридичні особи незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, що здійснюють молодіжну роботу. До суб'єктів молодіжної роботи належать, зокрема, молоді особи, молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського

та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання.

Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкти надання соціальних послуг із профілактики торгівлі людьми – відповідно до Стандарту надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми є надавачі послуг, визначені пунктом 1.3 розділу I Стандарту надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми (підприємства, установи, організації та заклади незалежно від форми власності, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги).

Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458

Суб'єкти системи надання соціальних послуг – 1) уповноважені органи у сфері надання соціальних послуг; 2) отримувачі соціальних послуг; 3) надавачі соціальних послуг; 4) об'єднання працівників системи надання соціальних послуг; 5) об'єднання надавачів соціальних послуг; 6) об'єднання отримувачів соціальних послуг. Суб'єкти системи надання соціальних послуг взаємодіють на всіх етапах реалізації Закону України «Про соціальні послуги», зокрема щодо: 1) визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах; 2) розроблення та виконання програм надання соціальних послуг, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах; 3) організації, фінансування та надання соціальних послуг; 4) здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості та контролю за дотриманням вимог, встановлених законодавством про соціальні послуги. Порядок взаємодії

суб'єктів системи надання соціальних послуг затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкти соціального патронажу – центральні і місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, об'єднання громадян, а також фізичні особи, які здійснюють соціальний патронаж.

Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю –

- 1) уповноважені органи, що здійснюють соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю;
- 2) фахівці із соціальної роботи;
- 3) об'єднання громадян, благодійні, релігійні організації;
- 4) юридичні та фізичні особи, які надають соціальні послуги сім'ям, дітям та молоді;
- 5) волонтери у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю.

До уповноважених органів належать: органи виконавчої влади; органи місцевого самоврядування; центри соціальних служб та їх спеціалізовані формування; служби у справах дітей. Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю мають право: 1) вносити до органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування пропозиції щодо вдосконалення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, брати участь у їх реалізації; 2) укладати в установленому порядку договори з підприємствами, установами та організаціями, у тому числі іноземними, про виконання ними робіт, що спрямовані на виконання завдань, передбачених статтею 12 Закону України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», та сприяють підвищенню ефективності соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; 3) створювати спеціалізовані формування, займатися благодійництвом у порядку, визначеному законодавством; 4) одержувати від підприємств, установ та організацій

усіх форм власності інформацію з питань соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; 5) проводити на підприємствах, в установах та організаціях соціологічні дослідження з проблем сімей, дітей та молоді; 6) представляти інтереси сімей, дітей та молоді в їх відносинах з підприємствами, установами, організаціями, а також вживати вичерпних заходів щодо забезпечення доступу до безоплатної правової допомоги на підставах та в порядку, встановлених законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги; 7) пропонувати вирішення спорів, що виникають у об'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю, шляхом медіації. Суб'єкти соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю зобов'язані: 1) сумлінно здійснювати соціальну роботу з сім'ями, які перебувають у складних життєвих ситуаціях, дітьми та молоддю; 2) керуватися у своїй діяльності основними принципами здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; 3) поважати гідність громадян; 4) не допускати негуманних і дискримінаційних дій щодо об'єктів соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю; 5) зберігати в таємниці інформацію, отриману в процесі виконання своїх обов'язків.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству – 1. суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, є: 1) спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 2) інші органи та установи, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 3) загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб; 4) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах. 2. Спеціально уповноваженими органами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству є: 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у

сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 2) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 3) Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, у тому числі їх структурні підрозділи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 4) сільські, селищні, міські, районні у містах (у разі їх створення) ради, їх виконавчі органи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

3. До інших органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, належать: 1) служби у справах дітей; 2) уповноважені підрозділи органів Національної поліції України; 3) органи управління освітою, навчальні заклади, установи та організації системи освіти; 4) органи охорони здоров'я, установи та заклади охорони здоров'я; 5) центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги; 6) суди; 7) прокуратура; 8) уповноважені органи з питань пробації.

4. До загальних служб підтримки постраждалих осіб належать заклади, які, у тому числі, надають допомогу постраждалим особам: 1) центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; 2) притулки для дітей; 3) центри соціально-психологічної реабілітації дітей; 4) соціально-реабілітаційні центри (дитячі місечка); 5) центри соціально-психологічної допомоги; 6) територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг); 7) інші заклади, установи та організації, які надають соціальні послуги постраждалим особам.

До спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб належать притулки для постраждалих осіб, центри медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб, кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, мобільні бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим особам та особам, які постраждали від насильства за ознакою статі, а також заклади та установи, призначені для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від насильства за ознакою статі. У здійсненні

заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству можуть брати участь підприємства, установи та організації, громадські об'єднання та іноземні неурядові організації, фізичні особи-підприємці, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги, у т. ч. патронату над дітьми.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству за ознакою статі – спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; органи виконавчої влади, зокрема уповноважені підрозділи органів Національної поліції України, місцеві державні адміністрації (у тому числі їх структурні підрозділи з питань сім'ї, служби у справах дітей, органи управління освітою, органи охорони здоров'я тощо); органи місцевого самоврядування (у тому числі виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад та їх структурні підрозділи з питань сім'ї, служби у справах дітей, органи управління освітою, органи охорони здоров'я тощо); центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги; суди; прокуратура; загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб; громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Суб'єкт, що надає соціальну послугу представництва інтересів – підприємство, установа, організація, заклад незалежно від форми власності, фізична особа-підприємець, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261

Супервізія – професійна підтримка працівників, які надають соціальні послуги, спрямована на подолання професійних труднощів, аналіз та усунення недоліків, вдосконалення організації роботи, стимулювання мотивації до роботи, дотримання етичних норм та стандартів надання соціальних послуг, запобігання виникненню професійного вигорання, забезпечення емоційної підтримки. Методичні рекомендації щодо супервізії затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Супровід під час інклюзивного навчання – надання допомоги в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі, а також у забезпеченні безпеки дітям під час перебування в закладах дошкільної та загальної середньої освіти (*отримувачі соціальної послуги*: діти з особливими освітніми потребами, в тому числі діти з інвалідністю).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Супроводжувач осіб з обмеженими можливостями – виконує роботу із супроводу осіб з інвалідністю до місць проведення культурно-масових і оздоровчих заходів, лікувальних та навчальних закладів, державних установ, місця роботи тощо. Вирішує організаційні питання, що виникають під час супроводу осіб з інвалідністю, доводить до відома осіб з інвалідністю необхідну інформацію, виконує, у разі необхідності, інші супутні завдання та обов'язки. Забезпечує додержання санітарно-гігієнічного режиму та безпеки під час перебування у дорозі. Навчає осіб з інвалідністю соціальним та побутовим навичкам, сприяє виробленню позитивних стереотипів поведінки. Надає, у разі потреби, особам з інвалідністю соціально-психологічну допомогу. Бере участь в організації дозвілля та відпочинку осіб з інвалідністю. Співпрацює з лікарями, педагогами, логопедами, психологами, соціальними працівниками, сім'єю

(опікунами, піклувальниками) осіб з інвалідністю. Дотримується професійної етики, поважає гідність осіб з інвалідністю.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Сфери та рівні здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю – громадська, економічна, освітня, виховна, культурна, оздоровча. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю, державне управління та контроль у цій сфері здійснюються на місцевому, регіональному, державному рівнях.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Т

Телереабілітація – здійснення реабілітаційних заходів із використанням засобів дистанційного зв'язку.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Територіальна громада – жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міст, що мають єдиний адміністративний центр. Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Територіальні громади можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування й обирати відповідно сільського, селищного, міського голову. Територіальні громади, що добровільно об'єдналися в одну, можуть вийти зі складу об'єднаної територіальної громади в порядку, визначеному законом.

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами та доповненнями)

Терміновий заборонний припис стосовно кривдника – спеціальний захід протидії домашньому насильству, що вживається уповноваженими підрозділами органів Нацполіції України і спрямований на його негайне припинення, усунення небезпеки для життя і здоров'я постраждалих осіб та його недопущення чи повторного вчинення.

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Тимчасовий відпочинок для батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю – забезпечення тимчасового догляду та виховання дитини з інвалідністю за місцем її проживання або перебування в сім'ї патронатного вихователя, в закладі на період відсутності батьків або осіб, які їх замінюють, що здійснюють догляд за дітьми з інвалідністю (*отримувачі: батьки / особи, які їх замінюють, що здійснюють догляд за: дітьми з інвалідністю; дітьми, які мають невиліковні хвороби; дітьми, які мають хвороби, що потребують тривалого лікування; дітьми, які потребують паліативного догляду; дітьми з психічними та поведінковими порушеннями*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Тимчасовий відпочинок для осіб, що здійснюють догляд за особами з інвалідністю, особами, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування – забезпечення тимчасового догляду осіб, які мають невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування, паліативного догляду, осіб з інвалідністю, на період відсутності осіб, що здійснюють догляд за ними (*отримувачі: особи, які здійснюють довготривалий догляд за такими особами*).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Тимчасовий притулок для дорослих – установа соціального обслуговування, яка створюється з метою безоплатного забезпечення громадян без визначеного місця проживання тимчасовим житлом, їжею, передбаченою законодавством грошовою, медичною, правовою, соціальною, психологічною та побутовою допомогою, а також сприяння таким громадянам у встановленні особи, відновленні документів, паспортизації та працевлаштуванні.

Про житловий фонд соціального призначення: Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV (зі змінами та доповненнями)

Тифлокоментатор – працює з особами з вадами зору для зняття інформаційних бар'єрів. Супроводжує у разі необхідності осіб з порушеннями зору до установ для вирішення громадських або особистих питань. Виконує функції з тифлокоментування осіб з порушеннями зору у громадських приймальнях державних органів влади, місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах, організаціях. Виконує роботи, пов'язані з наданням послуг особам з порушеннями зору у різних сферах суспільної діяльності (кінематографія, театри, музеї, екскурсії і т. п.). Лаконічно описує предмети, простір або дії, що незрозумілі людині з порушеннями зору без спеціальних словесних пояснень, для нівелювання різниці між сприйняттям незрячих і зрячих глядачів. Використовує чітку дикцію для виразного висловлювання. Відслідковує події, що цікавлять осіб з порушеннями зору та інтерпретує побачене, вибирає найважливіше. Швидко і з відповідною інтонацією зачитує титри при перегляді телевізійних та кінематографічних програм. Володіє двома видами прямого тифлокоментування: «гарячим» та підготовленим. Передає безпосередньо тифлокоментарій особам з порушеннями зору, коментує дії, особисто стежить за правильним співвідношенням саундтреку фільму і тифлокоментарів при прямому тифлокоментуванні. Заздалегідь готує текст тифлокоментарію і робить його звукозапис при автоматичному тифлокоментуванні. Готує закадрові коментарі візуальних творів, озвучує їх. Постійно працює над підвищенням своєї кваліфікації, популяризує серед осіб

з порушеннями зору тифлокоментування. Працює над питаннями граматичного та естетичного розвитку тифлокоментування.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Транзитне підтримане проживання / навчальна соціальна квартира (будинок) – короткотермінове проживання для особи або групи осіб, допомога у вирішенні соціальних проблем, розвиток навичок та вмінь необхідних для підготовки до самостійного життя у своїй звичайній обстановці або в умовах підтриманого проживання з групою осіб, де створені умови, наближені до сімейних; забезпечення соціальної підтримки на рівні здатності людини функціонувати і сприяти особистій відповідальності за своє життя (отримувачі соціальних послуг: випускники інтернатних закладів, у тому числі діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, особи з їх числа; особи з інтелектуальними, психічними та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Транспортні послуги – перевезення осіб з числа маломобільних груп населення з використанням спеціального транспортного засобу (мікроавтобуса), соціального таксі, з супроводжуючим або придбання (компенсація) вартості палива, одноразова транспортна послуга для осіб, які з об'єктивних (обґрунтованих) причин не можуть скористатись громадським транспортом, щоб дістатись до закладу, який надає соціальні, адміністративні послуги медичну допомогу, здійснює реабілітацію (отримувачі: дорослі та діти з інвалідністю, особи літнього віку які мають порушення опорно-рухового апарату та які пересуваються за допомогою технічних засобів реабілітації, з психічними та інтелектуальними порушеннями, а також особи із захворюваннями, які не здатні до самостійного пересування та потребують сторонньої допомоги, в

тому числі пацієнти з хронічною нирковою недостатністю, які потребують гемодіалізу; інші маломобільні групи населення).

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Третинна соціальна профілактика – передбачає здійснення комплексу заходів з метою попередження рецидивів негативних явищ, асоціальної або ризикованої поведінки осіб, яким була властива така поведінка раніше, а також на ресоціалізацію учасників проблемних ситуацій та осіб, які постраждали від наслідків негативних явищ, та їх адаптацію до вже наявної у них проблеми за умови відновлення особистісного і соціального статусу такої особи, сім'ї, групи. Завдання профілактики: реабілітація алко- і наркозалежних та осіб, які мають інші види залежностей, сприяння у вирішенні ними інших проблем з фізичним та психічним здоров'ям; соціальна та психологічна реабілітація, відновлення психологічного та соціального статусу отримувачів послуг; ресоціалізація отримувачів послуг; сприяння підвищенню якості життя отримувачів послуг, які мають хронічні захворювання (зокрема, ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД); попередження рецидивів шляхом мотивування до зміни способу життя через формування відповідної системи цінностей, а також знань, умінь і навичок.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Тривале консультування (застосовується в особливих випадках) – консультування, зорієнтоване на особистісні зміни отримувача соціальної послуги, що передбачає глибоку психотерапевтичну роботу з отримувачем соціальної послуги та здійснюється протягом року.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678

Трудова реабілітація – система заходів, розроблених з урахуванням схильностей, фізичних, розумових і психічних можливостей особи і спрямованих на оволодіння трудовими навичками забезпечення трудової діяльності та адаптацію у виробничих умовах, у тому числі шляхом створення спеціальних чи спеціально пристосованих робочих місць.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

У

Угода за результатами медіації – угода, що фіксує результат домовленості сторін медіації у погодженій між ними усній чи письмовій формі з урахуванням вимог Закону України «Про медіацію».

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Укладання договору про надання соціальної послуги профілактики – з кожним отримувачем соціальної послуги та/або його законним представником протягом 7 (семи) днів з дня прийняття рішення про її надання укладається договір за винятком, коли отримувачем послуги є дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, влаштована до закладу соціального захисту. У разі коли соціальна послуга надається закладом, що виконує обов'язки опікуна отримувача, договір не укладається, послуга надається на підставі індивідуального плану. Укладення договору здійснюється за участю отримувача соціальної послуги та/або його законного представника. Договір про надання соціальної послуги підписується її отримувачем та/або його законним представником і представником суб'єкта, що надає соціальну послугу. Кожна зі сторін отримує примірник договору.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

Умови, наближені до сімейних – умови, в яких для отримувача соціальної послуги догляду та виховання дітей забезпечується

така організація життя та побуту, як у сім'ї, із можливостями брати участь у побутових справах, веденні домашнього господарства, задовольняти індивідуальні потреби, реалізувати права та інтереси в атмосфері безпеки, довіри, взаємоповаги, турботи та піклування і які спрямовуються на повернення до рідної сім'ї / влаштування до сімейних форм виховання / підготовку до самостійного життя.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115

Уповноважені органи системи надання соціальних послуг – до уповноважених органів системи надання соціальних послуг належать: 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення; 2) Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації; 3) виконавчі органи міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Утиск – небажана для особи та/або групи осіб поведінка, метою або наслідком якої є приниження їх людської гідності або створення стосовно неїнапруженої, ворожої, образливої або зневажливої атмосфери.

Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI

Учасники бойових дій – особи, які брали участь у виконанні бойових завдань по захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), у партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і у мирний час.

Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII (зі змінами та доповненнями)

Учасники масових акцій громадського протесту – громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також особи, яких визнано в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, які брали участь у масових акціях громадського протесту.

Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей : Закон України від 21.02.2014 р. № 745-VII (зі змінами та доповненнями)

Учасники медіації – медіатор (медіатори), сторони медіації, їхні представники, законні представники, захисники, перекладач, експерт та інші особи, визначені за домовленістю сторін медіації.

Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX

Ф

Фахівець з вирішення конфліктів (побутова сфера) – працює з сім'ями та окремими особами, які потребують допомоги у врегулюванні побутових конфліктів за запрошенням та / або за поданням установ соціальної сфери, трудових колективів, громадськості. Аналізує причини виникнення конфліктних ситуацій у міжособистісних стосунках. Розробляє комплекс заходів щодо їх усунення та зменшення негативного впливу на особу (сім'ю). Надає допомогу у попередженні конфліктів, консультує з питань психологічного здоров'я осіб (сімей) та поліпшення їхніх взаємин з навколишнім соціальним середовищем. Сприяє врегулюванню конфліктних ситуацій. Відвідує осіб (сім'ї) з метою профілактики та попередження конфліктів. Розробляє рекомендації з гармонізації подружніх взаємин, запобігання побутовому насильству, профілактики спірних ситуацій, непорозумінь та недопущення переростання їх у конфлікти. Проводить діагностику, спрямовану на вивчення соціально-психологічних характеристик осіб (сімей). Організує реабілітаційні заходи, спрямовані на подолання психічних та психологічних проблем, пов'язаних із девіантною поведінкою осіб (сімей). Пропагує родинні цінності, норми суспільної поведінки, етику та культуру соціальних відносин. Бере участь в організації та прове-

денні конференцій, семінарів, засідань «круглих столів», що стосуються його діяльності. Залучає до співпраці та співпрацює з іншими спеціалістами з метою врегулювання конфліктів. Бере участь у соціологічних дослідженнях аналітичного та прикладного характеру, розробляє методичне забезпечення психологічних тренінгів, організує та проводить навчання щодо гармонізації міжособистісних стосунків, пропагує соціально-психологічні знання серед населення.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Фахівець з фізичної реабілітації – проводить реабілітаційні заходи з метою усунення, припинення або зменшення болю, відновлення функцій організму, досягнення нормального рівня здоров'я, фізичної самостійності, активності та самопочуття осіб (дітей і дорослих) із порушеннями опорно-рухового апарату; ортопедичними вадами, побутовими, спортивними та професійними травмами, наслідками неврологічних, серцево-судинних, респіраторних та інших захворювань, людей похилого віку з віковими ускладненнями. Проводить обстеження, визначає функціональний стан і рівень фізичного розвитку, виявляє порушення, розробляє та впроваджує під керівництвом лікаря систему відновлення втрачених чи послаблених функцій (план проведення заходів із фізичної реабілітації; реабілітаційний маршрут особи з інвалідністю / дитини з інвалідністю протягом дня; індивідуальний план проведення заходів із фізичної реабілітації на основі індивідуальної програми реабілітації в стаціонарі, поліклініці, санаторії, реабілітаційній установі, домашніх умовах). Розробляє та впроваджує комплекс вправ і рекомендацій, спрямованих на поліпшення функціонування опорно-м'язової системи та організму в цілому, координації, збільшення сили м'язів, вдосконалення вправності рухів, відновлення та компенсацію порушених чи відсутніх функцій. Навчає способам досягнення самостійності в побуті, самообслуговуванні, пересуванні, а також підтримки фізичного самопочуття і здоров'я. Аналізує хід виконання реабілітаційної програми та вносить корективи на

кожному з етапів; веде відповідні записи й документацію. Співпрацює з лікарями, педагогами, логопедами, психологами, соціальними працівниками. Консультує щодо забезпечення для осіб з інвалідністю доступного й безпечного функціонального середовища вдома, на роботі, в громадських місцях, у соціальному оточенні. Консультує родичів та опікунів щодо виявлених порушень і шляхів досягнення особами з інвалідністю максимальної незалежності в самообслуговуванні, залучає їх до планування та проведення реабілітаційних заходів, проведення занять із працетерапії та надання необхідної допомоги особам з інвалідністю. Виконує професійні обов'язки в реабілітаційних центрах, медичних, освітніх, санаторно-курортних закладах, соціальних службах, установах та організаціях державного, громадського й приватного секторів, проводить самостійну реабілітаційну практику. Зберігає таємницю індивідуальних програм реабілітації

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Фахівець із раннього втручання – основною метою його професійної діяльності є організація та здійснення надання послуги раннього втручання для підвищення якості життя сімей з дітьми, які мають порушення розвитку або в яких існує ризик виникнення таких порушень, ступеня їхньої адаптованості.

Професійний стандарт Науково-дослідного інституту соціальної політики Міністерства соціальної політики України і Національної академії наук України від 12.12.2022 р. № 34

Фахівець із соціальної допомоги вдома – забезпечує виконання завдань, покладених на відділення соціальної допомоги вдома. Виявляє одиноких непрацездатних громадян, та тих, які потребують соціальної підтримки, веде їх облік. Визначає індивідуальні потреби відповідно до державних стандартів соціальних послуг. Складає індивідуальний план надання соціальних послуг. Надає допомогу під час оформлення документів для прийняття на обслу-

говування закладами (установами) соціального захисту населення, встановлення опіки та піклування, отримання матеріальних та натуральних видів допомоги та інших пільг. Сприяє отриманню медичної допомоги. Підтримує зв'язки з трудовими колективами, де раніше працювали отримувачі соціальних послуг, благодійними фондами, громадськими організаціями з метою надання необхідної допомоги. Надає соціальні послуги консультування, представництва інтересів, посередництва. Контролює строки надання послуг для отримувачів соціальних послуг, інформує медичний заклад, завідувача відділення соціальної допомоги вдома про стан їхнього здоров'я. Здійснює моніторинг виконання індивідуального плану надання соціальних послуг і його коригування. Спільно з підприємствами житлово-комунального господарства, місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування організовує поховання померлих одиноких громадян, які перебували на обслуговуванні. Формує звіти про виконану роботу.

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Фахівець із соціальної роботи – особа, яка має відповідну освіту та кваліфікацію, відповідає вимогам, установленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення. *Основна мета діяльності* – надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам / сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати. Його робоче місце непостійне: у службових приміщеннях відповідного надавача соціальних послуг, державних органів управління, органів місцевого самоврядування, благодійних та комерційних структур, громадських об'єднань, офісах фізичних осіб-підприємців, діяльність яких пов'язана з організацією надання та надання соціальних послуг, в житловому оточенні отримувача соціальних

послуг. Організовує виявлення в зоні соціального обслуговування та веде облік осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують соціальної підтримки. Бере участь у встановленні причин негативних соціальних явищ і розробці комплексу заходів щодо їх усунення. Оцінює потреби отримувачів соціальних послуг. Визначає перелік необхідних соціальних послуг, форми та методи соціальної роботи. Готує та подає пропозиції керівнику установи (закладу), місцевим органам виконавчої влади, місцевого самоврядування щодо необхідності надання соціальних послуг для прийняття відповідного рішення. Надає базовий комплекс соціальних послуг. Забезпечує соціальний супровід отримувачів соціальних послуг, у тому числі прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу. Надає допомогу в оформленні запитів до відповідних інстанцій, заяв, документів для отримання всіх видів допомоги, приймає такі документи та забезпечує їх подання у відповідний підрозділ соціального захисту населення. Залучає до надання соціальних послуг заклади освіти, охорони здоров'я, соціального обслуговування, громадські організації, фонди тощо. Сприяє формуванню в зоні соціального обслуговування сімейних, національно-патріотичних цінностей, засад відповідального батьківства. Виявляє вразливі сім'ї з ознаками неналежного виконання батьками обов'язків щодо виховання та розвитку дитини. Організовує залучення наявних фінансових, матеріальних та інших можливостей громади для підтримки таких осіб. Проводить навчання соціальних працівників (допоміжний персонал) і соціальних робітників. Підвищує свій професійний рівень і загальнокультурну компетентність.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Про затвердження професійного стандарту «Фахівець із соціальної роботи» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) від 20.06.2020 р. № 1179

Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518

Фахівці з реабілітації – особи, які безпосередньо надають реабілітаційну допомогу, мають відповідну освіту, володіють відповідними професійними знаннями та навичками, а також залучені до безперервного професійного розвитку.

Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я: Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX (зі змінами та доповненнями)

Фізичне насильство – форма домашнього насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII (зі змінами та доповненнями)

Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, з інтелектуальними, сенсорними, фізичними, моторними, психічними та поведінковими порушеннями – надання допомоги при переміщенні у громадських місцях і транспорті для відвідування органів державної влади та місцевого самоврядування, установ, організацій та закладів освіти, надавачів медичних, соціальних та реабілітаційних послуг тощо, купівлі товарів, робіт і послуг, у тому числі заповнення бланків, написання заяв, читання інформації під час такого відвідування, та інше (*отримувачі соціальної послуги: особи з інвалідністю, в тому числі: особи з порушенням зору; особи з порушенням опорно-рухового апарату; особи з інтелектуальними порушеннями; особи з психічними порушеннями та поведінковими порушеннями (комбіновані порушення).*

Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429

Фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду – відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» фізичні особи, без здійснення підприємницької діяльності, можуть надавати соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі без проходження навчання та дотримання державних стандартів соціальних послуг отримувачам соціальних послуг з числа членів своєї сім'ї, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права і обов'язки та є: 1) особами з інвалідністю I групи; 2) дітьми з інвалідністю; 3) громадянами похилого віку з когнітивними порушеннями; 4) невиліковно хворими, які через порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися; 5) дітьми, яким не встановлено інвалідність, але які хворі на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, мають вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежні), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дітьми, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, паліативної допомоги. Перелік зазначених тяжких захворювань, розладів, травм, станів, затверджує Кабінет Міністрів України.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Фізкультурно-спортивна реабілітація – система заходів, розроблених із застосуванням фізичних вправ для відновлення здоров'я особи та спрямованих на компенсацію за допомогою занять фізичною культурою і спортом функціональних можливостей її організму для поліпшення фізичного і психологічного стану.

Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III (зі змінами та доповненнями)

Фінансування надання соціальних послуг – здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, спеціальних фондів, коштів підприємств, установ та організацій, плати за

соціальні послуги, коштів благодійної допомоги (пожертвувань), інших джерел, не заборонених законом.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування – усиновлення; встановлення опіки, піклування; передача до прийомної сім'ї, дитячих будинків сімейного типу, до закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV

Форми надання послуги соціальної профілактики – соціальна реклама, лекція, відеолекторій, бесіда, дебати, тренінг, форум-театр, «жива бібліотека», масовий захід/акція.

Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912

X

Хвороби, зумовлені ВІЛ (ВІЛ-інфекція) – комплекс визначених Міжнародною класифікацією хвороб уражень організму людини, зумовлених пов'язаними з впливом ВІЛ ушкодженнями імунної системи, який на початковому етапі свого розвитку має характер стану безсимптомного носійства ВІЛ, а за умови відсутності відповідного лікування та впливу інших несприятливих для організму людини, яка живе з ВІЛ, обставин набуває клінічних проявів у вигляді різноманітних інфекційних, паразитарних захворювань, злоякісних пухлин, інших хвороб чи зумовленого ВІЛ синдрому набутого імунodefіциту.

Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунodefіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-XII (зі змінами та доповненнями)

Ц

Центр реінтеграції бездомних осіб – заклад соціального захисту, діяльність якого спрямована на поступове повернення бездомної особи до самостійного повноцінного життя шляхом надання їй комплексу соціальних послуг з урахуванням індивідуальних потреб. Центр реінтеграції бездомних осіб може утворюватися для жінок, чоловіків, сімей з дітьми, осіб, хворих на наркоманію та хронічний алкоголізм (які пройшли курс лікування) тощо, з наданням тимчасового притулку – денного перебування, коротко- (до шести місяців), довготривалого (понад шість місяців) проживання.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Центр соціально-психологічної реабілітації дітей – заклад соціального захисту, що створюється для тривалого (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинилися у складних життєвих обставинах, надання їм соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової тощо допомоги.

Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV (зі змінами та доповненнями)

Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги – забезпечують надання безоплатної правової допомоги постраждалим особам у порядку, встановленому Законом України «Про безоплатну правову допомогу», у тому числі на базі загальних та спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV (зі змінами та доповненнями)

Центри медико-соціальної реабілітації дітей – створюються у державній системі охорони здоров'я за визначенням спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у справах сім'ї, дітей та молоді і центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я, для дітей, які вживають алкоголь, наркотики, а також за

станом здоров'я не можуть бути направлені до шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації.

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Центри соціальних служб – здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг різним категоріям населення покладається на республіканський Автономної Республіки Крим, обласні, Київський та Севастопольський міські, районні, міські, районні у містах, селищні та сільські центри соціальних служб. Основними завданнями республіканського АРК, обласних, Київського та Севастопольського міських центрів соціальних служб є: 1) методична допомога громадам у здійсненні соціальної роботи, наданні соціальних послуг, організація навчання із соціальної роботи, надання соціальних послуг; 2) інформування громад щодо сімейних цінностей, профілактики соціального сирітства, недопущення насильства, жорстокого поводження з дітьми; 3) проведення навчальних заходів для надавачів соціальних послуг, спеціалістів виконавчих органів місцевого самоврядування, які здійснюють управління системою надання соціальних послуг сім'ям та дітям. Для виконання своїх завдань республіканський АРК, обласні, Київський та Севастопольський міські центри соціальних служб можуть утворювати тренінгові центри та мобільні консультаційні пункти.

Основними завданнями районних, міських, районних у містах, селищних та сільських центрів соціальних служб є: 1) проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей з дітьми; 2) надання особам та сім'ям з дітьми комплексу соціальних послуг відповідно до потреб згідно з переліком, затвердженим центральним органом виконавчої влади, з метою подолання складних життєвих обставин та мінімізації негативних наслідків таких обставин. Для реалізації своїх повноважень районні, міські, районні у містах, селищні та сільські центри соціальних служб утворюють:

1) стаціонарні служби (відділення), що здійснюють: а) роботу із запобігання відмовам від новонароджених дітей; б) соціально-психологічну реабілітацію дітей; в) соціальну адаптацію осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; г) надання тимчасового притулку сім'ям з дітьми; 2) денні служби (відділення), що здійснюють: а) соціально-психологічну підтримку ВПО учасників антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії РФ у Донецькій та Луганській областях та членів їхніх сімей; б) соціальний супровід сімей, які потрапили у складні життєві обставини; в) соціальний супровід прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів та усиновителів; г) соціальний патронаж дітей та молодих людей, які перебувають у конфлікті з законом; г) денний догляд за дітьми з інвалідністю та дітьми, яким не встановлено інвалідність, але мають тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежні), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дітьми, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, паліативної допомоги. Перелік зазначених тяжких захворювань, розладів, травм, станів дітей, яким не встановлено інвалідність, затверджується Кабінетом Міністрів України; 3) мобільну бригаду екстреного реагування.

Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III

Центри соціально-психологічної реабілітації дітей – утворюються, реорганізуються та ліквідуються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських і районних у містах рад і підпорядковуються відповідній службі у

справах дітей для тривалого (стаціонарного) або денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги.

Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР (зі змінами та доповненнями)

Ч

Чинники, що можуть зумовити складні життєві обставини – а) похилий вік; б) часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті; в) невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування; г) психічні та поведінкові розлади, у тому числі внаслідок вживання психоактивних речовин; ґ) інвалідність; д) бездомність; е) безробіття; є) малозабезпеченість особи; ж) поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків; з) ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини; и) втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі; і) жорстоке поводження з дитиною; ї) насильство за ознакою статі; й) домашнє насильство; к) потрапляння в ситуацію торгівлі людьми; л) шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією.

Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями)

Члени сімей учасників масових акцій громадського протесту – особи, які перебувають у шлюбі; проживають однією сім'єю, але не перебувають у шлюбі між собою; їхні діти; особи, які перебувають під опікою чи піклуванням; є родичами прямої або непрямої лінії споріднення за умови спільного проживання.

Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей : Закон України від 21.02.2014 р. № 745-VII (зі змінами та доповненнями)

ЛІТЕРАТУРА

1. Деякі питання надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.2020 р. № 450. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2020-%D0%BF#Text>
2. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН В. 2.2-40:2018. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_40/1-1-0-1832
3. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 р. № 995_g71. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
4. Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2008-%D0%BF#Text>
5. Про безоплатну правову допомогу : Закон України від 02.06.2011 р. № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
6. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04 2011 р. № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
7. Про встановлення державної допомоги постраждалим учасникам масових акцій громадського протесту та членам їх сімей : Закон України від 21.02.2014 р. № 745-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/745-18#Text>
8. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
9. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
10. Про житловий фонд соціального призначення : Закон України від 12.01.2006 р. № 3334-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15#Text>
11. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування : Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text>

12. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
13. Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 585. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text>
14. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>
15. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
16. Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.03.2017 р. № 518. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0518739-17#n20>
17. Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1363-13#Text>
18. Про затвердження Державного стандарту догляду вдома : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.11.2013 р. № 760. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1990-13#Text>
19. Про затвердження Державного стандарту надання притулку бездомним особам : Наказ Міністерства соціальної політики України від 13.08.2013 р. № 495. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1447-13#Text>
20. Про затвердження Державного стандарту паліативного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 29.01.2016 р. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0247-16#Text>
21. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 р. № 607. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF#Text>
22. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1359-16#Text>

23. Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах : Наказ Міністерства соціальної політики України від 31.03.2016 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0621-16#Text>
24. Про затвердження Державного стандарту соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування : Наказ Міністерства соціальної політики України від 11.08.2017 р. № 1307. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1089-17#Text>
25. Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації : Наказ Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 р. № z0665-15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0665-15#Text>
26. Про затвердження Державного стандарту соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб : Наказ Міністерства соціальної політики від 19.09.2013 р. № 596. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1671-13#Text>
27. Про затвердження Державного стандарту денного догляду : Наказ Міністерства соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 452. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1363-13#Text>
28. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги денного догляду дітей з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 05.04.2023 р. № 119-Н. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0898-23#Text>
29. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних : Наказ Міністерства соціальної політики від 09.03.2023 р. № 115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0856-21#Text>
30. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування : Наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 р. № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15#Text>
31. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги кризового та екстреного втручання : Наказ Міністерства соціальної політики від 01.07.2016 р. № 716. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-16#Text>
32. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги натуральної допомоги : Наказ Міністерства соціальної політики

- від 25.03.2021 р. № 147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0589-21#Text>
33. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю : Наказ Міністерства соціальної політики від 07.06.2017 р. № 956. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0806-17#Text>
 34. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16#Text>
 35. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації) : Наказ Міністерства соціальної політики від 17.08.2016 р. № z1243-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16#Text>
 36. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики від 30.12.2015 р. № 1261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0127-16#Text>
 37. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги профілактики : Наказ Міністерства соціальної політики України від 10.09.2015 р. № 912. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15#Text>
 38. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціального супроводу при працевлаштуванні та на робочому місці : Наказ Міністерства соціальної політики України від 21.09.2016 р. № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1359-16#Text>
 39. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги соціальної інтеграції випускників інтернатних закладів (установ) : Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.09.2016 р. № 1067. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1367-16#Text>
 40. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги фізичного супроводу осіб з інвалідністю з порушенням зору : Наказ Міністерства соціальної політики від 03.05.2022 р. № 145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0711-22#Text>
 41. Про затвердження Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності : Наказ Міністерства соціальної

- політики України від 29.02.2016 р. № 198. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0432-16#Text>
42. Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України : Наказ Міністерства України у справах молоді та спорту від 09.09.2005 р. № 1965. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05#Text>
 43. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>
 44. Про затвердження Методики обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї для надання соціальних послуг : Наказ Міністерства соціальної політики України від 17.05.2022 р. № 150. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0639-22#Text>
 45. Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці / територіальної громади у соціальних послугах : проект Наказу Міністерства соціальної політики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0253-14#Text>
 46. Про затвердження Порядку влаштування бездомних осіб похилого віку та інвалідів до стаціонарних соціально-медичних установ та інших закладів соціальної підтримки (догляду) : Наказ Міністерства соціальної політики від 12.08.2011 р. № 312. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1031-11#Text>
 47. Про затвердження Порядку здійснення соціального патрулювання : Наказ Міністерства соціальної політики України від 19.07.2011 р. № 283. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0953-11#Text>
 48. Про затвердження Порядку надання соціальних послуг особам з інвалідністю та особам похилого віку, які страждають на психічні розлади : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 р. № 576. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-2019-%D0%BF#Text>
 49. Про затвердження професійного стандарту «Фахівець із соціальної роботи» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (Мінекономіки) від 20.06.2020 р. № 1179. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ME200567>
 50. Про затвердження стандартів надання соціальних послуг особам, які постраждали від торгівлі людьми : Наказ Міністерства

- соціальної політики України від 30.07.2013 р. № 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1327-13#Text>
51. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
 52. Про медіацію : Закон України від 16.11.2021 р. № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
 53. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
 54. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>
 55. Про організацію надання соціальних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>
 56. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей : Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15#Text>
 57. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
 58. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27.04.2021 р. № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>
 59. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України від 16.12.1993 р. № 3721-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text>
 60. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
 61. Про підготовку фахівців з раннього втручання : Лист Міністерства і освіти України від 23.06.2023 р. № 1/9144-23. URL:
 62. Про протидію торгівлі людьми : Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>
 63. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ : Закон України від 12.12.1991 р. № 1972-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1972-12#Text>

64. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні : Закон України від 06.10.2005 р. № 2558-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
65. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03.12.2020 р. № 1053-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>
66. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>
67. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні : Закон України від 11.12.2003 р. № 1382-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>
68. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
69. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17#Text>
70. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
71. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
72. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>
73. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

Електронне довідкове видання

Теорія та методи соціальної роботи

Довідник для студентів

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

Редактор
Ірина Невмержицька
Технічний редактор
Ольга Лужецька
Коректор
Ірина Артимко

Здано до набору 26.10.2023 р. Формат 60x90/16. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 15,50. Зам. 64.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5140
від 01.07.2016 р.). 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24, к. 31.